Rigsarkivet

511

Generalkommissariatet
(Søetaten)

1683 - 1765
Indkomne sager

1689
januar -
maj

673

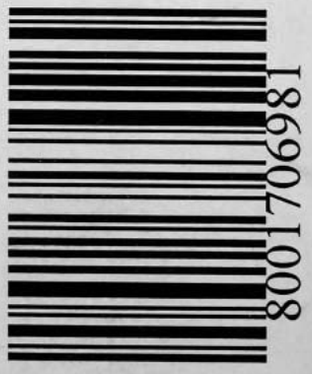

19/3-89

Allerunderdanigst Memorial til Hans Excellence Herren Ritmester og General Commissariat.

Som Hans Kongl. Maj.ts allernaadigst befaler os at lade forfærdige en stor Hob i det Kongl. Tøihus med videre Tilbehør, som vore Forfædre have brugt, og vi selv maa bruge, naar vi skulle drage i Felten, og nu ere vi, Gud ske Lov, saa vidt, at vi kunne begynde at arbeide derpaa, og haabe, at det skal blive færdigt til Foraaret 1689. Vi have derfor ladet os angelegent være, at vi kunne faa Materialierne til Hobens Forfærdigelse, og ere vi nu saa vidt, at vi kunne begynde at arbeide derpaa, naar vi kun faa Penge dertil. Vi have derfor ladet os angelegent være at

Forbunden og siden Wed steen opfyldt, saa at Siøen det
Huerchen siden Hafuer, eller her efter schade Kand, saa Lenge
Tømmerit wahrer; og strecker sig samme Ref udi
N.N.W. og S.S.O. = 70 allen, i breden 10 allen og i Høi=
den ofuen wandet = 3 allen.

Der som det allernaadigst behager Hans Maj:ts, da Kand
dette Ref Noch forlenges = 64 allen Wens der vil Entlig
Seltes en Kiste paa dend yderste pynt, Huor til behøfuis
bogge Tømmer som er = 18 Sellandsk allen Lange = 16 stk, or
14 Sellandsk allen Lange = 20 stk. som Kommer Under=
wandet, Huor til vel findes Ranche bogge Frær paa Hof=
uedet Weed Grøn=Sund, som Wden schaufens schade der
Hugges Kunde, Esser som schaufen sammesteds staar alt
Kor Tyck, om det Ellist Hans Maj:ts saaleedes behager=
at bevilge. Siden Kand opfyldes med steene ind till
Wand Kommer ofuen wandet, og da sælte Tømmer,
Wærchet Wed sten Langs hen fra det forige Ref, til
bem:te yderste pynt, Huor til behøfuis got fuhr Tømmer
= 18 Sellandsche allen Langt = 48 stk. og Dito = 14 Sellandsche
allen Langt = 96 stk. = 500 Gamble schibs bolter til Jache bolter,
og = 30 Wand ved den store pram, Forunden = 42 Wand
Weed, 6 Seche til Hafnens fordybning, som er = 72 Wand
til daglig Arbeide, saa frembt at der baade ved for=
dybningen or steen Reffet Arbeides schal, des uden
2:de gode villige Ruehuggere, som Tømmeret Kand
sammen Hugge;

Jeg Hafuer ouer Winter Ladet sammen Huge en steen
Kiste som Kommer til at staae Lidet sønden og strax
Weed General Admiral Juls Batterie, den yderste pynt
Kommer = 26 allene fra Landet, Wens Jeg Kand ihe
Komme til at Synche den, for at det falder udi noget got or
87:=

Kongl. Majestät, Vår Allernådigste Konung och Herre, har
låtit Sin Ingenieur och Fortifications Direction
här i Landet och Sin Befallningsman på Kristianopel
Herr Mårten Gerdtz Hiort, att låta förfärdiga
åtskilliga Ritningar, Disseinger och Modeller
öfver Fästningar, Städer och Slott, som Hans
Kongl. Majestät Nådigst anbefalt honom att låta förfärdiga.
Som nu Hans Kongl. Majestät Nådigst befallt
mig, att låta förfärdiga en Ritning och Modell
öfver Kristianopel, Dess Land och Hamn, Dess
Fästning och Stadens Läge, som Hans Excell. General
Lieutenanten och Commendanten Herr Gustaf Otto
Stenbock Nådigst anbefallt mig, att låta förfärdiga
en Ritning och Modell öfver Hans Kongl. Majestäts
Fästning Kristianopel, Dess Land och Hamn, Dess
Läge och Belägenhet, Hvad Land Fästningen
har under Sig, Hvad Vatten den har, Hvad
Fästningen har för Regementer och Folk till Hands,
som Den är Commendant för, Hvad Stadens
Läge och Belägenhet är, Hvad Hamnen är för
Beskaffenhet, Hvad Fästningen har för Artillerie
och Ammunition, Hvad Stadens Inbyggare äro
för Folk, Hvad Handel och Näring de bedrifva,
Hvad Fästningen har för Förråder och Magasiner,
Hvad Fästningen har för Garnisons Kyrka och
Hvad Fästningen har för Skolor och Skolmästare,
Hvad Fästningen har för Hospital och Hospitalister,
Hvad Fästningen har för Apotek och Apotekare,
Hvad Fästningen har för Bibliotheker och Hvad
Fästningen har för Arsenaler och Hvad Fästningen
har för Gevär och Hvad Fästningen har för
Ammunition och Hvad Fästningen har för
Kanoner och Hvad Fästningen har för
Mörsare och Hvad Fästningen har för
Stycken och Hvad Fästningen har för
Kulor och Hvad Fästningen har för
Bomber och Hvad Fästningen har för
Granater och Hvad Fästningen har för
Krut och Hvad Fästningen har för
Salpeter och Hvad Fästningen har för
Svavel och Hvad Fästningen har för
Kol och Hvad Fästningen har för
Järn och Hvad Fästningen har för
Stål och Hvad Fästningen har för
Koppar och Hvad Fästningen har för
Tenn och Hvad Fästningen har för
Bly och Hvad Fästningen har för
Tenn och Hvad Fästningen har för
Koppar och Hvad Fästningen har för
Stål och Hvad Fästningen har för
Järn och Hvad Fästningen har för
Kol och Hvad Fästningen har för
Svavel och Hvad Fästningen har för
Salpeter och Hvad Fästningen har för
Krut och Hvad Fästningen har för
Granater och Hvad Fästningen har för
Bomber och Hvad Fästningen har för
Mörsare och Hvad Fästningen har för
Kanoner och Hvad Fästningen har för
Kulor och Hvad Fästningen har för
Stycken och Hvad Fästningen har för
Gevär och Hvad Fästningen har för
Ammunition och Hvad Fästningen har för
Arsenaler och Hvad Fästningen har för
Bibliotheker och Hvad Fästningen har för
Apotek och Apotekare, Hvad Fästningen har för
Hospital och Hospitalister, Hvad Fästningen har för
Garnisons Kyrka och Hvad Fästningen har för
Skolor och Skolmästare, Hvad Fästningen har för
Inbyggare och Hvad Fästningen har för
Handel och Näring de bedrifva, Hvad Fästningen har för
Förråder och Magasiner, Hvad Fästningen har för
Garnisons Kyrka och Hvad Fästningen har för
Skolor och Skolmästare, Hvad Fästningen har för
Hospital och Hospitalister, Hvad Fästningen har för
Apotek och Apotekare, Hvad Fästningen har för
Bibliotheker och Hvad Fästningen har för
Arsenaler och Hvad Fästningen har för
Gevär och Hvad Fästningen har för
Ammunition och Hvad Fästningen har för
Kanoner och Hvad Fästningen har för
Kulor och Hvad Fästningen har för
Stycken och Hvad Fästningen har för
Bomber och Hvad Fästningen har för
Granater och Hvad Fästningen har för
Mörsare

19/3-89

Velædle velbaarne Herrer, Herrer
Deputerede ved vor og Land Cotater,

Vor høibaarne Herrers Kongelige Befalingsbrev af 8te og 12te Marti, ermeldende ved Galioter Jacobs Ankomst her til Landet af Island angaaende Tvistighed imellem Borgerne paa Island og Kiøbmændene af Holsteen, samt Commissarius Skrivelse derpaa, ere os underdanigst forelagte, hvorpaa tilbørligt paagaaer, at Jacob Jacobsen her ved Landet paa Island, som Kiøbmændene der have begiært og endnu ihændeværende Tvistighed imellem dem, ikke skulle have begiært Forandring i Handelen, men at de maatte blive ved de Friheder, som de hidindtil have havt, saavel som Kiøbmændene, der med Skibene for Vaaren ere komne dertil.

Dend 30. Dec. 88. Kom for os ommeldte Jacob Jacobsen og fremlagde nogle Breve fra Island, de ere originaler, som vi ikke skulle have Anledning til at tvivle om, de ere ægte, hvilke vi ogsaa have seet og overlæst, og befinde, at de ere Decreter, og omhandle, hvis Tvistighed der er imellem Kiøbmændene og Borgerne paa Island, hvorom Kiøbmændene have begiært Forandring i Handelen, men at de maatte blive ved de Friheder, som de hidindtil have havt, hvilket vi ogsaa have befunden for billigt, og derfor ikke have villet forandre.

Skal allerunderdanigst refereres til Hans Kongl. Mayt. for videre vedkommende resolveres derudaf hvad Hans Majt. allernaadigst behager.

Vi have ogsaa talt med Jacob Jacobsen om de Klager, som Kiøbmændene have over Borgerne, at de ikke ville betale dem deres Gield, som de dem skylde, hvorom Jacob Jacobsen har forklaret, at Borgerne ere villige til at betale Kiøbmændene deres Gield, naar de kunde faae deres Varer betalte, som de have Fordring paa, men at Kiøbmændene ikke ville sælge Borgerne Varer for Penge, men for Vare, og at Borgerne ikke have Vare at betale med, uden de faae Penge for deres Vare, saa at Kiøbmændene ikke ville sælge Borgerne Varer for Penge, og

Item vil Kongelig Majestæt allernaadigst behage, at lade
Commandanten paa Kiøbenhavn befale, at lade
Kongens Materialier hente af Kiøbenhavns
Arsenal til Fæstningens Reparation, saa
vidt de der kand findes, og ellers at lade
dem forfærdige, hvor de kand faaes.

Dette skal al
kommendørdømget
referere. —

Vor Ds. paas Batterie som vr 170 alen lange 10 alen bre og 3 fl
dyb ovm paa sandet siden Enkagnit af ovm-r Lod. meenthes yder følgende
Memorial vdgivet. Skuer det endvidere som sand, som giøres
Land ifr. hafen nogen stem gang, nem at mue sine sandt belyrk
sidemurr vg de af compagniet som vbr vr, dyr for
er nu ikr uvrer af compagniet med 6 Mand vg 29 Uvrer
constabler, som vr tilsammen 49 Mand, de sandt befal som skee vr
Land ifr. Ingnir, dyde yderuer veltid at giøre med dend brug
de ved vrende vg skyge af Kuer, skend Kramer, Kræm or dennem
de ind vgt vogne or andet slags Kior bestemt til Kommer, vg
vr af for ovm-r 79 Mand, dyblagen 40 paa vr af vogt, 8 ti
Mælken = 3 fod Kreggerum vr Buggerum pt ind Kiøbenh. = 2 fod
Rum = 1 fom Materialier Reparer = 2 fom for afd. Lister
vg Lister yder = 1 fod Proviant Konvoerum, vr 1 fod mig brød
Kanerum, vg vr Kommerlig = 3 d. t Kelder Kloster gemt Kelder
Vogn, dan vt vrdan skal Mands ifr. Kelderen deiner til ofvrig
til alt andet endvidere med som = 15 Mand, dyrefter vig dan
Kongl. Ordre selv Referere, paa vt dette Excell = dr for under
Lund dide veting at ordnere efter dend Maj = t allernaadigst
Villie vg vrdag.

Vt vil vogte Kommis Garnisonens Skibe Forfaren dan
feld sendes dan vr, dyrvig vnd vt nu vore ind Konduen ved
efter at finde Regtig Vogt ordet vnder dage til 29 Kalli 88.
efter dette Lund ordnede vn Konstabel giver, vg vbr ofvrig
giver nu ind Kongl. Ordre, under dyr dan vnder Excell =
dt vt Kongl. ville ordnge Mand Kommer at sende, dan mange
Vogne at skaf gandske Garnison Lund dider ved ordnet
til Oste. Vedstaaende, dem rester Regtig Gaalden vt Regning
vndragen = 2371 Rd. 29 ß., dyor under dan Lund dider
Kiøbt dem 6 Mand Skibstømm., vil dem dyr Mand vt =
dyg skal drage omsorg for mere dyde vg dnes Excell = Ordre dem vdi videre dyderlige
vdføre forsendt. Protection troligen for ønske, dan
med Gunst, dyrom
taced dem vg Gill Gunstigst

Cristians Ø
Den 19 Marti
anno 1689.

Dnes Excellencies
dyndygste vg pligt =
skyldigste Tiener

Hans Kongl: Maj:ts til Dannmarch
og Norge etc. Høybetroede
Ærend og Deputerede ved Siøe og
Land Estaten, Helte

Ydmygligen

ad

General Commissariatet

24/3-89

Höj Ede og welbaarne Herrer, Herrer
deputerede ved Söe og Land Estaten.

Den store pram Hafner en tid lang wehret
Nogtlach og U Ret, huilchet Lodsmanden Niels
Olsen dernöe Kommendte at faae stoppet
Wed myre schoed, og som mand ingen baade
Paa en 3 Uggers tid Hafde haft fra Landet
bornholm, saa sendte bem=te Lodsmand 2de
baadsmend Rafnlig Hindrich Pedersen Khafn
og anders Hansen Kiöbenhafn, Wed sin egen
baad 2de Wehe her fra i Land til bornholm,
i dag Kommer tidinge at bem=te 2de baads=
mend er gaaed til seiels med bem=te baad
og 2de Wehe Myre schoed Dend=19 Dito.
Her Er ogsaa folch weed Rdstningen som
Hafner seet Een baad samme tid i Söen

En Wil her fra som Kom fra Bornholm, og
som det var en Half Storm og begyndte der
Hos at falde Wegen snee, og storm i det samme
Kor höjet sig, er det vel ihe andet end at de
Wed baaden er under gaaed or druckned,
I det öfrigt er indtet forandrligt fore=
falden siden mit sidste af 19 Hujus huor
til ieg mig ydmygst Refererer. og for
blifuer

Christianssöe
d: 24 Martij
anno 1689.

Veres Excellensiers

ydmygste og pligt
schyldigste
diner

Heinrich Hoffmann

24/3-89

Höj Edle og Welbaarne
Wel Edle og Welbr: Herrer

Höj Kunstige Patroner

Kongl: Majsts Galioth Gachmed som Schipper Peder Madwig fører, er udi en haard Storm, Winden West Nord West, her udi Hafnen indkommen d: 19 Hujus, bundt Schipper sagde, at hand med Galiothen ihe Torde understaae sig at Søge Nøme Deed for det Kulte for Hart, og der for nødes at Løbe forbi Stornigholmb og Søge denne Hafn. Em Timme efter at hand her wahr ankommen, Begyndte Stormen at forhøye sig, og falt der hoes megen snee, saa hand wahr Tøchelig at hand kom her i Hafn for denne Kuerfog begyndte; Kongl: Majsts Solder ofuer Stornigholm Sr Mogens Pedersen med fulte som ofuer Tefuerede mig de Høj bindende Herrers Høj Respective Schrifuelse af 9de Hujus; huor paa Underdanigst Refereris.

Att denne Gandske Gvarnisson udi denne Windte till Dato Hafuer wehrit Heel frisk, og er Redt ingen Død, ja det er Merkeligt at her ved Festningen er ihe Død Mehre Fund en Soldat siden d: 20 Maj Ao 87.

Det Hafner vel i Begyndelse af Vinderen Vehrit
Stærk Frost, siden mit udi Vinderen nogit mildere,
Vejrlig, Mens udi Indeverende Maaned Een W=
sedvaanlig Kuld med Sure og Stærk Frost, der
Hos megen Storm og W=stadig Vejrlig, som
Endnu Continuerer, Dog Hafner Her udi Hafnen
Slet ingen Is Waaren, ej Heller Hafner Vi Seet
nogen Drif Is udi Siøen.
Hafnen er udi dend samme Stand som dend Var
forleden Høst, Nemblig udi denden Imellum
Holmen og Øen Langs Igiennum, og under Vinde=
broen er =15 Fod Dybt i det Grundeste med daglig
Vand, Mens det er Ziehun en Small Rende, og
Naar Vi Hafner en Storm af Synden eller Norden
da Gaar Her en farlig Haard Strøm igiennum Hafnen
siden for Dybningen Sleede, saa det er W=muerligt
At denden nogen Tid Stoppes Kand, naar dend
Først en Gang er Slefuen op censet.
Steen Reffed som Steen Kiesten eller Steen Kasted
dend forige Vinder Slef sat paa Vdfor Admiral
Spans Batterj, Staar Endnu W=Shad, og Hafner
Lodsmanden udi dene Vinder med Baadsfolched
Sammen Huggen en Kieste som Hand Agter med Steen
At Fylde, og Siunche Tidet Synden for Gen: Ad:
Juls Batterj, Huilched dog ikke Vel Kand Skee,
For ud paa Sommeren At det Falder udi nogit Got
og stille Vejrlig,

Siger og at hand wild lage sig paa at forlenge
~~[illegible]~~ Refet med Herrn Kiøster, der som det Behager
de høy bindende Herrer, huor om hand wel
sielf wider Skrifuer.

Velbr: Hr= Commendanten hafuer ofuer windte
Tadet opsette it Tevelin for det Store Laarn af
Torf og Løse Stenne, huor udi hand Gienne saae
at der Slef sat Ett Corps de Gvarde saa at Portten
om Natter Lude Altid Kunde wehre tillagt,
og Holdes Besat med en Reserve; thi om
Sommeren seer Mand Altid Skibe og Fahrtøy udi
Sioen Krydze; huor ud ofuer Mand Aldrig
Kand wehre ret sicher; for Exempel, der
Maatte Staae it Skib i Sioen at Tafuere, som
Mand om aften wel saae /: thi her sees saa
mange paa dund Maade :/ huilched Mand ihr
agted, Udem lunchte det wahr en Coverdj Mand,
un Kunde det og wel, os W= Witterligt, wehre
Lindtlig, som hafde en parti Folch inde, og med
en Staad eller Challoupe Stahle sig iland /: med en
Sures Mand, Mehre Eller Minder :/ saa at Skilwagten
det ihr Kunde agte, der Efter udi Aldstilhed
singe sig for Restinguns Store Laarn, og udi en
Hast, tillige med Patrollen eller Runden udi

Laarnet

Endfalde, og Wagten som ingen Fiende da Tengste
paa afver falde, og saaledes Stemmestige sig
Festningen. Som ellers Aldrig Skee Kand, thi dem
er udi Good Defention og Wel forsiufuet med
Amunition og Provission saa det er fast u=
muelig At nogen Fiende offentl: Kand giøre
os Skade. Hvilched de Høybiudende Herrer
med Tangt Høyere forstand End ieg Nigt Kand
Skrifue, vel uden min Erindring Kelf Stedre be=
tragte, Stedt der faare om forladelse for denne
min Store Dristighed.
Det Mindste Taarn er med Tag, Loffte og alt Nedt
Ferdig, Undtagen it Hul paa Muuren som Støcherne
Skall op, der er Stoch Huller Till=12 Støcher for uden
Syd hullerne, nu Fattis ichun Støcherne saa
mange som op Skall, saa Kunde dette Hull som
Staar paa Muuren og Blifue till Muuret, siden
Stellagien der fra Tagen og till Hafnens forbedrinig
Forbruges.
Gragurerne Huor udi Compagniet er ind Logered, er
ichun Tagt med nogle Wrag Skrader og megit
u=tædte, Huor Ved Staade udi denne og Forige
Windtere Rougen Hafuer Tagit Skade paa Loffterne
Undsked der faare At Stemte Gragurer /: som

Ellers er Gode Waaninger :/ Maatte Klifue tagt
med Leil, Efter som her er Gode forraad Staade
af Tegter og Teilsteen, saa Kunde og wel med samme
Syges Flere Stragner Synden op till disse, huor
Comendanten udi forleden Sommer nogen Steen Tod
bort springe og Stort Muurer, paa det at Heelt
Compagniet Kunde Logere hos hin anden udi en
Reche, Lige ofuer fra Kiöchemed, thi Hidindtill
Hafuer en Suers Mand af dens: Logered paa dend
Anden side ofuer Steen, og Staadst folchene
udi Ringehuusit.

Dend Muurer, Nafnlig Hundrich Wöllner som
her udi Kongl: Majsts Thienisste siden Kostninger
Corst blef anlagt og till d: 9 Aug: 87. Wehrit
Hafuer, og siden sig med all Tappen og Mar=
quetenterie opholden, Wilde Stierne igien Wehre
udi Hans Majsts Thienisste, og som Hand her
altiid Hafuer Wehrit flittig Staade med Muuren
og Steenhuggen, Kunde Hand Maaeschee Wehre
thienlig wed Rönne Fortification, i fald
Hans Majst: sammesteds en Muurer Behöfde,
Hand er binder sig at thienne for en billig Gage,
og Will Hielpe sig med Soldater eller Stönder
till Handtlangere, og Kiegt Arbeydet Allerne
Faaresstaae.

C

Specification

Eller

Relation om Alle de Schibbrømme som for Storm og modbør haffuer Vorgt denne Haufn, siden 1te Mechelij Ao 1688. Till under Skrefne Dato.

Ao 1688.

d: 5 8bris — Ankom en Slegensche Schude fra Calmer med en Tadning Thiære, Hafde nogle Gange Afsheit till Anchers under Storningholm, og de mist itt Anchet, Dog siden Tochs fra Vandewig og Tøb her Hiid, et Tjen her fra Gaaet Till Seilsk d: 12 Dito Agted sig Till Malmøe.

d: 7 Dito. — Ankom en Holstenische Schude Hienne udi Aabenraae fra Gulland med Tømmer og Skrædt. et Tjen her fra Gaaet Till Seilsk d: 12 Dito, Agted sig Till Flensborg at Tosse.

d: 8 Dito. — Ankom Kongl: Majsts Galiotsch Gaaemed fra Kiøbenhafn, Schulde Till Rønne, Mens Maatte Tade Staae forbij Stholm, og Torde ihe for alt for Haard Storm søge Rønne-red; et Tjen her fra Gaaen Till Seilsk d: 13 Dito.

d: 9 Dito. — Fem Norsk Kreyert, Hienne udi Stregen, fra Dantzig med Rouge, Hør og Hampk, Hafde 3de Gange Seilet Rundt om Storningholm og Mist itt Anchet under Næpøe, Dog siden Tochs fra Studium og Tøb her Hiid, et Tjen her fra Gaaet Till Seilsk d: 12 Dito. Agted sig Hiem Till Stregen.

d: 13 = 8bre = Ankom Eem Tiden Svendsk Galioth, Hiemme og Kommende fra Straalsund, med Ebbe, perre Kaal og Rödder, Hafde Wehrikunde dend Slegensche Kunst, Mens Kunde ihe did komme eller holde Siöen for alt for haard Modbor, er igien her fra Gaaen till Seiss d: 18 Dito., Agted sig till Slegind At selge sin Ladning.

d: 21 Dito. Ankom en Gornigholms Schude fra Svanische Gich igien her fra d: 30 Dito., Agted sig till Lybeck.

d: 23 Dito. Ankom en Gornigholms Galioth fra Svanische. Gich igien her fra d: 30 Dito., Agted sig till Lybeck.

d: 25 Dito. Noch Eem Gornigholms Schude fra Svanische. Gich igien her fra d: 30 Dito., Agted sig till Lybeck.

d: 7 = 9bre = Ankom en Gornigholms Jagt fra Næxos Gich igien her fra d: 13 Dito., Agted sig till Kiöbenhafn.

d: 9 Dec: Ankom Svendsk Galioth igien fra Kiöbh: Gich igien her fra d: 15 Dito., Agted sig Hiem till Næxos.

d: 30. Dec: Ankom itt Kuendsch Schib Carolus Kaldet, schall
Till höre en Mand udi Stockholm som Kaldes
Cemmerern Hildebrant. Schipperen Wahr en
Straal sunder, Heed Hundrich Bodendich, Styr=
„ manden en Rostocker Heed Hans Grodt, de Kom
fra Amsterdam, Wahr fragted af Nogle Kröb=
„ mænd udi Stockholm, Hafde alle haande Köch=
„ gods:, de Hafde Wehrit under dem Kuendsche
og Flegensche Kuust, Mens Kunde de ej faar
Hafn for medbör og Iß. Tob der faar her
Hud og Bergede sig:, paa Schibet Wahr megen is,
Tachel og Tauge Kunde de ihe for Iß Regiere,
Till med Wahr Schibs Kolchemer udmatted, saa
det Wahr dreis Töche de fich Hafn, er saa Effter
som det en Tid lang ihe Hafde Frösset, som man
Merchte, da Frychtede de sig for Krig; Igien her
fra Baart Till seilst d: 9 Febr: 89. i
„ morning at faar Hafn nogen Redsch under
elle i Schiærne for Stockholm.

d: 27 Febr: 89. Ankom en Korningholmsche Schuder fra
Kuanilhe, Gich igien her fra Till seilst
d: 1 Martij, Agted sig Till Lybeck.

d: 2 Martij Ankom en Flensborger Galioth med Ballast
Gich igien her fra d: 4 Dito:, Agted sig Till
Königsberg Effter Stiug.

d: 19 Martij Ankom Kongl: Majt: Galiot Gachmed
fra Kiöbenhafn, skulde Lille dönne;
Mens vorde ihr söge dönne deed, effter
som det Kuhlte haart afen west Nordwest.
Gich igien herfra d: 21 dito og kom
samme dag paa bent: Festnings-deed
for dönne;

Christians=öes
Proviant=Huus
d: 24 Martij 89.

Relation
fra
Christians=öe

27-3-89

Höyedle og velbaarne herre, Hr Excell: Sehested
Gud Eder lenge spare og bevare fra alle ulyche!

Jeg kand ikke forbigaae at Jeg io maa lade Eders Excell: vide denne
vinters tilstand hos os, at vi har synderlig ingen iis hafft her ved stedet
men mest altid en gruelig storm paa alle kanter; Dog befindis
her ved hafnen huerchen paa fartöyerne eller hafnens arbeide nogen
schade at være giort, foruden den store pram er noget lach. Hernest
lader Jeg Eders Excell: vide, att her dagen for nyt aars afften
kom it schib, som vaar kommen fra Holland, med tu decher paa; hol
chene, sambt Redschabet blocherne, vaare forfröse, og hafde gaaet i
grund hafde de ikke faaet hafn, Skipperen hörde hiemme i Straat
sund, og Styremanden i Rostoch, og achtede till Stocholm; det
vaar lad med vin og speserj, som Jeg efter Commendantens vilie
indloste; og blef her liggende till Dato d 9 Febr: og gich her fra
till Stocholm. Huis her ved hafnen er at reparere, der om
har Jeg till Commendanten it bref medgifuet, veed ikke rettere end
at det io schall medfölge. Eftersom den store pram vaar
noget lech, hafuer Jeg dato d 19 Martij i land sent tu baads
=mend, ved nafn Viels Jensön Kiöbenhafn, og Anders Hansön Kiöbenhafn
med min egen baad, med nogle brefue fra Commendanten og for
=valteren, og Med tu seche, at schulle hente Myrestach till at hafue ofuer
den store pram, at giöre den tet med; de samme ere bort drefne
saa Gud veed om de nogen tid kommer igien; Jeg er allerunderd:
begierende, Eders Excell: gunstige suar igien at om Jeg kunde
faa tu i deris stede her ved steden, om Jeg da maatte lade dem
indschrifue. Hernest befallis Eders Excell: udj Guds
den allerhöjestis protection,

Christians öe d 27 Martij
1689

Eders Excell:
Ydmyge Tienere
Viel Ehsen
Dan vo

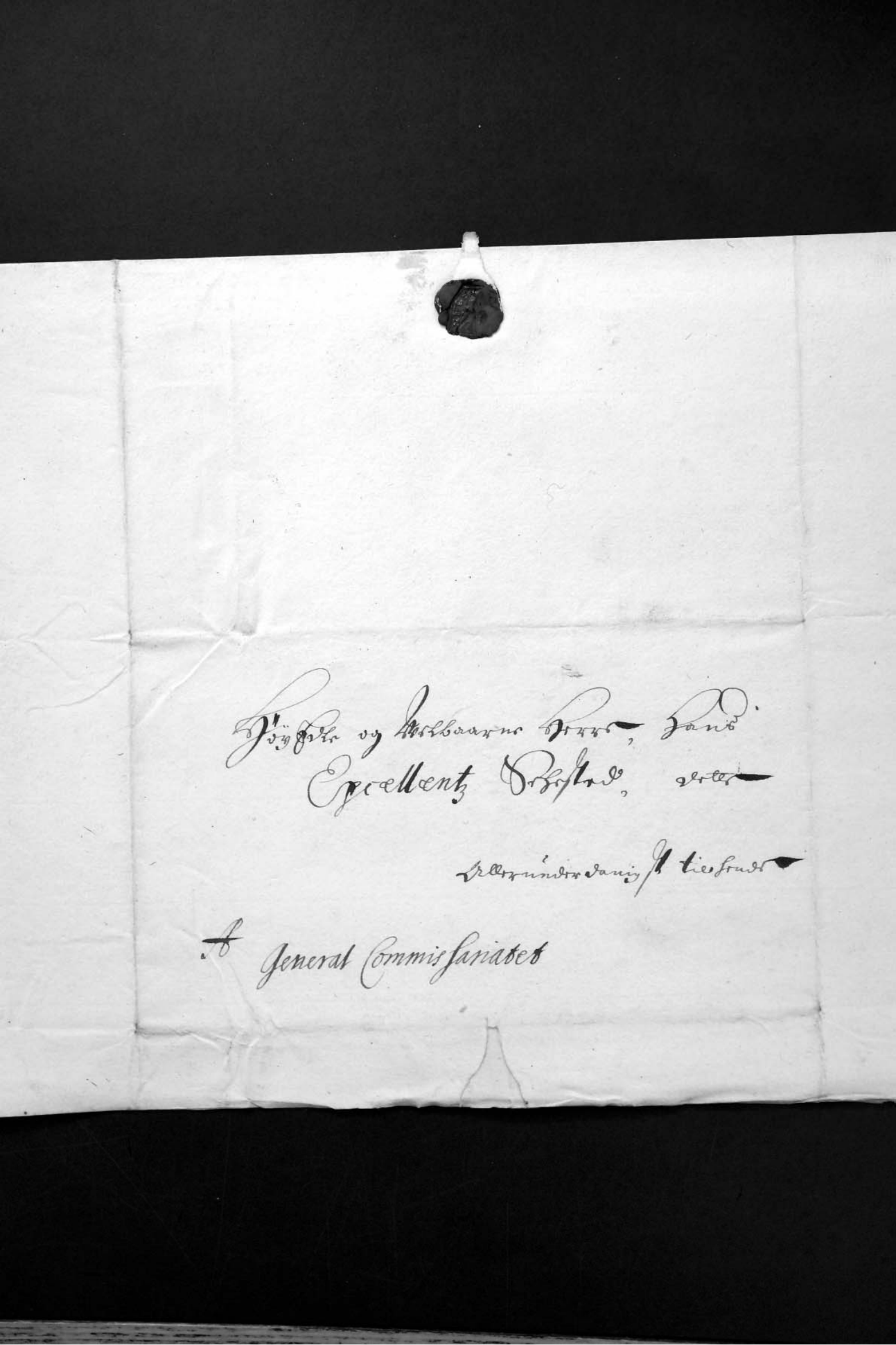

27-3-89

Gnedigster Herr Bruder Vetter Schwager und Patron.

Ewer Excellenz berichte gehorsambst das Ich Commandirter
Obrister und Regier

Dem Hochwohlgebohrnen Herrn, Herrn
Christopher von Seehstatt auff Noß=
=offshoff Rithern, dero zu Dänne=
=marckh Norwegen Königl: Maytt: Be=
=heimben Estat: undt Admiralitets Raht,
Meinem Hochgebiethenden Herrn, undt
Großen patronen.

Copenhagen,

28/3-89

Hoy Edle och Welbaarne Herrer Herrer.

Saa som den 30 januarij her for Byen een Galliothe udi Ysen er kommen driftuendes, som siden een Mile herfra under landet bleff bierget och hid fört, indehaffuendes Saand till Ballast, sig kaldendes Die Fortun von Dantzig, hvor paa ingen leffuendes Creatur fantis saa notificeris saadant herved, och som det af nogle Borgere och Söe folck her: Byen er bleffuen bierget, och till dato hver Natt med wacht forsiunet, hvorfor de maaskee vell noget höyt schulle ville pretendere, da indstilles till denn: hvorledes dermed behagis at forholdes schall, Iligemaader er her een Suendsch Fyrblase eller Skude for unge sehr halff anden Aar under landet strandet, mens som dend beholden bleff hid brachten,

Høyfedle och welbaarne Herrer Herrer.

Som jeg om feltscherern, M: Simon Holstes indgifvene regenschab, nogle ganger hoß den: har giort andsøgning, paa det at ville behage, en slutning at giøre, Da som hand sig nu besverger ey at kunde andschaffe de medicamenter hvor ved Guarnisonen och Arbeidsfolckene, kunde forsiunes och betienes med, och det udi paakommende snaghed och tilfeld, ufor biegiengelig dog behøves, da ombedes Wenl: herved at derom nogen andstalt motte føyes, paa det mand icke derover paa de tider schulle vere forlegen, naar mand det allermest behøvede, hvor med nest guds beschermelses ynsche stetze forblifver

De Høyfedle och welbaarne Herrers

Dienst och Beredskyldigste tienner

[illegible]

Ronnepaa Bernholm
d. 28 martij
Anno 1689.

Jöy Edle och Welbaarne Herrer
Herrer.

Hvad Artiglerie Stolckene och
Betienter, fra Christiansöe, til mig
skrefuet, at motte bliffue afflöset,
saadant behagis af hosfölgende, at
fornemme, Ochsom de derom, saa inder=
lig giörer andsögning, och der ved Con=
tinueret, hvergange, naar ieg har veret
derover, foregiffuende at eendeell af

dennem, haver deris fattige Koner och Börne
u'di de Garnisoner, som Mændene ere tagne fra
hvor ast somme schall gaa om kring och bede om Almi
til föden, da ombad ieg /: saasom de endeliges for
moder sig, ved min recommendation, for dedsi: at
erlange, hvis de andsöger: / at om icke alle, dog
deres Wilckor som ere giffte motte Considereris
och andre som ware u'giffte, imod deesi: motte for
wexlis, och afflösses, hvilcket ieg her ved paa beste
maader till dennem recommenderer, och erindre
der ieg nest guddommelig beschiermelsses ersy
ning, stetse forblisser

De Höyfdle och welbaarne Herrers.

Dienst Och Beredt
Skyldigste
Tiener

Ronne paa Bornholm
d. 28 martij
Anno 1689.

[illegible]

Patron:

for undeß Noget af wareß Kost, Enten Bergfisch: Eller Ertter:
till Landet, till Nogen forfrischning Maa vdt Tysche, Eller Selge, at
wie Nogen for frischning for os Eller ware fattige schmaa kunde
Nyde, Thie Gud wed det Falder os meget haart: at wie alt samen
af wareß Ringe Gage schaltage, wad os fattes: Her forre wie
heylig Nödest wor Nöd for Gud och welborne Hr. Obberst at klage,
Effter somb wie hoß wareß Efrighed, her paa Steden haffuer,
Lange anholdet umb hielp, till en god Aflößning, Menß Ingen, schwa
bekomet, Thie beder wie Gud, han wille till Sende, welborne
Hr. Obberst: En Synderlige Gunst: och god Affexion: till oß fattig
Folck, och werre os behielpplig, hoß die hey Edle welborne
Hr. wed det heyloflige Generall Commeariat: at wareß Nöd
for dem Rettelig kunde fremb komme, At wie fattige Folck
kunde bliffue hiulpen, medt en Nodigst af löß ning, for
hen Gud och Kongen, os hen Commenderer: Erre wie sie
gerne till friß, met aldt tro och Eld at thiene: Saa Lenge
under os Aand: och Liff, Saa dem Stor gunst och Naade
Gud, hannem, medt hanß hey Edle Fruwe: och hey Edle Bören,
Rigelig I gen belonne, for umb af os schall daglig bedeß till Gud
och for bliffuer wareß hey Edle och welborne
Hr. Obberstes Schyldigste

Tiemere

Hanß Kongl: Mayst: Aller underdan
Artellerij betienter, paa festningen
Christians Ehe: alle Sambt

Christians Ehe:
d. 18 Mertzj:
Ano: 1659:

Hoyfdle och welbaarne Herrer Herrer!

Deres behagelige schrivelse af den 9. Martij er
mig ved Schipperen paa Galliothen Gackmed som den
21 Martij her andkomb vel tilhende kommen, och glæder
mig derved, at efter lenge wente, och efter at wintern
noget temmelig lenge har andholdet her at haftue faat
nogen bud fra Kiöbenhauffen, ellers er det her i landet end=
nu saa temmelig vell, uden dend Bag winter som har
trycket Allmuen, och de fattige allermest, i det de fleeste
har mottet tage straaet fra deres huse til foder, och
een stoer deell quæg, som over alt paa landet er död,
hvilcket vell paa deris Landgilde Smör til Sommer igien
vil mangles, hvad ellers Arbeidet andgaar, da har maud
formedelst det onde paa kommende weyerlig intil dato
ey noget kunde giöre, mens for unge fehr 4 uger med
Timmeret paa Tornet at opbringe och sette veret flitige,
som nu allerede mesten saa nær, som medbreder at klede
er opfört, hvilcket træe werck till rette at hugge,
har varet dend heele winter igiennem, hvor ved een och anden
fortreed och trette i blant med Timmerfolckene ere fore falden
och er det Timmer Arbeide paa Taarnet heell massive,
eftersom mesten det Timmer som her till landet er bleffuen
sendet derpaa er forbrugt, hvor over Ambtschriveren vell
videre beretning giörer, af hvis som endnu udi behold

kand vere och findes, Thi der Capitain Wilster reis
herfra haver hand huercken af Ritzning eller andet
Timmermanden efter lat som hand beretter hvorledes Tage
schulle vere, mens Timmermanden efter egen invention
och god findende forferdiget dend, och vil vell end nu
en deell Arbeide fattes förend det alt vill blive fer
dig, och som nu fornemmes at Arbeidet i Sommer med
diße national folck schall continuere, da haver ieg udi
min sidste schrivelße i forgangen Aar nogenledes til dennem
derom giort rapport, uemblich at efter denne itzige anstal
med militien ingen stoer Arbeit af diße folck kand vere
at forvendte, Thi som de ere commode och meere til föde
end til arbeide ere geneigte, da naar de gaar 2. a. 3 dage
paa arbeide, da dend 4de och 5te ere de singe eller steler
bort derfra, sticker sig af weyen och gaar udi en anden So
hvoringen igien kand finde dennem, til med de fleerste af
dennem tiener hvercken for ½ eller heell Aars lön, som Towen
dennem tilholder, hvor mand dennem da paa sit stedigien
kunde finde, mens ere och bedragelig i dette arbeide,
hvilcket ieg forgangen Sommer nocksom med dennem for
sögt haver, til med ere de fleerste ungedrenge som efter
deres waane, naar de ere 20. och derover aare gamble
da gifter de sig, och tager saa enten ved gaarde eller til
halfue gaarde bliver gaarde mend, huß mend, udbyggere,
af hvilcken waane de icke er at bringe, och efter dend and=
stalt naar de ere gifte och boer paa gaarde, ere de fri for
national Compagnier, och schrives till Herritz Compagnierne,

efter at de da ere belat med Koner och Börne, da arbeider
de paa landet for deris föde, andre igien sig meere til föden steler,
end arbeider, och imidler tüd de som saa tages her ud til Arbeidet,
saa nyder de Kongens penge och bröd, som löber op, och bliver igien
lidet giort derfor, Thi naar de saa mit i Ugen bliver siuge
schall mand dog give dennem noget til ophold bröd eller penge,
eftersom Bunden intet giver dem: noget med paa arbeit.
Huad officerene andlanger da ere de alle indföde, snart
och belat med samme siuge, heller at vere hiemb end gaa paa
arbeit, saa at dend Commoditet henger dem: snart alle ved,
och over alt da har her i forgangen Sommer veret een idelig
penge mangell, saa at mesten ingen tüd noget var udi forraad,
hvilcket ieg svenlig ombeder at motte Considereris. Huad de
Christiansö'sche Guarnison andbelanger, da berettes at een och 2.
aft dem: arbeider meere end 2. och 4. aft disse indfödde,
hvilcket ieg och nock som ved Arbeidet observeret haver, mens
eftersom tid efter anden alle tider falder saa meget andet for
for de Christiansö'sche, nemblig, ieg har dendheele winter hafft
tuende fanger som sidder paa deres lüft, een bonde som har slaget
sin Kone i hiel, och een anden som var i fölge med hun: hvilcket
nu har varet saa lenge förend deres process til hiemb och lands=
ting kunde blifue udfört, saa och har ieg mottet holde Schilt=
wacht i bagerhuset för brende wedet, een ved materialgaarden
een paa Timmerpladzen, hvor det bleff tilhugget, da haffver
ieg ingen anden dertil kundet bruge, uden de Christiansö'sche
Thi de andre lader tage fra sig, och maa schee een deell tager
det sielfver om natte tide, saa at ieg nu forbiegiengelig mig
ved disse har mottet forsiune, saa at ieg hver dag till wacht
har hafft 10. a. 12 Man och hver anden och 3de dag at aftlösse
ligesaa mange och fleere, hvilcket da udi arbeidet igien

kortes, och mistes, saa at jeg det ey anderledes har kundet
endre; Ellers er dend fangene Mouritius den 21 januarij
her ved döden afgangen som om afftenen blef funden död i hans
Seng liggendes, efter at hand om middagen haffde fortæred
sin portion, jeg haver ladet hans: besuhtige ved feltschæren
ochtuende officerer, mens intet funden noget som saa hastig
en död kunde for aarsage, hvilket er som jeg denne gange
herfra kand berette, hvor ved nest ald welstands ynsche
Gud befahlet med forblifvende

De Hoyfedle Ach Welbaarne Herrers
Herrers

Rönne paa Bornholm
d. 28 martij
Ao. 1689.

Tienst Ochsered Skyldigste
tiener

[illegible]

7-4-89

E

Hochwohlgebohrne Hochgebiethende herren undt
Grosse Patrons=

Der Hochgebiethende herren Ihre Schreiben von dz: 3 April
ist mir dz: 6 ditto durch den Leiutenant Peter
gertzen wohl eingehendiget, bedancken uns
alle gantz gehorsambstlig das die Hochedle
herren unser ein gedenck gewesen sein, sonst
stet es mit der Guarnison noch im Guten
zustande und ziemlicher gesundtheit wier
haben nur = 2 kranke, der Feltscher hat
den gantzen winter bis dato kranck gelegen
und helt auch keinen gesellen solt uns
etwas an kommen so würden wier übel dar
an sein, solte etwa ein Unruh in diesem
Jahr vorgehen, seg ich es gern das die Compani
Möchte bey sammen sein, den die Guarnison
ist gar zu schwag so wohl in der arbeit als
zu defension, wan die Posten sollen
recht bezest sein so mus ich aufs geringst
alle tage 24 gemeine haben, indessen
die Hochgebiethende herren dem machschutz
Gottes mich aber zu dero hohen behaltenen
gunst allerunterthänigst empfehle

Verbleibe der Hochgebiethende herren
allerunterthänigster und gehorsambster
Dienner

Christians: &c
dz: 7 April
Ao: 1689

Heinrich Hoffmann

Dem Hochedlen undt wohlgebohrnen
herren herren Christopher Schestedt
zu Nüslef gaard, Ritter dero
zu Dennemarck Norvegen p. Königl.
Maÿt: Hochbestalten deputirten ihn
das Königl. General Krigs Commissariat
wie auch Estatz undt Admiralitetz
Raedt
Meinen Hochgebiethenden herren
a Copenhagen

8-4-89

Höyfedle og Velbaarne Herrer, Gud Eder lenge spare og bevare

Maa Jeg lade Eders Excell: vide, at her hafuer vaaren i hafnen en af Kongens Vergatter ved nafn Aben; Lieütenanten der paa ved nafn Peder Gertsön hafuer berettet at hafue Ordre fra Eders Excell: og Hr Ober Rentemester Brant, at maale hafnen paa lengden, bredden og dybheden, som og er skeed, og Lieütenanten videre for Eders Excell: kand berette. Jeg har tilforn skrefuen de Velbaarne Herrer till og der med skiget en afrisning huor af kand seis huordanste detz beschaffenhed er her, veed ihe huad heller de Höyfedle Herrer det hafuer bekommet, eller det er under vegs; Og er Jeg aller underdanigste begierende, dersom det kunde skee, at Jeg maatte bekomme 20 Matroser og tu Rughuggere, som tilforn skrifftlig er ommeldet; Og dersom ieg ingen Matroser kunde faa, at ieg da maatte tilladis at faa 20 af bönder Soldaterne paa Bornholm; de Soldatere som her tilforn ere, ere noget afspendige for arbeide, og huerchen ville giöre sig vaad paa hender eller födder. Paa Hofuedet som skall giöris ud fra Juels batterj, arbeider vi daglig paa, og nest Guds hielp skall blifue klar til Pintzedage. Lengden og bredden af begge Hofueder fra Spans batterj og fra General Juels ere i det forrige bref specificerede. Hernest skuttis og befaller Jeg de Höyfedle Herrer udj Guds guddommelige varetecht og beschiermelse, og Jeg indtill döden skall findis

Christians öe d. 8. Aprilis 1689.

og forblifue de Höyfedle Herrers

Troe og Lydige Tienere

Uilsalsaa
Vera aa

15-4-89

Jan Jansen oder Constabelen Pieter Casimirsen Cruyer, is clagt wordt bij malcanderen mijn
Heeren Hr. Major ey Commendanten soo verre de bij stellingt komen sal, Dat
is dienstig, als dese voorsz. vrouwe soo land als Conyn. Majt. mijn allergenadigste
meester Keyserlijcke proviant, ijser stucken ende dergelijcke Crijgs
Crijgsmunitie dragen, als het van nöden sal sijn, ende wij daer toe
ey voordruijt, Item als het van doen, dat ey de Burgers ofte Jan Janssen
selfs mogen als Crijgsknechten gebruijckt worden, mede neen, Item soo
meenigh stuck geschut ey mogen Item als hier Oost als Crijgs Jan
Jansen Ofte Pieters. Item aanmaen Clagers, Crijgsvolck als de stemmen stucken gaen,
als het Crijgs recht als dan Heer Vrouwe provisien ende comaad, Maar soo sal
het mogen tijden Land sulcx gaen ligmuts. Voorts dat als Jan mijnheer
Commeelijck Land als tijd mit allergenadigste Landsheere te stellen, mudden
Crijgs dragen als Oudersten Eeren Crijgsluijden, Land Casten en Heeren te Crijgs dienen
Wille soo ijder in sijn Staet ey mijn Credit, als Crijgs Jan als nae Cruyer. Item
Crijgsen Jan als Jan als Jan als het mogen sijn als Crijgs Jan Jansen mudden,
Land Crijgs, minder Cruijs,
Mond als Jan Clagers, Mudden mede Clagt
Heer als Vaderlandsche dormede Land nae gerede Jan dienstelijck. ey Crayter
ofte Cammer Heeren, ey beleijt als Crijgs, Crijgsluijden soo Cruijsen Crijgs
Clagers mudden ey Crijgsmunitie ander als Cammer in medij,
Item aan
de stadt Hr. Commendanten soo aan Land soo als de stadt Jan Jansen Mil, ey
soodanige als soo nae Proviantet nesseren, ey minderen. Item
Crijgsmunitie als de stadt Hr. Commendanten gemustert belangende, nu tenn jegh, als
ey stadt nae goet ey als Landtsche Mondsluijden Land mede mijn Heeren in Land
ende soo soo Jan Jansen Crijgs Land Crijgs Land dienstige stadt dienaren, als Jan
Jan Jansen,
Item als mede de inwoonders aanbelangt nae Jan
Jan Jansen, als Crijgs Crijgsluijden mijn ijser stucken.
Jan Jansen Jan Jan Jan Jan als het Land als soo, Mens mede Land
Jan Jansen Jan Jan Jan Jan

Bemelte ober Constabel /: Samt Vell. H. Commendanten ihr allerist Vehandlingen
haus fore bragt, Uden og op Vichted og forleeded andre og dend
Gemeene mand, med sig at Clage ded de ej kand got giøre, eller hos ringe-
ste føje eller steel til, :/ Maade blind Exemplariter undseet og
til rettesatt. Huor paa Jeg udi ald ydmyghed, Resolution ervarte
Og forblind

Vel Edle og Vell. H. Mayor og Commendanter

Christiansøe d: 15. April
1689

Ydmygste Thiener

Lorentz Aboe

Resolution

Om end schiøndt det ej vides huor det Stk. Kleß og Smør i en fyre Eche stan for
Mig af Reder Rasmussen Kroger fremvistis :/ er fra Kommen, Hvilket
dog ej var synderlig Last verdig, Ved henseende at det proviant i mengde ej
Kand vere saa fuld kommen frisk som ellers, Saa allige vel paa Ved Kommendes
Indstendig begiering, befalles her med. Hr. Capitain Baldtzer Straaffer ved /: som
sig undschylder og beretter ej paa sligt at haue forstand :/ Secunde Lieut: Ponel
Wertheim paa Gvarnissons Compagniets vegne. Stoch Lieut: Hans Hosten paa
Artiglerie Compagniets vegne, og Lodsmanden Niels Olsen Termøe paa Schibs
Kolchenes vegne, at de straxen paa sigt af dette Korføjer sig hen i det
fore faarn, og der udi Hr. Proviant Korvalterens og Ved Kommendes Hos-
verelse besigter ald den i forraad werrende Proviant af huad
Naun det vere Kand og Specificere, huordan huer stort for sig befindes
og om i mod forhaabning nogit v. døgtig eller v. spiselig af huad slaug
det og Kunde vere befindes Waatte, da hafuer de det fra ded som
døgtig er at separere og mig det straxsen Krem visse og denne deres
Korretning mig Cito til Vermeere Resolution og Ved børende An-
stalt at ind Leuere, huor udi de sig til Kongl. Wayts Tienniste
og Gvarnissonens Conservation saa Korsuarlig schal forholde som
de agter at bekiendt vere, Saa fremdt de ej ald den v. Lempe, som
der Ved Koraarstages og til Vaxse Kunde self i alle maader til snare
Ville, Christians: Øe d: 15 april anno 1689.

Hans Kongl. Wayts til Danmarck
og Norge, bestalter Mayor og
Commendant paa Kostningen
Christians: Øe

Henrich Hoffman

Efter foregaaende H: Commendantens gunstige ordre haver
Wij paasigt, begiuit os til det store laahrn udj Kieldern.
Huor Smörit, Flesched og Kiödet var nedsalted, og der
först udj ved kommendes Reuurelse, grandgiuelig
andseet smörrit som fandtis Nedsalted udj een stoer
bing, giort af lyche fuhr plancher og af Amptsch: paa boring-
holm hidsendt udj forleden Aar, hvilchet vj prönede og
befandt det Nogit well salt, dog ej ouer Maade, som
proviant Forwalteren berettede at were scheet til dend
Ende, at det destoe bedre og Sicherligere Kunde vere
Forwarit, hvilchet Soldaterne veed Annammelsen
Self Ned salted haf. om Kring ved siderne eller
nest bingen Smagede smörit Nogit fuhragtig et straae
bret fra brederne. Ellers var det gandsche frisch og
Spisselig som vij det ej Self til voris egne borde bedre
Kunde haue og huerschen Muullet. Raadet eller
scharn agtig; der nest begaf vij os til Kiödet, som
i samme Kieldre Laae i 1: Ned pachet, 1: efter
anden opsloge. og befandt det v: Lastelig, og Spisseligi
alle Maader, undtagen 8 st: Kiöd som vahr ofuer ligende
af nogit andet gl: Kiöd hvilchet berettedes at Guarnissonen
ej ville imod lage, huor fore hand det til foren hafde
maattet vd Lede, fra det andet, og der fore bad
os det grandgiuelig besee, som vij og giorde, og
fandt det vel Nogit andstochet, Mens dog ej saa for-
derued at det jo vel Kunde adis, saa var til stede
grofsmeden her ved Festningen Christen Christensen
Som Sagde det at vere Synd at Kaste gudsd gafuer bort,
alddend stund at det var ej mere forderind,
bad der fore og begierede at hannem samme Kiöd

Vi Caatte giuis og forundes til sig med smaa
Börns underhold. Huilchet Proviant Forwalter
Hanns:, og bewilligede, I det öfrige var det
andet gandsche got, som för er rört. Saa blef os
og Annuist den bing huor udi Flæschet var ned
saltet og beuaret, saa om endschiönt at 1 a: 2:
sider af det som Laae ouen paa var nogit raad
medschoe af Soldaterne, som blef giort Naar Kost
uddeling scheede. Saa alligeuel befandt vi det
gandsche dögtig og Spisselig. og medrette v. Klagelig
i alle maader. bergefischen blef os, Lige
Ledis: huor den i en Anden Kieldre var beligende:
Fremwist Huilchen paa Stelagie Vd of bræder vel
og tör var op sat, saa den i alle maader er vel
forvand og v. reenhed forwahrit, Franschbrende
=wiin, Vinedicke, öel, bröd, og Erter, Hauer vi sam
=ledis proberet og beseet, og finder det i alle
maader vel Conditioneret, grynene befindis vel
nogit melagtig. dog uden Miider, spisselig
og v. Lastelig i alle mader, in Summa, ald den
her ved Festningen verende proviant af huad
Naun det vere Kand. befindis saa dögtig v. paa
Klagelig, og saa vel forwarit, at vi ihe Allein=
ste der ofner os self for underer at seigtudiselig
Vlengde Kand Lade sig giöre, Mens End og berömmer
Hr proviant Forwalteren udi höyeste maader
forsamme sin Flittighed og Nidkierhed som hand har
dragit Raade for proviantet og Guarnissonens Conservati=
=on, Huilchet vi som ober Hauit huer paa=

Dit Compagnies vegne ej Anderleedis Kand sige
Eller befinde Endog at vij efter Allerunder=
danigste Schyldighed en huer paa sit Andfortroede
Compagnie og gemeenes vegne /: om denn: vogit
til Nachdeel eller for Kort Skede :/ schulle talle, huor
til vij dene gang ej Kand finde Schyld eller Aarsage
i Allerringste maader, Saa beder vij thienistl:
at Welb: Hr Commendanten her udj ei til Hr provi
ant Forwaltern i saa maade ville bere Suspisi
on mens Hanns: i alle maader /: som og her
udj er v= schyldig :/ holde Excusereret og Undschyldt,
Saalendis at vere forefunden og dene forettning
paa gunstigt behag at were rettelig Deutted,
Testererer vij med hender og Zignetter Cristiansæ
d: 15 April Ao 1689.

Hans Hessen

Poullus Merhem

Niels Olsen
Lorn a.o

17/489

Vi Borgemestre og Raad for Kiøbenhavn, Lade vide for Alle og Enhver, at for Os er i Dag mødt Hr. Jagt Løitnant Kjølle de Baad med Kongl. Majts. Skibet Norske Løve, og Ingeniør Christian Rosenberg, og de forbemeldte Christianshavn: Vidkommende Amtmand Landsdommer Hr. Commendanten paa Christianshavn Hr. Major Hofman, og Kammerjunker Hr. Major Hofman med Ingeniør Corps, Byens Ingeniør. Og da Land Krigen i nærværende Krig har foraarsaget Transporten imellem Kiøbenhavn og Christianshavn; Saa ere Land Commendanten, og Brigadier Generalen paa Christianshavn Hr. Major Hofman, Ingeniør Corps, Byens Ingeniør, og Kammerjunker

Anno 1600 d:= 8 September om dagen Klocken 10 Slet Er lon Tiöllers
Baad Lykkeleg til Festningen Christianso Arriverd,
d:= 17 April Seigler Hand herfra til Tiöbenhafn om dagen
Klocken - 9 - Slet, Guor til ieg önsker Hannem Lyck
paa Hans Reise,

Hinrich Hoffman

Vi Borgemestre Cantermester Raad ...
Kongl. Mayt. Vor Kiøbstæd Aarhuus ...
...
...

Nærærende Cuttermester Lars Laan förende Kongl.
Majt, Hvor Kiøllede Baad Er beordret at
Ofver gaa Dil Rönne paa Bornholm
da Hafver Hand Strax Naar Hand ankom-
mer Hos Amptschrifveren Augustus Deckner
at angifve og imod tage Huis Hannes
Blifver Lefveret, saa snart wind og
wejrlig sig föjer, Hand da Strax med
Under Hafvende Kongl. Majt: Farkoss
dirigt Dil Christians igien at begifve
Och for alle ting at bruge god Sömand-
schab som Hand agter at forschwarre
og bekiendt wil werre Ønskes Hannes
Hermed en Lyckelig Reise Christianso
= d. 4 Februarj Anno 1689

Heinrich Hoffman

Hans Kongl. Majt:
Dil Dannemarck
og Norge Betalter
Major og Commendant

[illegible] Herfra om
[illegible] Klock 9 Slet
[illegible] Er Hand igien fra
[illegible] Kommen [illegible] om Efter
[illegible] Klock 4 Formedelst
[illegible] wind Lunde Hand ack
[illegible] Kommen saa Seigelt Hand
[illegible]

Nærverende Quartermester Lars Jørckelsen førende
Kongl. Mayt. Tou Kiøllede baad er beordret at
ofver gaa til Rønne paa Borringholm og
sig hos Amptschrifveren Sr. Augustus
Deckner at angifve og imod Jage Huis
Hannem imod forhøbning blifver Lefve-
ret, og saa snart wind og weirlig sig
føyer Hand da Strax med under hafvende
Kongl. Mayt. farkost dirigt sig igien til
Christians-øe at begifve, og for alleling
Hafver Hand at bruge god fornøftig Sø-
mandshab som Hand agter at forschwarre
og Bekient wil werre Dusses Hannem
Hermed en Lyckelig Reise datum Christians
øe. d. 27 Martij Anno 1689

Jimrich Hoffman

Hans Kongl. Mayt. til dannemark
og Nøge bestalter Major
og Commendant ofver
Christiansøe

...gen Klocker 10 Slet.
Land herfra til

...t Contrarie wind er dend tou Kiøllede baad ikke
...a Rønne afferdiget for i dag med en
Kaste, og for føyer sig Skipperen her fra til
hvor ieg hannem i Morgen Mueder og en
...ge trare eller poder til fastninge Will
...ndshibe og selfs med følger Rønne
...eil Ao. 1689.

Lorentz Abrams

Den 4 April ankom hoe Tiedes
Baad fra Stamm udj worres
Hafn om Eftermiddagen
Klocken 7 Slet

Hinrich Hoffman

17-4-89

Höyedle og velbaarne Herrer, Gunstige Patroner.

Jeg er meget höjelig foraarsaget for Eders Excell: ydmyge-
ligst at andrage, huorledis Jeg udi nogle aar, siden Jeg kom till
delle sted, er blefuen saa suag, som ennu Continuerer; dog
tilforn har vaaren ofuen sengen, og i alle maader ulastelig,
og uden forseelse opvartet og betient de syge her i Gvar-
nisonen, mens nu paa tu maaneders tid har gandsche ligget
ved sengen, dog er baade de höje og nedrige af Militair, som
og af Civil standen ustraffelig blefuen betient udi alle Occasio-
ner; mens som Jeg befrychter mig, at Jeg ofuer den lange lig-
gen, /: og gandsche ringe forbedring fornemmer :/ shall af nogen
forsömmelse, med patienterne self at betiene anklagis;
hafuer Jeg nu i dybeste underdanighed, saadant de höyedle Herrer
villet tilbiendegifue, og allerydmygeligst begierer, att Jeg min
afscheed gunstigst maatte bekomme, att ige nogen ved klagemaat
sig ofuer mig shall hafue at besuerge. Her imod obligerer
Jeg mig gierne og godvilligen /: om Gud under mig lifuet og
hilsen igien :/ att Jeg paa huad sted det kunde være, ville findis bered-
villig at tiene hans Maj: min allernaadigste Konge og Arfue
Herre, samt de velbaarne Herrer, udi samme min profession.
forventende her paa en naadig og god Resolution, og altid
Recommenderer Mig i de velbaarne Herrers gode faveur; og
indtill döden shall findis Eders velbyrdigheders

Christians öe d. 17 Aprilis
1689.

Ydmygeste og troe
tienere

[illegible]

De Höyfdle og Velbaarne Herrer, ved
det Kongelig General Commissariat
Mine meget Gunstige Herrer

Allerydmygeligst

A General Commissariatet

17-4-89

E

Hochwohlgebohrne Hochgebiethende herren
undt Grosse Patrons=

Weil die Sou Kiöllede Bodt hier nichts
mehr zu thun hat so haben wier uns Resol-
viert mit diesem Guten windt ihm
Nacher Copenhagen zu schicken nebst ein
Hüt fas mit frischen dorsk, der Lodsmand
Gedenckt diese wache die Stein Last bei
Fuels Batrej zu sincken Gott gebe glück
dar zu Sonst stet es mit der Guarnison
noch im Guten Zustande und ziemlicher
gesundtheit wier haben nur 2 Kranke
Indessen die Hochgebiethende herren dem
Machschutz Gottes mich aber zu dero
Hohen Behaltenen Gunsten unterthänigst
Empfehle

Verbleibe der Hochgebiethende herren
aller unterthänigster und gehorsambster

Diener

Christians=oe
d= 17 April
Anno= 89

Heinrich Hoffmann

Höyfdle og Velbaarne Herrer, Gud Eder lenge spare og bevare fra alle Ulyche till lif og Sicill!

Effersom det har behaget Commendanten at gifue den Tuckiöllet Baad forloff at gaa till Kiöbenhafn, Saa Sender Jeg med, it Hytte fad med lefuendis ferst Torsk udj, og en ferst lax till Eders Excell. Herhos er Jeg udj dybeste underdanighed begierende af sambtlig de Höyfdle Herrer, att Jeg maatte faae den forloff og tilladelse, att naar Tuckiöllen ligger her stille, og har intett at giöre, og noget nödvendig forre=falder de Höyfdle Herrer at avisere, den da effter Eders Velbyrdigheders Ordre maatte fortsiches; Eller og om det vaar, att mand hafde it Hytte fad=fuld af friske Torsk, den da og maatte gaa der med. Huis andet her om steden er at forregifue, da er det alt tilforn Eder Excell schrifftlig forrebragt, og alting er her vell. Hermed befallis de Höyfdle Herrer udi Guds Trofaste Bestiermelse til lif og Sicill, og

Christiansöe d. 17 April 1689. Jeg effter mit Embedis pligt lefuer og forbli=fuer de Höyfdle Herrers

Troe og allerunderda=nigste Tienere til döden

Uil Olsen
Lara nö

De Höyfde og Velbaarne Herrer
ved det Kongl. General Commissariat
Mine Höystgunstige Herrer

Aller ydmygeligst

A General Commissariatet

Dem Hochedlen undtwohlgebohrnen
herren herren Christopher Schestedt
zu Nieslefgaard Ritter dero zu
Dennemarck Norvegen, Königl. Mayt.
Hochbestalten deputirten ihn das
Königl. General Krigs Commissariat
wie auch Estatz undt Admiralitetz
Raedt,
Meinen Hochgebiethenden herren
a Copenhagen

24-4-89

Mit Dienst t'Waermede Sanct Maij=te tsedert haere dienaers Heeren gestiedt Briefs dmed 17 dito. Dayna ontfaen d'Edele Gouarnissoneers Barg, heere meester Johan Cruyninx, Hr Ruiters ende ritmr Excell. t'Welck genoechlijck behaegt. Daarnaer nae Calais, na andere gedaene dienstige Meesters afscheijdinge, den 20 dito. Comen Heeren Hr Capiteijn Barquelon Noordwest af Duijnkercken, ons gastvrije onderdienaers op sijn Casteel bij, na hare kleijne t'Wrijdinge. t'Selfste ons verstreecken, gelijck dobbelt Heeren Cosenijn. Hoedanige bekent, sijn handelinge tegens Mr Jacob, Daer Arnd t'Waer als Borgemr de stadt Calais, Namelijck Hemelijck gedreven van sijnen Broeder Jacques Richebourg, Den eersten Sonnedach na Palmen, Mr Jacob gemaelt, Mr

Beloved, om faa dage, at komme igien. for at med tage
breve til Kiøbenhavn, dito Andkom Ober Commendanten og Hr
bornholm Wells Hr Oberste Wettberg. med en baaid der fra
dagen after. Hafde hand ald Guarnissonen for sig, da de bad
og Andholdte, at hand for Gud skyld. Wilde hielpe dennem
at de maade blive afløest, huilket hand dennem og saa beloved
Do af Guarnissonen her werende. for tryder meest der paa, at
deris Camerater haver weret paa Bornholm. siden den 14 Martij
=88. og der hafft gode dage, Og fast ingen tieniste giort Hans
Mojt Heele Winteren, i den sted at disse haver stedse hafft
baade Wagt og kunget arbeide, Og som fornemmis. Saa skal
de paa bornholm nu werende, fast vere af lige tancher,
in summa, det skal ikke vel kunde skiche sig, eller lade sig prac-
ticere anderledes /: som nigt for gribelig synis :/ end at
Compagniet med artiglerie betienterne her weed fest ning
nu efter hver 3die aar faar afløsses, thi de ere u: sigelige
Malecontent, af aarsag, de meener aldrig at skulle herfra
blive endtediget, Huor over om noget paa kom. mand
ikke /: maa skee :/ fuldkommen om deris troskab. skulle kunde
were forsikret, Endday eig ikke eigentlig har for nummen
til nogen u: troskab. alleniste de de saa kortelige deris Excell
til bedre offertenchende. skyldigst willet Notificerit, Som
bedes i gunst maa vorde Optagen, Ass

Deris Excellr og Welboorne Herrers

Tienist-bered og skyldige

Tiener.

Christians=Oe: d: 24
April: Ao 1689.

Henrich Hoffmann

c 30/4

Specification

Para Hvilken til ik para Borringholms Vramk Chri-
stians-öes Giarnison, af Böndrig Kristanzer/ Hvor
-28 dage til-2 Rigsd: beregnit nr, for Vragt og Ballast
Dra dend- 15 Marty 1688. til dend- 30 April 1689. som
Efterskrifver sub-calendis bör-bortis.

Nº	2. Ober Lieutenant Christian Lobbert	+ 50 Rigsd	— —
	4. Fendrich Nicolay Henrich Luccas	— 32 Rigsd	— —
	7. Sergiant Anthony Fütter	+ 23 Rigsd	5 ß 14 ß.
	8. Sergiant Nicolay Leonuldy	+ 22 Rigsd	5 ß 14 ß.
	10 Corporal Jacob Lyberts	+ 21 Rigsd	1 ß 14 ß.
	11. Corporal Cane Peters Søn	+ 20 Rigsd	5 ß 14 ß.
	13. Tamboer Olluf Gudmans Søn	+ 16 Rigsd	3 ß 13 ß.
	15. Jens Pedersen Ringkiöbing	— 7 Rigsd	3 ß 8 ß.
	16. Hans Pedersen Gudmandsen	— 7 Rigsd	2 ß —
	17. Knud Jensen Kalsör	— 7 Rigsd	2 ß —
	18. Lauris Lauritzen	— 7 Rigsd	2 ß —
	19. Niels Pedersen Staaning	— 7 Rigsd	2 ß —
	20. Lauris Pedersen Borringholm	— 7 Rigsd	2 ß —
	21. Jens Pedersen Borringholm	— 7 Rigsd	2 ß —
	22. Jens Nielsen Skakierbölg	— 7 Rigsd	2 ß —
	23. Albert Möller	— 7 Rigsd	2 ß —
	24. Hans Jensen Juul	— 7 Rigsd	2 ß —
	25. Jens Anders Søn	— 7 Rigsd	2 ß —
	26. Michel Clausen	— 7 Rigsd	2 ß —
	27. Anders Christophersen Vrne	— 7 Rigsd	2 ß —
	40. Adam Hieming	— 21 Rigsd	2 ß 13 ß.
	46. Jörne Mortensen	— 20 Rigsd	3 ß 13 ß.
	49. Jörgen Hansen	— 22 Rigsd	— — 5 ß.
	53. Ehlert Jacobsen	— 21 Rigsd	2 ß 13 ß.
	58. Jörge Michelsen	— 25 Rigsd	4 ß —
	59. Otto Henrich	— 20 Rigsd	3 ß 13 ß.
	61. Claus Clausen	— 20 Rigsd	3 ß 13 ß.
	66. Barthe Olsen Norge	— 21 Rigsd	3 ß 13 ß.
	67. Jörne Anders Søn Möller	— 18 Rigsd	1 ß 13 ß.
	Latris	475 Rigsd	3 ß 14 ß.

Transport	475 Rdr	3ß 11ß 2
84. Hans Nielsen Lund	20 Rdr	5ß 9ß 3
85. Ane Mogens Lund	20 Rdr	5ß 9ß 3
86. Elline Christensen	20 Rdr	3ß 13ß 3
87. Lund Mortens	21 Rdr	1ß 5ß 3
88. Anders Anders Lund	20 Rdr	4ß 11ß 3
89. Jens Lauritz	20 Rdr	3ß 13ß 3
90. Rasmus Ols Roskilde	20 Rdr	3ß 13ß 3
91. Bertel Bergilleus	20 Rdr	3ß 13ß 3
92. Anders Niels Ese	21 Rdr	1ß 5ß 3
93. Jacob Hans	21 Rdr	3ß 9ß 3
94. Lauge Anders	21 Rdr	3ß 13ß 3
95. Peder Christoffers Berg Landsorts Komte	7 Rdr	3ß 1ß 3
95. Niels Simons	13 Rdr	4ß 2ß 3
96. Peder Niels Vedstedt til 14 Rdr Landsorts Komte	7 Rdr	3ß 1ß 3
96. Niels Niels Aalborg	11 Rdr	2ß 3
97. Hans Niels Christiania	20 Rdr	3ß 1ß 3
98. Peder Anders Kiøbenhavn	20 Rdr	3ß 1ß 3
99. Christen Anders Kiøbenhavn	21 Rdr	1ß 5ß 3
100. Peder Peders Vandborg Landsorts Komte	7 Rdr	3ß 1ß 3
101. Elline Brønnichs	20 Rdr	3ß 13ß 3
102. Niels Brønnichs	20 Rdr	3ß 13ß 3
103. Niels Hans	21 Rdr	3ß 5ß 3
104. Jens Christensen	20 Rdr	4ß 10ß 3
105. Kirsten Jacobs	20 Rdr	3ß 13ß 3
106. Peder Ols	20 Rdr	3ß 13ß 3
107. Jacob Hans	20 Rdr	3ß 13ß 3
108. Lauge Rasmussen	20 Rdr	3ß 13ß 3
109. Elline Nielsen Laugesmand	20 Rdr	3ß 13ß 3
110. Søren Anders Aalborg	20 Rdr	3ß 13ß 3
111. Erich Jacobs Brønnichs til 13 Rdr 89	19 Rdr	3ß 1ß 3
112. Johan Lauge	25 Rdr	1ß 13ß 3
113. Christen Rasmussen	20 Rdr	3ß 13ß 3
114. Lars Hansen	20 Rdr	3ß 13ß 3
115. Jørgen Larsen Kiøbenhavn	20 Rdr	3ß 13ß 3
116. Lauge Anders	20 Rdr	3ß 9ß 3
117. Søren Sørens	21 Rdr	2ß 11ß 3
118. Peder Jensen	20 Rdr	3ß 13ß 3
119. Bertel Jacobs	20 Rdr	3ß 13ß 3
Latus	1215 Rdr	1ß 11ß 3

Transport ..... — 1215 Rixdr 1 ß 1 ß.

120. Niels Jensen Junger ..... — 20 Rixdr: 3 ß 1 3 ß.
121. Jörgen Jensen ..... — 20 Rixdr 3 ß 1 3 ß.
122. Niels Truidzen böge ..... — 21 Rixdr 2 ß 1 2 ß.
123. Bendt Hansen ..... — 20 Rixdr 3 ß 1 3 ß.
124. Olluf Nielsen Stub ..... — 20 Rixdr 3 ß 1 3 ß.
125. Niels Bendzen ..... — 20 Rixdr 3 ß 1 3 ß.
126. Niels Truilsen ..... — 20 Rixdr 3 ß 1 3 ß.
127. Hans Simensen ..... — 20 Rixdr: 3 ß 1 3 ß.
128. Holger Olufsen ..... — 20 Rixdr: 3 ß 1 3 ß.
129. Jens Wendzen Trensen ..... — 20 Rixdr: 3 ß 1 3 ß.
131. Peder Nielsen ..... — 20 Rixdr 3 ß 1 3 ß.
132. Jens Wendzen ..... — 20 Rixdr: 3 ß 1 3 ß.
133. Jacob Jacobsen ..... — 20 Rixdr 3 ß 1 3 ß.
134. Ifver Olufsen ..... — 23 Rixd: 3 ß 2 ß.

Summa Bedrager sig huis paa deris Korpflegning er til af kortning, Penge ..... — 1507 Rixdr 4 ß 11 ß.

Saaledes efter gunstig befalling opsat af

Allerunderdanigste

Augustus Decknor

30-4-89

Ellen

Hoy Edle och Welbaarne Herrer. Herrer.

Som ieg for nogle dage siden haver veret paa Christiansöe, om at forfare Hnad som till Hans Kongl: May: allernuderdj: tienste behöve eller forefalde kunde, Saa fantes alting der i god til stand, saa at ieg der eller herfra ey noget synderligt videre kand berette, uden at alting (Gudsche loff) end nu er vell, Samme dag som ieg var paa Christiansöe, komb en Sueuds fregat kaldendes dend grönne Jeger derforbi, och lod andsette tuende aff de Christiansöe Slup=rodere, som udi en storm for nogen tiid siden, der de har villet vere herover, till blegind er til lande dreffuen, Och som mand her icke andet har wist end at disse folck i samme Haarde weyrlig var bleffuen, har dend Sueudsche Admiral Klercke

Admiral Klerck er blefuen af admiraliteted betaket for de 2 Roers mendes forpflegning oc betaling derfor tilschikt

ladet giftue dennem deriß fri underholding, och efftere at
de en par dage haffde verit udi Søen och suart af kuld
och mangell for föde forkommet, har hand ved en felt=
schærer ladet see til denn: och en hver 1 Rd. i penge ladet
giftue, och denn: med en Civil brefft till major Hoffman
ad Christiansøe ved bemelte Caper igien oversent, som
fyrede for Chestningen tuende gange tuende Tøsen som
hadn: med dobbelt 3. trende Tøsen igien derfra bles
suaret, Ellers lader sig iblant de Sneudsche Caper
her ved landet see, dog kommer de icke ret nær.

Och som Feltschærern paa Christiansøe ved döden er af=
gangen, da som en anden i hans sted uforbiegiengelig
igien died behøvedes ville de behage sig derom at
erindre, at samme vacance med forderligste
motte bliftue besat, saasom sig dog alle tider der
einige patienter befinder. Ellers haver ieg for=
nogen tiid siden til schreftuen denn: om de Constabler ved
Artiglerie Compagniet at de meget gierne ynschede
at motte bliftue afflöset, da som deriß ansøgning
endnu med saadan idret Continuerer, da haffver ieg
loftuet denn: sig at ville stille och til freds giftue, at
ieg for dennem derom ville schriftue, hvilket ieg och saa

en anden er alt igien derhen beschikket

blifver med denne post om weylet

Hermed giörer och denne post med störste flid recommenderer at det motte andsees och Considereres, eftersom ieg seer och mercker at det: Ke skulle vere tienlig naar det: dendforhaabning bleff betagen Ikke derfra at komme, ieg forblifver nest ald welstands ynsche.

De Höy Edle och Velbaarne Herrers
Herrers.

Tienst Och Bered
Skyldigste
tiener

Ronnepaa Born-
holm den 30 Aprilis
Anno 1689

[illegible]

P.S. De for naagen tid indsente Regenshaber for Garnison Feldscheren M. Simon Holst erinderes tienstlig til befordering Och anstalt

25-5-1689

Verzeichniß Inventarij von der Feld-Kiste, so des selig verstorbenen Chirurgiens auff der Festung Christians-öe, Johann Kerkrings, nachgelassene Wittibe, Anna Margreta Kerkrings, ꝛ an den von Ihro Hoch-Wohlgebohrnen Excellences, ꝛ denen Herren Deputirten zum Land- undt See-Estat, ꝛ anhero verordneten nauen Chirurgien, Peter Magnus, gelifert hat.

1. Die Kiste an ihr selbst, bemerckt mit Nro: 4. Nebst vollem Zubehör an ledigen Kruken undt Gläsern darein.
2. Eine Saage mit zwey blättern.
3. Ein grohßes Incision-Messer.
4. Zwey Cauterisier-Eisen.
5. Eine Mund-schraube.
6. Eine Kugel-schraube.
7. Sechs Häffte-nadeln.
8. Ein Ab-beißer.
9. Zwo Korn-Zangen.
10. Ein kleinen Mörser mit seinem Stößer.
11. Ein kleines Messings Barbier-becken.
12. Eine Zienerne Mund-sprütze mit ihrem futteral.
13. Ein Klistier-Rohr.
14. Ein kupferner Decoctions-Topf mit seinem Deckel.
15. Ein andrer kleiner kupferner Topf.

16. „Eine grosse, = undt
17. „Eine kleinere Waage„schale.
18. Pondera medicinalia, von ℥j. bis gr. j. in Stücken
19. Pondus civile, ad 1. ℔.

Diese obspecificirte Sachen, undt mehr nicht, habe, auf Befehl Ihro Königl. Majtts: Wohlbetrauten Commendanten hiesiger Festung, (: Titul :) Herrn Majeur Henrich Hofmanns, Undt in desselben, wie auch des Proviant. Verwalters, Hn. Lorentz Abroe, Gegenwart, ich, obgedachte Wittibe an gemeldten meines säligen Manns Nachfolger gelifert, Und ich, der Nachfolger, solche richtig empfangen, Welches beyderseits mit Eigenhändiger Unterschrifft bescheinigen. Datum Christians„öe, den 25. May. anno 1689.

Annamagreta
Kerchringß

Henrich Hofman

Lorentz Abroe

Peter Magunß

25-5-89

Stoermegtigste, Allernaadigste
Arue Konge: Og Herre

Som jeg til Eders Kongl: Maj:ts tienste, (: Guldhen Jeg er
allerunderdanigst skyldig Wed lif og død at befordre :) Hafuer for
mine egne penge. 7 steden for de, tid efter anden af døde og
vacante: 14 Artiglerie Betiente. Lade and Verbe 11 mand
af Boringholmst nation. Som Widere af Hos gaaende Allerunder-
danigste derover forfattede Specification Allernaadigst kand
fornehmis. Saa ind flyer Jeg udi dybeste underdanig-
hed til eders Kongl. Majestet, med allerunderdanigste bøn
at mig mine udlagde Werbe penge. Nemblig Oriends for
huer mand, allernaadigst igen maatte for undes, og betalles,
Og formedelst Jeg er War af den formue. Fleere penge at
kunde til Werbning udlege, Saa er et Numero fra 17
Novemb: 1687 Waaren vacant, Huer Weed
og er mit allerunderdanigste og u: forgribelige forslaug,
Gelst som fornehmis, at de Kiøbenhauns ober og under Con-
stabler her paa dette Sellsamsted. Saa nødig Vere Ville,
Om Eders Kongl. Maj:t Allernaadigst maatte behage, mig
noget Wist til Werbe penge paa huer mand at tilege og
beuilge, Wille Jeg fra bornholm lade Werbe og Andtage
Saa mange Unden Constabler som til Compagniets Comple-
tering kunde nødig haves, Som jeg Meener at

Bringe til Weye. hver mand for 6 rixdr. Werbepenge,
Hvilke Jeg siden, Wed daglig Exercitie Øve Ville, Oglige som
de Lengst der hos Verende. Er viste deres duelighed og
flitighed, Lade avancere til ober Constabeler. Hvorved
da de Kiøbenhavnske ej Her kunde fornøden giøres.
Hvilken min Allerunderdanigste. og V. forgribelige Meening
og forslaug. bedes udi Naade Maa Worde optagen, af

Ederskongl. Maj.ts
Allerunderdanigste og
troplistige, tiener
til Dødes

Christians, oe d: 25 May.
anno = 1689

Hans Hessen

Allerunderdaingste Specification

Paa döde og tilverfuede af Christianssöes artiglerie beliente fra

1685 aarsbegyndelse.

Afdöde — Tilverneede

Xro

18. Anders Pedersen. död dend 26 Februarij 85 4 hans sted erandverbed og samme dag Presenterit. Jens Tobsen for

Under Constabel — 1

16. Jörgen Rasmussen död d: 7 Martij 1685. Vdj huisstede erverbed og samme dag presenterit. Hans Oelz Buch for Under Constabel — 1

11. Hendrich Jacobsen afgangen d: 12 Martij. Forhaem er presenterit d: 30 Martij West effer Christen Christensen som

Under Constabel — 1

19. Jens Wiltz afdöd d: 16 Martij: Igien tilverbed. Hans andersen. Som er Presenterit d: 10 April West effer

Under Constabel . . . 1.

Afdöd Xro | Tilverbed

13. Johan Rasmussen ved död Afgaaen
dend 25 martij 1685. 4 hans sted
tilverbed. Hans Laurssen
Som for under Constabel den 6
may Nest efter er presenterit — 1

17. Johan Grestophersen död den 31 martij 85
for hannem Presenterit d: 25 May
Olle Madsen. for under
Constabel — 1.

10. Bruid Andersen. död d: 31 dito. I
hans sted er hidsentfra Liöben
hann vallentin Stiöuberg. Som
er under samme Nr Enroulerid:

22. Peder Pedersen död d: 16 martij for hannem
er undtagen ogden — 6 dl May=
Presentent. Tue hanssen
for under Constabel — 1

34. Jens Madsen död d: 8 juny. uch hans
sted er dend 1 Septembr presenterid
Olle graa. under Constab: 1.

12. Hans Laurssen. död dend 25 decembr 85
for hannem er tilverbet

Afdöd
Nr

Til Kommen

Og Presenterit dund 20 Jan
86. Hans Jensen Hamer
for Under Constabel — 1

28. Ole Laursen Hammer. död d 15 Martij
87. udi Hansted er Mand gud
manden presenterit d 8 April — 1

6. Ober Constabel Verich Jörgensen död d 9
Martij 86. 7 Hansted er under
Constabel Nr 13 Hendrich Mulle igien
til ober Constabel avanceret.
Og bliver saa ichnu

Nr 13 Hendrich Mölles plad d 9 Martij 86 vacant
for hvilchen er Andwerbed Jacob Hartvig
som d 4 Jan: 87 er presenterit for
Under Constabel — 1

36. Hans Jespersen. er efter Ko: ma: Allernaad
ordre. fra Compagniet for Löved d
17 Novemb: 1687 -

Ersom er död og ellers
afgaaen
— 14 man

Udi Huisted andverbed og
Presenterid — 11.
fra Kiöbenhavn andkom. 1
avanceret til ober Constab: 1
og vacant . . . . 1.
er 14 Mand.

Saaledes rigtig af Hvid
Knullen, Testerer
Allerunderdanigste

Hans Hessen

31-5-89

Dero Königl: Majestäten zu Danmarken,
Norwegen, ꝛc. ꝛc.

Hochbetrauter Geheimer Rath, und Directeur des
Land- und See-Estats, ꝛc. Ritter, ꝛc.

Hoch-Wohlgebohrner Herr,
Höchstgebietender Gnädiger Herr,

Als Eure Hoch-Wohlgebohrne Excellence Dero beywohnende
überall Höchstberühmte Gütigkeit auch gegen meine Wenigkeit erwiesen,
indehm Sie mir bißhero Dienst-losen, zu hinfürigen Auffenthalt, die Au-
diteurs Bestallung bey der Guarnison auff der Ost-See-festung
Christians-öe, gnädigst verliehen; So habe zwahr hohe Ursach, Dero-
selben geziemenden Danck dafür zuerstatten, welches ich auch hiermit
nebst herzlichem Wuntsch reichlicher Erwöllung, an Ihro und Ihrem Hohen
Hause, aller von Gott, vor Christl: Liebs- und Wolthats Wercke, getha-
ner zeitlicher und Ewiger Vergeltungs Verheißungen, in unterthänig-
ster Demuth und Erkenntnüß herz-träuligst will geleistet haben.
Nachdehm aber bey meiner Herkunfft die Beschaffenheit an dem Orthe so
befinde, daß selbiger, und sonsten auch meinem Zustande nach, von der

mihr Monatl. zugelägten Gage derer 6. Rthr. die nothdürfftige Subsistence unmöglich haben kann, So bitte unterthänigst, Eure Hoch-Wohlgebohrne Excellence geruhen wollen, mihr, einem armen alten Diener, (: der noch von des Höchstseligsten Königs Friderici 3ty Zeiten her, von anno = 67. an, damahls bey Ihro Maytt: der Königin Leib-Regiment Dragonner, unter Hr. General Majeur Holck; Nachgehends in Norwegen, bey dem Bergenhusischen Regiment, unter dem Obr. Von Hatten; ferner in Schaanen bey des Obr. Brincken Regiment, Auditeur gewesen; hernächst, als selbiges Regim: untergestecket worden, bey andern Regimentern mich mitlerzeit aufgehalten, bis letztens in der Grafschafft Oldenburg, zeit währenden Christiansburgischen Festungs-Bau, des Commissary Krusens Proviant-Verwaltungs Vices zu Oldenburg versehen, undt also meine meiste Lebens Zeit in Ihro Königl. Maytt: Diensten zugebracht habe, auch, nach Gottes gnädigen Willen, undt Eurer Hochwohlgebohrn: Excellence hohen Förderung undt Hülffe, in allerunterthänigster Sträu darinnen zuendigen gedencke, :) zu diesem mihr gnädigst verliehenen Dienste so viel zuzulägen, daß ich darvon meinen nothdürfftigen Unterhalt haben könne. Eure Hochwohlgebohrne Excellence erwerben Ihro hierunter Gottes Lohn, welches erben wirdt undt fruchten in 1000. glied Dero hohen Hauses, Gottes eigener theurer Verheißung nach, deßen Gütigkeit in alltägigen herzlichen Gebäth unbrünstigst darumb anruffen wirdt

Hochwohlgebohrner Herr
Eurer Hoch-Wohlgebohrnen Excellence

Christians-öe,
den 31. Maÿ, 1689.

allerdemüthigster
unterthänigster
Knecht
Johann Bendix Pflesser

An

Ihro Hoch-Wohlgebohrne
Excellence, Ihro Königl:
Majestäten zu Danmarken
Norwegen, ꝛc

Hochbetrauten Geheimen Rath,
auch Directeurn des Land-
undt See-Estats, Rittern, ꝛc

ꝛc Herrn Sehestedt.

allerdemüthigste
Dancks- undt Bittschrifft.

1089. 31/5

Dero Königlichen Majestäten zu Danmarken, Norwegen, ꝛc.
Hochbetraute Herren Deputirte zum Land- undt See-Estat, ꝛ

Hoch-Wohlgebohrne, Wohlgebohrne, Herren,
Hochgebietende Höchstgeehrteste Herren, undt Patroni,

Eurer Hoch Wohlgebohrnen Excellences, undt Wohlgebohrnen Herren, Hochgeneigte Antwort undt Bescheid auf mein vom 29. Martij abgelassenes unterthäniges, habe am verwichenen 12ten Maij, mit dem Quartiermeister von der 2. Kieligen Jagt Lauridz Förkildsön, mit geziemenden respect, wohl erhalten. Undt wie Eure Hoch Wohlgebohrne Excellences ꝛ gnädig beliebet haben, unter andern auch, zubefehlen, daß, was hinfüro alhier passiren, oder auch, was sonsten anhero vonnöthen seyn möchte, ich allemahl an Ihro Majtt. selbst allerunterthänigst gelangen lassen, auch darneben zugleich an Eure Hoch Wohlgeb. Excellences, ꝛ davon part geben solte, damit Sie das jenige bester maassen secondiren, undt der expedition halber Erinnerung thuen könnten, So habe, Dero Befehl zugehorsamen, angefügtes an Seine Majestäten allerunterthänigst

abgefändigt, und dz es bey gethaner Abschrift die des Innhalt Herzunacht Zurückschreiben, auch die Folge, die nöthigen Ordre anhero, dero Gutbefinden nach, Zurücke thun Gnädig geruhen werden.

Es ist sonsten, bis dato, nichts Meldungs würdiges alhier Vorgefallen. Am Vereinigten 12ten May, wie oben gedacht, Abends ums 10. Uhr, ist der Quartiermeister mit dem Zeugs, heutigen Tags alhier wohl arrivirt, welches, unter Hochfürstlicher Excellences Protection gemäß, mag sich, zu Vorfallender allerunterthänigster Dienste Ihro Majestäten, hernächst bester maaßen bedienen können erbiet. Mit ihm kam der recommendirte Auditeur, der aber, nach bekannter Baarschaftheit an diesen Orth, sehr lamentirt, daß er, als eine ledige Person, so in gegenwärtig keine Mittel hat, zu allen Dingen zur subsistence alhier erforderlichen Nothwendigkeiten Rath Zutrauen, mit der ihm Zugelegten Frage derer C. Pers. monatlich auskommen könne.

Am 21. May kamen die jenige C. Mann Artiglerie-Volck, so die itzo zweite mit übergesandt C. Mann, darbey der einen, Johann Jürgensohn genannt, als einen guten frommen, und in seinem Thun, sonderlich in der Feuerwerkerey wohlerfahrnen perfecten Kerl, ist gerne hierbehalten haben möchte, abgelöst. Und da Z. dito der nähe Feldscheer, Peter Magnus, alhier an, Venus, zu allergehorsamster Folge Ihrer Hochfürstlichen Excellences, so Krefft die Barbier-Kunst, und was darbey erfordert, nach beygesandten Verzeichnüs darüber, so fort überliefert, auf sein Logement ihm habe anweisen lassen, daß er gleich Gelegenheit hat, sich bester maßen einzurichten.

Gestern, den 30. dito, Abends gegen 7. Uhr, langete der dritte aus Ostrau, sieben Meilen bey uns an, mit 170. Tonnen Mehl von Hochfürstlichen Vorrathshaus vor hiesige Guarnison. Und als ich solches durch den Capit: Franz den Stück-Lieutenant Hesse, 2. Unter-Officiers und den Guarnisons-Bäcker, ordentlich lassen, welche es vor verdorben und untauglich erkennet, wie die hierbey mit genommene Probe davon ausweiset, so hat man, solcher Beschaffenheit nach, und da das sonsten hier Verfundene Proviant sich noch immer so gut gehalten hat, als es aus allen nach der jüngsten Reinigung, laut der Besichtigung darüber, befindet, daß deshalben die Guarnison ohnfehlbar noch allhier frisch und gesund genässet, sich nicht unterstehen dürffen, es hier zu behalten, sonderlich da solche eine Quantität dieses kleine Guarnison sobald nicht wurde consumiren können, daferne es sonsten nicht selbigen Orths wieder zurück gesandt werden.

Die Guarnison ist Gott Lob, noch frisch und gesund, und befindet sich mehr Avancé nicht, als 1. bey der Artiglerie, 2. bey der Compagnie, und 1. bey der

Matrosen, iedoch liegen ihrer 3. darnieder von des Quartiermeisters Leuten auff der 2. kieligen Jagt.
Mit bewilligter fertigung des Daches auf die Baraques stehen wihr anitzo in Arbeit; Nach Endigung deren soll sofort der Bau des Corps des gardes-Hauses im Revelin vor dem Grossen Thurn vorgenommen, Übrigens auch auf alles alhier, meines Orths, Pflichts-gebührliche vigilance undt Auffachtung gehalten werden.
Ergäbe hiermit Eure Hoch-Wohlgebohrne Excellences, undt Wohlgebohrne Herren, der getrauen Gnaden-Beschirmung des Höchsten, mich aber recommendire zu Dero Hohen grace, als

Hoch-Wohlgebohrne, Wohlgebohrne, Herren,
Eurer Hoch-Wohlgebohrnen Excellences, undt Wohlgebohrnen Herren

Christians-öe, den 31. May,
1689.

unterthänigst-gehorsamster
Knecht

Heinrich Hoffman

Denen Hochwohlgebohrnen, Wohlgebohrnen,
Herren, ꝛc. Dero Königl. Majestäten zu Dan-
marcken, Norwegen, ꝛc. ꝛc. Hochbetrauten Herren
Deputirten zum Land- undt See-Estat, ꝛc.
Meinen Hochgebietenden, Höchstgeehrtesten Herren
undt Patronen

unterthänigst.

Hierbey 2. Paquetts mit Mehl, so der Schiffer Madeweij
liefern wird.

Copie.

31-5-1689

Allerdurchleuchtigster, Großmächtigster Erb König,
Allergnädigster König und Herr,

Das Eure Königliche Hohe Majestäten in Dero Allergnädigsten Rescript
auff jüngste allerunterthänigste Relation vom Zustande auf Dero Festung Christi-
ans-öe, unter andern, auch wegen hinkünfftiger Vorsichtigkeit auf etwa hiesigen Hafen
annahende Schiffe, mich darunter vor Überrumpelung, Betrug, undt Enteprises
wohl macht zunehmen, mihr Allergnädigst anbefohlen haben, deßfalls, undt sonsten über-
all, will ich mihr, mit Gottes Hülffe, alle mägligste Sorgfalt undt vigilance,
allerunterthänigster Pflicht gemäß, ieder Zeit allergetränligst angelegen seyen
laßen. Berichte sonsten allerunterthänigst, daß, bis dato, alhier nichts,

zu melden könte, vorgefallen, Ewer reimere ich nochmahls allerun-
terthänigst

1. Wegen gezogener gnädigster Nothwendigkeit Ewrer erforderlichen Stücker auß
das kleines Thurs allhier, dasß nöthig, weilen das unser kleines Batterien,
als welche selbst mit genugsamer Nothdurfft versehen sind,
keine dazu genommen werden können, und die Haupt-Batterien, in
ihrem itzigen Stand damit, gelassen werden müssen, wohl nöthig sein will,
das zum wenigsten annoch 12. Stück, als 6. auf bestehtes kleines Thurs,
3. auf Cheronts, und 3. auf die nähe, so genannte Commendanten-
Batterie, anhero gebracht würden. Es sind allhier 9. = 12tl. eiserne Kug-
eiserne Lassetten, könten also hierzu, ohnnachtheilig, 9= 12tl. Stück, mit
samt ihren zugehörigen Carr-Zeug, Und 3. andere, 8, oder 10, pfündige,
mit zugehörigen Lassetten und Carr-Zeug, geschicket werden.

2. Wegen eines feuer-mörsers auf Güldenlewen Batterie erachte ich vor nöth-
lich, das er bey der Furten, und im Revelin vor dem Grossen Thurs, ge-
braucht werde; Weil man, begebenden falls, die damen so wohl die Klippen
und die Festung darmit rein halten, als auch neben zeitig in die der Enand
werffen kan, als bey der Batterie; worüber Ewrer Königl. Hohen Ma-
jestäten allergnädigsten Willigung erwartete.

3. Und weil auch nöthig erachte, das die Guarnison, sowohl Constabels als
Soldaten, dann und wann einig exercice mit werffen in diesen thun
möchten, so habe hiermit allerunterthänigst anhalten wollen, und etwa drey
Centner Zeuges, und dreyerley bey der Kugels darzu.
Die Guarnison befindet sich in guten Stand, frisch und gesund, Gott Lob! Und
lasse ich die Arbeit an Ausbesserung des Hauses, und wo solche sonsten nöthig, täglich
möglichsten fleisses fort stellen, gestalt es dann auch, nach proportion der nur gerin-
gen Anzahl derer Arbeiter, noch ziemlich wohl des statten gehet. Was darans, und son-
sten überall in meinen Dienstes allein, allerunterthänigster pflicht gemäß, ferner mög-
lichst werde thun können, verhoffe ich Ewre Königliche Hohe Majestäten
diesen meiner Wenigkeit allerunterthänigsten Treu eifrigkeit zu verspüren. Dero ich
mich hiermit zu beharrlicher Königlicher Gnaden allerunterthänigst empfehle, und sterbe

Allerdurchleuchtigster Grosmächtigster König,
Ewrer Königlichen Hohen Majestäten

Allerunterthänigster
pflichtgehorsamster Getreuester Knecht

Christians-öe, den 31. May,
1689.

31-5-89

Jöy Edle og Velbaarne
Höj gunstige Herre

Eders Excellencers gunstige skrivelse af 10 May. med skipperen paa Kongl: maj:ts tou kiölede baad lars torchelsen lange som and kom den 12te dito sidst afvigt. Haver jeg ydmygest bekommid, Detzen Indhold jeg mig i alle muelige maader skal holde efterretlig,

De tuende ober Constabler Nannlig Johan Kerewitz og Johan Stengel, Item 4 under Constabler Nanl: peder madsen, Arve odsen, Anders Kiss og Johan Pettersen Bortman, er her til festningen med en baad den 20 dito vel and kommen, huor af en Nannlig Peder Madsen er meget Sing. Ofver huis til komst de andre Constabler som skulle were af löste glede sig storlig. Og som ej nogen ordre eller efterretning til mig med fuldte til hvad tid deris kost og Gage her skulle andgaa, Saa bedes ydmygest at sligt mig til efterretning maade forstendiges,

Vill communiceris tyder, till huilchen de ere betaltes

Eders beredes underdanigst, at de tuende forhen oversente Matrosser. Som med en baad blef paa Svenske Grenser fordrenen huor frade igien med en Svensk Fregat her til festningen and kom den 20 April. er her betalt deris Gage till 19 martij med beregnid, og udstrecher sig deris kost til 7 April nestleden in Clussive.

Dend andtagne Barberer M: Petter Maynus er ilige maade med en baad fra Gudium dend 23. X:st efter and kommen, til huilchen tid den til forn werende Barberer afgangen M: Johan Kierchmings

Efterlade Enche har ved sin Søn Ladede singe og den andenn
Guarnisson Opwartt. Saa er og den forige bar-
berer Kierchring betalt sin Gage til 6 februarij med beregnid
for uden 10 stöcherbreder. 2½ lispund Jern. ½ ℔ beeg. og
16 fire tom Søm, som Jeg med Hr Commendantens Consentz
Enchen til hendes S: mandz ligkiste har med forstragt,
som Jeg formoder udi mit alle underdanigste Material Regen-
skab til udgifft at Passere, og Enchen derimod udi den resterende
Gage dicourteris, Den Idzige Barberer M:r
Peter Magnus haer og fra bemte Enche til sig annamid, alle
de Instrumenter. som hans Kongl Majt War tilhørende; og
resten for penge hende af Kiöbt, Ogaar
Andkom galliothen gaa med. som tilforn forne Barberer og
Constabler Wed Rønne hafde ladede i landseke. formedelst
handel Wed Loßning, og lading saa snart der fra Kunde
blive afferdiget, hvor med Jeg bekom eders Excellen-
gunstige Messive. og ordre andgaaende en deehl meell
fra Skipperen at imod tage, som hannem af Amptstrive-
rens fuldmegtig paa bornholm War indskibed. hvor ofr
Baade Commendanten og Jeg os inderlig gleded, Wedsen-
seende til den store u: mag. sebere og afgang. som ved disse
herverende Haandtmölle foregaar. og derfore strapsen
til loßningen giorde andstalt, Mens som Jeg efter den
ani, Haadtte meddelte Instructructions andedning, Mig
Wed annammelsen Wel maa foresee, at ej nogen forderuit
eller u: spißlig Ware annammis, Saa har Jeg til dessen
underdanigste efterleuelse tilforne skulled lade besigtige

naar det decourteris j hauß tilstaaende passerer det

hvor er vider ordre gangen den 20 Jung: Ao. 1689.

en wall

Samme meel, som offer skipperens beretning Oyampt-
strivernes tieners bref. skulle were: 101 tr Rug= og 70 tr
Bing=meel. Huor til af Commendanten er beordred. Capit:
Baltzar Friderich Fraaß og Stöckliutenanten Hans Hessen
huilche tillige med bayeren Christopher Jacobsen. Hafner Kient
og Eragtedsamme rug og bing meel gantse v-tienlig og v-dögtig
som widere af den pröve som Wellen Hr: Commendanten fremsender
under forne Mendt forseiling Naadigst Land fornemmis,
huor for Jeg ej har tordt understaa mig slig v-dögtig vare at imod
tage, mens efter H: Commendantens ordre og gotfindende igien
med bemte=skipper Madvig til bornholm til bage sendt,

Medsamme skipper. som nu afgaar, Følger og de 6 afløste
Constabler Nemblig ober Constabler, Peder Rasmussen og Johan
Jörgensen, og under Constabler, Lars pedersen, vallentin Sliön-
berg, Hendrich Oelz og Daniel Syderland, Huilche har
med sig bekommid. Kost efter Tarten af alle slags. til 2 Juny
Nest kommende in Clusive, Og formedelst, at de
meget udi gield war geraaden. Saa er de efter Commendan-
tens ordre. deris gage Hiemaade til forne 2 Juny, med be-
regnid forstragt, Som ieg ydmyggest for moder Worder
observeret, og mig saaledes til udgifft at Passere

Derhos Følger Mönster Kaulerne, huor efter blef munstred den 17 May
Nest leden saa og afregningen for ded quartal fra 7 febr til 13 May
89. in Clusive. med Wellen H: Commendantens paa skrifft. som under-
danigst bedens maa Vorde approberet, Huor ved underdte
erindres at den gantse Ivarnisson er af betalt. for ded quar-
tal til 2 Novemb 88. og en huer forstragt penge for 2 maaneder
paa ded quartal til = 6 febr: Nog de Suden en og anden

Skall blifve ob-
serveret oc passe-
ret i Ederes Regen-
skab
ber mer angsagt
Wedrog.

Forstraget efter Commendantens gotfindende. saa uit pengene Wille
til streche. Saa rester endnu til Gvarnissonens afbetalling
til bemelte 6 febr: 371 Rdr 29 ß. Giör med dette quartal. til 13
maij in alles som rester = 1454 Rdr. 61 ß. Og haver Jeg efter
deris Excell: gunstige skrivelse. giort Gvarnissonen for tröstning om
Eldere penge. medförste at Bekomme, Gvarnissonen
er eldres gudsee loff frisk og sterck til arbeide og Kongl: Maj:ts
tieniste at fortsette, alleniste Compagniet. Derdelis saa mange som
herer, er heel male content og miss tröstig. formedelst at de
ikke kand blive afløst, Huor om Wel: H: Oberster Wettberg
og Hr: Mayor Hoffman Wel udförligere skriver.

disse 1454 Rdr er Amptschriver Augustus Dechner beordret at betale

derom skall Ober Commendanten beordriss

Det steen kar eller kiste for Gen: Admiral Juels Baterie. Huor om til forn
er melded. er ikke alleniste sunnchen og fast sat, uden og med steen opfyldt,
Nu arbeides daglig med steen paa den store pram at udföre til Rifset
for admiral Spans Baterie at for Lenge og opfylde. Saa er och
Begynt med Soldater Baraqverne at legte, og med tegelsteen behenge
Eldres er indted for underligt herfra at bereede, Jeg haver efter
H: Commendantens. sampt officerernis og betienternis begiering. for nogen
tid fragted en stude, Jörgen bohn udi Rönne paa Bornholm tilhörende
efter en lading brende fra holstein, huor med den og her and kom
den 10 maij. Inde hafde = 61 faune got Enchelt böge brende
Samme stude ligerendnu her udi hafnen, eldres er i lang tid ingen for
töy her udi haunen vaaren, Mand seer og udi dette aar Jehe Uer saa
mange stibe eller fartöy udi Siöen, som udi forige aaringer
Huor med slutter og recommenderer mig udi deris Excell: Sedvanlig gunst
Med forblivende

Deris Excellenciers

Underdanige og
troe pligtig
thiener
Lorentz Abrey

Christiansöe d: 31
Maij = 1689

Roulla

Ex Ofuer Kongl. Maj.ts Schibs Bestiendte Reed Rostinigen Christiansöe fra 7 Feb. 89 til 13.de May Rest efter,

1 Pilot

1 Vielß Olsen Ternöe

1 Quarteermester

2. Reder Hansen Trundhiemb

1 Schibs Tömmermand

3 vacant.

10 Challouppe Roddere
og Matroosser.

4. Hindrich Hermandsen Vichmand

5. Christen Torchelsen Vester-rister

6. Hans Wadsen Drammen

7. Kiöstel Gundersen Baaßland

8. Hindrich Pedersen Kiöbenhaun d. 19 Marty 89. Vdi en storm imellum Vette og Bornh. Wed en baad Rordrefven i hans sted igien for baadsmand Antagen og Pressenterit d. 6 Ap: Rest leden Vagge Kieldsen

9 Vacant.

10. Thomas Olsen Oxse

11 Ole Östensen Trundhiemb

12. Anders Hansen Kiöbenhaun d. 19 Martij 89.

Vdi En storm imellum Dette og Bornholm Weden baad Fordrefuen, i huis Stedigiem for baadsmand er Andtagen og Pressenterit d. 6 April Vest Eden, Anders Larsen dantz

13 Peder Larsen Kiöbenhaun

Uilsolsace
Tarn ad

Christians Öe Vend 13 Maij
anno 1689

underd: Mönstred og Tullen
richtig d: 17 Maij 1689.

Lorentz Abroe

Roulla

Over Kongl: May Civil betiente Wed Restningen Christians-
oe. fra: 7 februarij: 89. til 13de May Nest efter

Honeds

1 prest Hr Anders Jensen Aalburg.
1 degn. Samuel Hannsen Vallenberg.
1 Proviant forwalter. Laurentz Abroe Med
sin tienere
1 Bardtskier Johan Kierching. Wed dødem afgaaen
d: 18 april, a° 1689. Siden hans efterlade Enke
Anne margrete med hindes Søn. de Singe rayt tagen
og tienisten forsynned —
1 Bayer. Mester Christopher Jacobs. med brøyer
og bøttkier Svend —
1 Grof Smid Mester Christen Christensen
med bøsse mager Svend
1 Koch, Hans Laursen Sønderburg

7.

Christiansoe d: 17 May anno 1689

Lorentz Abroe

Roulle

Von Ihro Königl. Majestäten p. p. Artiglerie-Bedienten auff der Festung Christians-Öe.

		Gebührtig in	Alt Jahre	Gedienet Jahre	Verheyrathet
1.	Lieutenant, Hanns Hessen	Brunswig	53.	14.	Frau und Kinder.
2.	Feuerwercker, Christian Düring	Schaanen	52.	26.	Fr. v. K.
	Ober-Constables.				
3.	Peter Warnecke	Hamburg	33.	14.	—
4.	Holger Andersson	Ripen	37.	15.	Fr. K.
5.	Peter Rassmussön	Aarhuus	37.	13.	Fr. K.
6.	Hinrich Möller	Holstein	37.	16.	Fr. v. K.

		Gebührtig in	Alt Jahre.	Gedienet Jahre.	Verheyrathet.
7.	Hanns Henrich Splitter	Bergen.	42.	14.	fr.
8.	Johann Jürgensson	Sieland.	24.	6.	—
	Unter-Constables.				
9.	Lauridz Pedersson	Koppenhagen	30.	6.	—
10.	Valentin Schönberg.	Christianssand.	38.	14.	fr. v. K.
11.	Christen Christensson	Borringholm.	30.	4.	fr. v. K.
12.	Hanns Jennsson Hammer.	Borringholm.	30.	2.	—

		Gebührtig in	Alt. Jahre.	Gedienet Jahre.	Verheyrathet.
13.	Jacob Hartwig - -	Bornholm.	26.	2.	—
14.	Ihsuer Sörrensson - -	Sicaland.	28.	5.	fr. v. K.
15.	Hindrich Olufsson -	Norwegen.	39.	19.	fr. v. K.
16.	Hanns Olufsson Bock -	Borringholm.	26.	4.	—
17.	Olufs Madtzen - -	ibidem.	29.	4.	fr. v. K.
18.	Jenns Ibsson -	ibidem.	24.	4.	—

		Gebührtig auf	Alt. Jahre	Gedient Jahre	Verheyrathet
19.	Hanns Andersson	Bornholm	22.	4.	—
20.	Daniel Süderland	in Schottland	33.	13.	—
21.	Peder Andersson Glaser	Wiborg	40.	15.	fr. K.
22	Thuer Hannsson	Borrnigholm	32.	4.	fr. V. K.
23.	Peder Andersson	ibidem	26.	4.	—
24	Olufs Ibsson	ibidem	26.	4.	—

		Gebührtig auf	Alt. Jahre.	Gedient Jahre.	Verheyrathet.
25.	Peder Rasmussen -	Borringholm.	32.	3.	fr. V. K.
26	Oluf Pedersen - -	Ibidem.	26.	4.	—
27.	Lauridz Jennsen -	ibidem.	28.	4.	—
28.	Madtz Gudmandsen -	ibid.	28.	2.	fr. V. K.
29.	Albert Wildhagen -	ibidem.	34.	16.	—
30.	Madtz Ibsen - -	ibidem.	26.	4.	—

		Gebührtig auf	Alt. Jahre	Gedienet Jahre	Verheyrathet
31.	Daniel Nielsson	Borringholm	26.	4.	—
32.	Troels Ohlsson	ibidem.	27.	4.	—
33.	Jenns Esbiörnsson	ibidem.	28.	4.	fr. v. K.
34.	Ulrich Graae	ibidem.	27.	4.	—
35.	Peder Kalbersson	Koppenhagen	30.	7.	—
36.	Vacat.				

		Gebührtig.	Alt. Jahre.	Gedienet. Jahre.	Verheyrathet.
37.	Anders Pedersön - -	auf Borringholm.	26.	4.	Fr. v. K.
38.	Peder Kroogh, - -	Bleking.	58.	15.	Fr. v. K.
	Lieutenants Diener.				
39.	Jürgen Friedrich - -	Nesrig.	19.	—	—

Christians-öe, den 13. Maÿ, annô 1689.

Hans Hessen

Underdanigst Mönstredag Roullen Rigtig d: 17 Maÿ 1689.

Lorentz Abror

Rigsarkivet

511

Generalkommissariatet
(Søetaten)

1683 - 1765
Indkomne sager

1689
juni -
juli

674

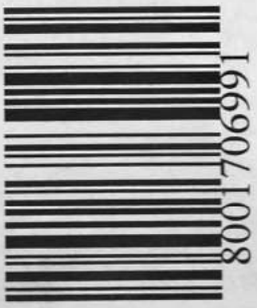

4/6-89

Höy Edle, Dech Welbaarne Herrer,

Hans Excellens Hrr: Ober Rentte Mesters Ordre af 22 May befahler mig til Amptschrifveren Hr. Augustus Dechner at Lefvere Huis Toldpenge som her ved steeden til Dato Kunde were indkommen. Huilehe til dend Christiansöeske Guarnison som her ere forlagde, deres afbetaelling skulle forbruges, Saa har ieg her ved minne Höytbiudende Herrer, Alerydmygste Wille tilkiende Gifve, att her nu udi Beredskab findes Sex Hundrede Rixdaler, som strax til Hr: Amptskrifver Dechner, efter ofvenb.te Ordre skal Worde Lefverett, Vidre her fra steeden ved ieg ey denne gang, at meelde. Mens beder

de penge bor sendiss til Christiansoe oc Augustus Dechner igien at forpflege de paa landet af landets indkomst

57/16 89

Høy Edele og Welbaarne, høy bundende Herrer.

Ved min Ankomst fra Kiøbenhaun, finder Jeg Galiothen Gachmed, at verre kommen tilbage fra Christians-øe, og igien tilbage bringe, hvis Roug og Bugmeele som hannem her fra var Indschibet, og hos bageren Sivert Pettersen fandtes vdi behold, i alt: for-vden 100. tønder Meel hos mig ligger, som fra Kiøbenhaun erhidsendt. /. Ved 500. tønder bug og Rougmeel, hvilket Indschibede Meel, Officererne paa Christians-øe, haver vtienlig befunden, der dog bageren her paa Stedet Sivert Pettersen Erbuder sig, at vil Suare til dessen befindende.

Vdøgtighed, og hafuer af samme bug og Rougmeel, bagt
med følgende Prøfue vdi hart og blot brød, saaledes hand
fremdeelis dertil efter mine høyede Herrers giorde
Tatt vil Snare, til Wegt og brødets døgtighed, enten der
behages blot eller hartbrød at skal bages, og som samme
brødbagning ey herpaa landet vil anstettes, saa meenis
at saadant vel til hans Kongl. Mayts. Flode kunde leveris.
og i gode maader dend dermed her underlandet forfrisses,
naar eders Excellencer derom i tide mig beordrede, Mig
kommer dette Meel ej tilast, thi saa som Jeg hafuer
annammet Rougen /: som efter mine vdgifne Quite-
inger var gammel og snart Warm :/ Saa hafuer
Jeg dend vdleverit, lade Mal. og der ved tilsat en
Temmelig Summa, som Jeg offte tilforne hafuer Re-
fererit, og dagligen befrøytet, om alt dette hafuer ba-
geren self herhos skreuen hans vnd skyldning som og
hans tilbud om bagningen, Og som Jeg saadant vel

schulde meer at verre hans Kongl: Mayts: tienneste, saa hafver Jeg derom deris Excell: gunstige Villie schulled fornemme, saasom dend her staaende fra Eckelnfiorde Andkonnee brende ved er vebruglig og daglig bort stielis. mig snart vennelight at tie suare; Jeg sender herhos = 400 tönder Kong, Jeg beder Allerydmygest at schipper Peder Madvig dermede tie laasning, maate befordris, og mig for leverancen quiteris, dette saaledes i hast Nest min Allerydmyggeste recommendation, Stedse forblifver,

Mine Høybudende Herrer
Eders Excellencers
Underdanige og
tienistpligtige
tiener
Augustus
Dreckner

Vi hafuer, aldrig fore hort at brendeved kunde vere ubrugelig thi i det mindste naar tee intet kunde tiene til andet maa det i det minste tiene til at brende de 400 tl. Kong broadrent strax at modtagiss

Rönne dende 5. Juny
Anno 1689

P. S. Ingen landsk medlare [illegible] allerhelsingst at andrage, [illegible] at [illegible] [illegible] [illegible]

5/6-89

Høyfdle och Welbaarne Herrer

Som efter Eders welbaarenheders respective ordre
till Kongel: Maj: Ambtschriver Augustus Deckner
och der paa A[illegible]schriverens ergangene schrivelse till sin
tiener Hans [illegible] det her udi Rønne hos mig i behold
och forraad be[illegible]de Meell, till Peder Madvig, Skipper
paa Kongel: Maj: Galliothe Gackmed, een deell er bleven
udlefveret och indschibet, herfra till Christiansøe at
schulle over føre, Hvilcket efter welbaarne Hr: Oberster
Ober Commendant och Ambtmand Hr: Johan Diederich von
Wettbergs andordning, udi Byfougden Christen Christensen
Lamberg och tuende Mænds oververende til bemelte Schipper
efter med følgende attest, saaledes er bleven udweyet;
Mens som samme Meell paa Christiansøe for udychtig
er bleffuen kiendt, och derfor hid igien er bleffuen sendet, er
deraff da efter welbemd: Hr: Oberster von Wettbergs videre
giorde anstalt, efter med følgende attestes formelding een
pröve bleven baget, som herhoss sendes, Och som dette Meell
er aff dend Rug, som nest forleden aar, er bleven hytschicket,
som ey saa god och dychtig haver veret, efter som Schipperen udi
4 ugers tid der med haffde veret udi Søen, och mand vell haffde hafft
føye dend icke at imodtage, der som mand icke haffde beseychtet,

at dend siden aldeles slet schulle vere bleffuen forderstuet,
och i saamaander icke kommet nogen til nytte, da haver ieg
saa megen meere u mage och tilsiun der med mottet have,
hvoraff dog hidintil saa got och u paaklagelig bröd er
bleffuen baget saa ar beeds folckene der med haver veret
tilfrids och fornöyet, och om det icke her forlenge schulle
blive beliggende, min schyldighed udkrefuer, fremdeles
det ~~[illegible]~~ till Hans Kongl: Maj: al[illegible] under danigste tienste udi
acht at tage, och saaledes hand hefta[illegible] saa ved min forsömmelse
och efterladenhed, det icke schalle blive forderstuet, mens det
udi Hart eller blöd brost vill forbage, som ieg det tilbörligen
achter at forsuare, allerydmygeligst bedende, mig icke heller
nogen schade her udi motte paakomme, mens efter Eders
Welbaarenheders mig givene bestalling, med Ambtschriveren
motte giöre Regenschab och richtighed, udi hvis gode forhaabning
ieg efterschyldigste plicht forbliver

De Höy Edle och Welbaarne Herrers

allerydmygeligste
och tienstplicht-
schyldigste
tiener.

Sivert Pedersen

Rönne paa Bornholm
den 5 Juni 1689.

89 - 22/6

Höj Edle og Welbaarne
Wel Edle og Welbyrdige Herrer,

Höj Gunstige Patroner,

De Höj og Wel Edle Herrers Furnde Gunstige Skrifvelser af 31 Maj og 9 Juni er mig af Skipper Peder Olsen Madwig og Erich Fordsen Tilkiet Med deriss Ankombst om Morgenen Tillig d: 18 Hujus Wel indhendiged, og Hafver en Huer af dems: Imod Quitering Wel Tefvert Huis dem Efter med Bragte Specifications Tillhold udi Kiöbenhafn Wahr indskibbet.

1 Kongl: Maj:ts Solder ofver Koningholmb S:t Mogens Pl: Hafver Alt Till mig Tefvert de om melte = 500 Rdr: som og Straxen efter H:r Commendantens Got findende igien Till Garnissonen Blef Uddelt, Efter som her Wahr Störste Nöd for penge. Kend:t H:r Solder Melder udi en Skrifvelse af 16 Juni det Endnu Hors Hans: Wahr At Wendte = 200 Rdr: Og At Hand

Exped: d: 21 Aug: 88.

Hvorom er Sel-
skrevn de Sk
at Vorsende

Tuiflede det Mand Flehre Jenge Fra Hans: udi
Indeverende Aar Kunde Wehre Vindtelig.

2. Aff hoes Lagte Extract er At er faaer Huad
forraad Her Wed Festningen Klifuer dj: 27 8bre:
1688. og Reiser sig dend Store Forraad der af
At det Halffue af Gvarnissons Compagnie hafuer
Wehrit paa Kornigholmb Till Forpflegning for-
lagt, Till med hafuer og ingen af Kongl: Maj:ts
Fahrtøy Wehret Her eller Skomit Nogen Kost
udi for leden Vindter. des Uden Nogle faae
vacante pladzer. Kand der faare med dend For-
raad som nu her Wed Festningen Findes og det
Ferske Kiød som fra Kornigholm Komme skall vel
Vd Komme /: saa Frembt Gvarnisson ihe Klifuer
Stercker End som dend nu er:/ Till Ultimo Martij
1689. og der som Gvarnissonen Klifuer forringet /:
Teg Meen Till Vindter med de 2de Ruehugger
og 20 Baadsmend som seenist ofuer Kom:/ Kand
Wehre noch Till primo Maj 89. Undtagen Strende-
Veeden. Elliest Kand og Gunstig forneemis
Huad som Endnu for de 13 Maanneder Fra 27: 8bre:
88. Till Aahrs dagen 1689. Behøfues, og Stedes

N: Vill observeris
og inen Last
besedes fra
dem D. 16 pr:
oct: 89.

At en Verdie dehl Ertre Maatte Worde ordonerit.
og Ey Mehre end en Verdie eller Fierde part
Ferskisteden forsaltet Kiöd; Behöfues og
ikke Mehre end Fie Laß höe till Studenis
under holdning udi till Stundene Vindter.

Hvorom ~~Dette~~ Land Land med Commendanten Conferere, og ved ettes Aud. dette Moderere ettes forrandens till Stand. M: til Ambtsk: og Fort.

3. Af hvis Lagte sedel Land Gunstig erfahris, at
siden mit sidste Fra Kongl: Maj:ts Ambtsk:
S:r Augustus Dechner till Gvarnissons Spiisning
Forfriskning er ofuer sendt 2:de Stunde, og
Huad samme udi Vegten Rendtereede.

Oplöses Dyre Skrev
er Elfen Skrev

4. Blyse Lechern er nu alt Ferdig med Lagit paa
det Mindste Laarn, og Begynder i dag paa
det Storre At Arbeide.

5. Jeg Lacher under daingst For Gunstig
Resolution og For lof At Giöre en Liden reise
Her fra till Kiöbenhafn, Skall Nost Gudsshielp
Noch som Fiendle Tid For Sijne Bestellingen med
Een Dögtig Fuldmegtige; Mensk som de Höj
og Welledle Herrer udi Deris seeniste Schrifuelse
Gunstig Belofuer deme Gvarnisson med Förste
Tenge For 2:de quartaler till 24 Aprill 88.

Forfalden

Alt saa Understaar ieg mig Eem Uggen eller tri
Endeu at blifue her Wed Festningen, paa det
ieg dester Beder Kand Wehre Forsiched at
Eem huer Regtig Skommer sin Andehl af
samme penge; Imidler tid blifuer og blye
Læcherne Clar med det Store Laarnes Læching;
saa Kand ieg og siden dester Steder her fra
Festningen Mistes, Huilchen min Reistes
opsettning og Forhalling Stedes Underdanigst
Maatte i naade og Gunst Worde optagen.

6. Ankom og med forbemdt: Kongl: Maj:ts Galiotte
Efter de høj og Welledle Herrers Gunstige Skrifuelse
af 9 Hujus Eem Grof Smed 2de Duehugger og
20 Baadsmend som Alt till Kongl: Maj:ts
Thienisse er Skragt udi Arbeide.

7. Hafnen angaaende, da er samme nu udi dett
Grundeste med ordinarj Wand ofuer 12 Foed
dyb, dog ichun en smahl rende Langs igienum
Mens som det hafuer Behagit de høj og Welledle
Herrer Eleher Mandschab at sid sende saa blifue
nu her efter med Ald magt Arbeidet, at samme
Kand blifue baade Stedere og dybere.

saa blifuer og nu dend Store gram Reparerid,
de Efter Kand med Stoens Udförsel till
Hafnens Restiermelse Vinder fort Fahris.

8. Sömmermanden M: Hans Casper Dembler, som
udi forleden Aar Hafuer Reist sprewerchit
saa det Mindste Faarn huor Leylighed Blef till
2de Schionne Loffte. Belofuede mig da hand
forleden höst Her fra Bort Reiste, det hand
de Höj og Welledle Herrer Ville Faaer bringe
At de till Behöffte nu dehl Lange og Sterche Flöher
beelde, og nu Schiffue till Udleggern At Winde
Korn op med; huor faare ingen forslag med
Hans: Vinder Blef Giort; da Efter som det
er Fast dend Störste Schade og Fortræd ieg her
Ved steden Hafuer for huus og Loffte rom till
Kongl: Maj:ts: Doug, Mehl, Malt sambt Erter
og Grøn At Bewaare. Saa nöds ieg
Under dse: At Begiere det Kend:te Sömmermand
Efter Hans Egen ord Maatte Udsige huad
Thinnlig Wahr og Behöfdes till samme Loffte
At Legge og Ferdig Giöre. mig Riufnis
Bost dend forige Her wehrende Snedker Nafnlig
Willum Nielsen som sig udi Suaniche op=
holder

Specification

Offuer Mandschaber Wed Festningen Christians-
öes Gvarnisson, der Efter Beriening fra
27. Obd: 1688. till Aahrs dagen Nest efter
Fölger.

Halfparten af Gvarnissons Compagnie
Efter som dend Anden halfur part paa
Kornigholm skall Nyde Forpflegning, er.

2	Sergianter	Enhelt Portion
2	Corporaler	
1	Tambour	
60.	Gemeine	

Artiglerie Betiendte

6.	ober Constabler	disse Vinder 1½ Rantzon af Flæsk, Kiöd og Smör
30.	Under Constabler	Enhelt Portion

Skibs Betiendte

1	Quartermester	Enhelt Portion
9.	Matrosser	

Noch som dy: 18 Juny her till
Festningen Ankom

2.	Kuchugger og	Enhelt Portion
20.	Matrosser	

133.

Civil Betiendte

133.

1 Krøgger ..... }
1 Bødker ..... } Enhelt Portion
1 Koch ..... }

136.

Efter Faaher Gaaende Mandtahl, behøfues for 13 Maanneder Efter Schrifne Proviant Nemblig

Flæs — — 23 Sk: 19 Lb: 15 Lb:
Kiød — — 45 Sk: 3 Lb: 8 Lb:
Bergefist — 44: 4: —.
Smør — — 24: 16: 14.
Grøn og Ertre 221 Rd: —.
Doug — — 284 Rd: 9 ot:
Maelt — — 392 Rd: 56 ot:
Homble — — 3 Sk: 13 Lb: 12 Lb:
Wiin Ediche — 471 1/10 Potter
Fransk Bw: — 1178 2/9 Potter
Salt — — 14 Rd: 3 Fr:
Tallig Tius — 1 Sk: 6 Lb: —.

der som Guarnisonen Efter Faaherhaaende Mandtahl forblifuer, shall vehre ibehold dy: 27: 8br: 88. Nemblig

Flæs — — 10 Sk: 8 Lb: —.
Salt Kiød med det Frisse Kiød, som fra Boringholm shall ofuer sendes = 19 Sk: 11 Lb: 8 Lb:
Bergefist — 20: 10: 1 Lb:
Smør — — 11: 2: 12 Lb:
Grøn og Ertre 90 Rd: 13 ot:
Doug — — 212 Rd: 18 ot:
Maelt — — 231 Rd: 6 Sk:
Homble — 2 Sk: 3 Lb: 7 Lb:
Wiin Ediche 362 Potter
Fr: Bwiin 612 1/9 Potter
Salt — — 9 Rd: 3 Fr:
Tallig Tius 1 Sk: 11 Lb: 2 Lb:

behøfues saa, forudem dem forraad som ved Festningen findes dy: 27: 8br: 88. Noch efter Schr: Sorter af Proviant for 13 Maanneder, Nemb:

Flæs — + 13 Sk: 11 Lb: 15 Lb:
Salt Kiød — 25 Sk: 12 Lb: —
Bergefist + 23: 13: 15 Lb:
Smør — — 13: 14: 2 Lb:
Grøn og Ertre 130 Rd: 51 ot:
Doug — — 71 Rd: 55 ot:
Maelt — — 161 Rd: —
Homble + 1 Sk: 10 Lb: 5 Lb:
Wiin Ediche + 109 1/10 Pott.
Fr: Bwiin + 566 1/9 Pot.
Salt — — + 5 Rd:
Tallig Tius Ingen.

Brende weed Angaaende;

Da Behöfues udi Itt Aahr eller 13 Maaneder for dene Gvarnisson og det Mandschab som Kosten er Udregned Efter, Nemblig af dend dobbelte dog Alt for Kort Holsteinsche bögge brende og Holsteinsche Maahl, sambt Tran Vill Wagten og Bragurne som Fölger;

	Dobb: Br: weed, fafne.	Tran, Potter.
Bröggern	49.	
Baggern Vill Dvug Vörn og Brödss Bagning	17½.	
Kochen Vill Kaagningen	32½.	
Windter Brende og Tran;		
Hofvit Wagten	5.	48.
Bragurne;		
4. for det Halfvue Compagnie a: 2½ fafn: Dobb: er	10.	16.
2. for Artiglerj Betiendte er	5.	8.
1. for Matroosterne	2½.	4.
1. for Kiuge huusit	2½.	4.
dog der som Gvarnissonen blifvue Frische som udi Nestleden Windter, behöfues der Vil ingen brende eller tran;		
Suma =	124.	80.

For de 2de Duehugger og 20 Baadsmend som nu seenist blef afvue sendt, opföriss indted i Meening at de ihr her wed Festningen afvue Windter shall for blifve;

Stulle nogle af Kongl: Maj:ts Fahr Töy her wed Festningen Proviant behöfve, Udfordrer Nigt destor Mehre forraad;

Her wed Festningen shall Wehre i behold af dobbelt Holsteinsche bögge brende d: 27 = 8bre: Nest Kommende = 54 fafne. behöfues saa Endnu Vill bende 13 Maaneder = 70 fafne dobb: Holsteinsche bögge brende og Tran . . . . — 66 Potter.

Dett saaledes Efter faare gaaende Anförte Mandschab Regtig og Rett er Beregnet, Bekreftes med Egen Hjand

Lorentz Abrer

For Hvorfor Mandschab og den der efter giorde beregning Ordenlis saa vit brende Weeden og tran angaar Findes Regtig og Ret beregnet; Cristians = Öe d: 21 Junij Anno 1688.

Hinrich Hoffmann

Kongl: Maj:ts Ambtschrifvere og Riedefougit ofver
Kronig holm S:t Augustus Dechnere Hafvere her paa
Festningen d: 14 Juny Tadet Lefverer 2:de Stunde:
till Gvarnissons Forfristning og Spisning, Nembl:
Een Graa hielmet og en Sort Stud, Begge paa
5:te Aahe Gamble, som siden er af Hagsed, og
Vog till sammen = 28 Rd: 10 Schaalb:, Schall efter
Kreettning Vehre Vorderit for 17 Hsd:, dett
Underschrifne Testerer; Kristians=des Proviant
Huus d: 22 Juny 1688.

Lorentz Abrer

89-27/6

Hoy Edle och Welbaarne Herrer
Herrer.

Jeg har tilforn nogle gange giort
erindring och andsögning om Feltschærern
M: Simon Holstes indgiftuene Regenschaber
och memorialer om medicamenternes mangell
och hans andwente bekostning forgangen
Sommer paa de her verende Nordische mariner,
Menß som hand ved Hoß fölgende memorial
end videre der med saa inderlig Continuerer,
och dette land udi alt paa kommende forudenligt
ikke kand vere, da remitteris dette
herved till dennem, med wenlig andmodende
och recommendation, Hviß hand der udi and=
drager motte blifue andseet, och der paa

till nogen endelighed at resolvere behage,
paa det at paa kommende patienterne och singe der over
icke schulle blifue forsömmet, hvor paa deres
godebefordrende forwentes med forbliß=
ende.

De Hoyfedle och welbaarne Herrers
Herrers

Rönne paa
Bornholm.
den 27. Juny
A. 1689.

Beredskyldigste
tienir.

[illegible]

89-5/7

Jöy Edle og Welbrne
Naadige herre, herre,

Jeg refererer mig underdanigst til mit forige af 31 May: Siden har herfra ingen leilighed Waaren, und-
tagen tvende fregater Nemblig Blaa Hegeren og Pachan
som var her udi Haufnen indlagt for at lade sig lapsalle og
reparere, Og har Jeg til Capitain Lieutenanten Tiess
Carsten Nybur: efter hans begiering og H. Commendan-
tens Ordre. leveret til Kongl. Maj.ts fregats reparation
passerer tvende middel vrag fure 3 tom planker 13½ alen lang
Som underdanigst bedes mig til udgifft maa Passere
Siden har Jeg underdanigst Bekomid Eders Excell.
gunstige Skrivelse af 27 May: angaaende at den Christi-
ansøeste Guarnisson af Boringholms Intrader
skal betallis, til hvilken Ende af de ordinerede
1500 Rd. til Guarnissonens af betalling til 13
May sidst afvigt, af amptsh.ren til mig er leveret
400 Rd. Som allerede til en hver af de gemeene
Effer Reglemented al advenant er udeelt, Saa
Tat en hver er fuldkommen afbetalt til 6 February
NB: in Aussive. Skal og efter Naadig Befaling
Idelige paadriver, at flere penge Om emeligt
/: Som dog Noged langsom Udseer :/ fra bemelte

expedd. 29 July

Ut ded halve Compagnie som paa Bornholm fra 15de
Martij 88 med beregnid har vered forfleget. her er med
ten Kiøllede baad vel undkommen den 16 Junij sidst
afvigt, Og undgaar deres Kost og Gage her ved fest-
-ningen. ihe for end den 22 dito nest efter, in Clusive
Hvorimod det her til dato verende Mandskab igien med
Jagten den 21 Augus er overført, Huis Gage den paa
Landed eligemaade den 22 dito med beregnid, tager
begyndelse, Og som den der paa Landed verende
Ober Lieutenant Christian Dobbert haver indberedd
Saa skall trende af de seenste afsemte soldater Nemlig
Xr 28 Jørgen Køning. Xr 54 Abraham Jacobsen og
Nr 56 Badtel pedersen vere dend 2 Juli sidst forleden
Bortrømbt, Hvorved Jeg ej for denne gang
videre vist at meldte, Vden Recommenderer mig udi
Eders Excell Sedvanlige høie gunst. Som forbl

Eders Excell og vell Herrers

Underdainge og troe-
-pligtige thienere
Lorentz Abroe

Christiansøe d: 5 July
Ao 1689

Hans Kongl. Maj.t til Danmarck og Norge
Höjbetrode wend og deputerede ved
Siöe og Land Estaten, Min
Höygunstige herre.

Kiöbenhavn

Underdanigst

Dero Königl: Majestäten zu Danmarken, Norwegen,

Hochbetraute Herren Deputirte des Land- und See-Estats,

Hochwohlgebohrne, Wohlgebohrne Herren,

Am verwichenen 31. May fiel mit der Galiot Backmed die nächligste Gelegenheit, mit der Eure Excellences, und Wohlgebohrne Herren vom Zustande alhier Bericht thuen kunte: Zeit dessen habe ganz keine gehabt, als mit denen Fregatten dem blauen Reiger, und Packan, mit denen, der Hl. Capitain Schestedt den 21. Juny, und der Capit. Lieut. Sieß Carstensön den 22. ejusdem alhier anlangeten, den 23. desselbigen auf recognition der Schwedischen Flotte aussegelten, und den 24ten Nachts umb 11. Uhr wieder kahmen, da jener in derselbigen Stunde so fort wieder in See ging, dieser zwahr bis den folgenden Tag stille lag, und sein Schiff rein machte, aber vor erst nicht naher Koppenhagen zugehen, sondern auf Kundschafft zu kreuzen meldete, welcher gestalt dasselbige mahl nicht schreiben kunte.

Anitzo vernehme, daß eine Schuette zu Rönne naher Koppenhagen segelfertig liegen soll, mit welcher unterthänigst berichte, daß alles alhier, Gott Lob, annoch in bißherigem guten Zustande beruhet. Was sonsten etwa, diese Zeit über, bey uns vorgefallen, ist folgendes. Am vergangenen 3. Juny kahm ein Kreyer von Kolberg dessen Schiffer Jochim Stoot, der Kauffmann Niclas Rang, benahmet, alhier ein, wahr beladen mit Vivandier Waaren, Mähl, Zwieback, Grütze, Hering, Bier, Brantwein, worvon er etwas zu verlauffen meinete, segelte wieder fort des folgenden Tages darauf, willens naher Schweden zu. Den 17. Juny kahm hier vorbey eine Englische Kitze, von Danzig ab; der Schiffer, Jorres Kock von London, kahm mit einem Boot hier an Land, wolte, wie er vorgab, gerne etwas Fische haben, und fuhr sofort wieder an sein Schiff.

Seyder Ankunfft wurde mit Lieb, wegen Hoffnung Rundschafft Vor ihnen Inhaber; die wünschten aber beyder seits Vor nichts.

Vorgemeldten 3ten Jenÿ erhielt unser Excellences Schreiben Vom 27. Maÿ, wegen Anstalt hiesiger Besatzung hiesiger Guarnison, so der Amtschreiber auf Bonning Holz, Vor denen dortselbstigen Landt inträden, Quartaliter thun solle; Der Lieutenant Neumaller Adree reichte hierauf über, mit empfing Zwantzig 400. Rthr. zum Rückstand auf das Quartal bis den 6. February; es scheint aber, dass der Rückstand sobald nicht werde Zahlet werden.

Den 10. Jenÿ bekam ich ein andres Gnädigstes Von unsers Excellences, Vom 28. Maÿ, wegen 4. Connestables, als 2. Obere, mit 2. Untere, die so viel andere ihre Camerades alhier ablösen sollten. Weÿl Vor denen selben keines hier Vor stelle, nähmlich: Ole Jansöns Bangen, Ober, = mit Lorentz Klemper, Unter- Constabel, Vor Rÿbüng, item Jacob Jansöns, Unterer, Vor Cronenburg, Der Ober aber Vor Varr, Johann Frichsen, meldete der Untere Jacob Jansöns, welcher in Copenhagen verpflantzt. Der gedachter Lorentz Klemper wurde Krank, hat also andere Zeit nach seiner Herkunfft, den 11. Jenÿ, mit stand den 18. desselbigen, das Feldscheerer Meÿning nach, es seÿ Pleuresie.

Es ist keine Gelegenheit gewesen, mit welcher die abgelöste Vor sich Hätten abkommen können, als abgemeldte mit denen Fregatten, welche aber deswegen nicht fuhren konte, weil sie auf recognition ausseegen. Mit dieser wurden sie sich nun stellen, als sie dieses morgen Vor sich mit einem Boot nach Bornholm, wegen Vorgedachter Schuite zu Rönne abzugehen pflegt, nähmlich Peter Warnicke Salzer Andersön, Ober- Constables, mit seiner Andersön, Untersee, welche alle Vrey es Vergnügen und gute ihre Lustigkeit alhier erkennen haben bis 30. Jenÿ inclusive.

Den 16. Jenÿ zeigte der H. Oberste Wattberg die auf Bornholm bisanhero gestandene Mannschafft Vor hiesiger Guarnisons Compagnie, die hiesige abzulösen, anbey, welche hiesige ihr darauf mit Beil Vor denen darüber gekommenen, dass die Mannschafft denen sein stehende, mit vorhin commendirten, als gemeines Knechte, dass eine gleiche Anzahl beÿgestellt, nähmlich auf 60. Mann, sich erstrecket) den 21. Jenÿ, auf gedachten seinen Ober-sten Begehren, wieder hinüber kommen sollen; Ob nun gemeldte aber Vor Ordre, erwehnt, ob weiter allhier haben oder nicht, weiss nunmehr Ordre alhier nicht weiss, habe erstens mit den H. Ober- Wattberg communicirt, dass, falls einige feindliche Anstalten, diese sein stehende Völcker, mit welcher ich gesamt, zu verschiedenen malen, bald wegen Vermuthender Angriff Vor sich, bald wegen einiger Desertirer in der Nähe, nächtlicher a l'armes stehen müssen, zum defension dieses Orths kaum mit sufficient seÿn.

Endlich letztens bemeldter Vor Arbeit zu Aufrichtung des Galgens, hat der Schiffer Niels Jensen bis anhero anders nicht gethan, als Vor denen zu beyden Seiten desselben oben auf gelegenen grossen Steinen, zu weiterer Hinaufführung des angelegten Reep Vor den Vorder Hafen, aufgebraucht, wenn mit er die pointe zum andern Hafen darselben anitzo wieder über Wasser genommen, da sonsten der Vor 14. Tagen einige Zeit anhaltende starcke Wind, Viel Vor Vorbeÿgehe Arbeit Varen wieder abgetrieben hatte. Die Seite mittelste des Galgens ist so stets gebraucht, dass anfangs gemeldte Fregatten, der Schuiten, mit Faschen, damahls dieses mit durch, Pfosten ein, mit Planken wieder aufgemacht hinters.

Die Guarnison befindet sich bey täglicher Arbeits Übung, Gott Lob, in guten Stand. Krancke haben wir nicht mehr als 2. Vor der Compagnie, mit 3. Vor denen Constablen Von der

Zweÿ kieligen Jagt, welche albereit einige Wochen lang gelägen haben, item den Feldscherer, der vom 25. Junÿ an hart darnieder liegt, dessen Kranckheit das Ansehen eines hitzigen Fibers giebt.
Eben izo berichtet der Lieutenant Dabbert von Borringholm, daß Nachts zwischen 2. und 3. Julÿ 3. Soldaten von der Compagnie, nähml. Jürgen Köning, ein Preuße, Abraham Jacobsen ein Stralsunder, undt Bottel Pedersön ein Schaaninger, befindlich in der Compagnie Munster-Rolle sub num: 28. 54. undt 56. mit einem Boot von Borringholm ab deserirt.
Was ins künftige alhier vorfallen mögte, darvon will Euren Excellences, so fern nur Gelegenheit haben kann, allemahl unterthänigsten Bericht abstatten, unterdessen aber alhier auff alles gebührliche Sorgfalt haben, Womit selbige allerseits dem Schutze des Höchsten entfehle, mich aber zu beharrlicher Hoher grace recommendire, undt allzeit verbleibe

Hochwohl- undt Wohlgebohrne Herren
Euer Excellences

Christians-öe, den 5. Julÿ,
1689.

unterthänig- Gehorsamster
diener

Heinrich Hoffmann

Denen Hochwohlgebohrnen, Wohlgebohrnen Herren,
Dero Königl. Majestäten zu Dannmarcken, Norwegen, &c. &c.
Hochbetrauten Herren Deputirten zum Land- undt See-Estat,
Meinen Hochgebietenden Gnädigen Herren.

unterthänigst.

Koppenhagen

Verzeichnüß Inventarij von der Feld-Kiste, so des sälig verstorbenen Chirurgiens auff der Festung Christians-öe, Johann Kerchrings, nachgelassene Wittibe, Anna Margrete Kerchrings,

an den

Von Ihro Hoch-Wohlgebohrnen Excellences, undt Herrn, & denen Herren Deputirten zum Land- undt See-Estat, & anhero verordneten näuen Chirurgien, Peter Magnus, geliefert hat.

1. Die Kiste an ihr selbst, bemerckt mit Numr: 4. nebst vollem Zubehör an ledigen Kruken undt Gläsern darein.
2. Eine Saage mit 2. Blättern.
3. Ein grosses Incision-Messer.
4. Zwey Cauterisier-Eisen.
5. Eine Mund-schraube.
6. Eine Kugel-schraube.
7. Sechs Häffte-Nadeln.
8. Ein Ab-beisser.
9. Zwo Korn-Zangen.
10. Einen kleinen Mörser mit seinem Stösser.
11. Ein klein Messings Barbier-Becken.
12. Eine Zienerne Mund-sprütze mit ihrem Futteral.
13. Ein Klistier-rohr.
14. Ein Kupferner Decoctions-Topf mit seinem Deckel.

A

15. Ein andrer kleiner Kupferner Topf.
16. Eine grosse, = undt
17. Eine kleinere Waage-schaale.
18. Pondera medicinalia, Von ℥j. bis gran: j. in Stücken.
19. Pondus civile ꝛc. 1. ℔.

Diese obspecificirte Sachen, undt mehr nicht, habe, auff Befehl Ihro Königl. Majtt. Wohlbetrauten Commendanten hiesiger Festung, (: Tit: :) Hn. Majeur Henrich Hoffmanns, undt in desselben, wie auch des Proviant-Verwalters, Hn. Lorenz Abroe, Gegenwart, ich, obgedachte Wittibe, an gemeldten meines sal. Manns Nachfolger geliefert, Undt ich, der Nachfolger solche richtig empfangen, Welches beyderseits mit Eigenhändiger Unterschrifft bescheinigen. Datum Christians-öe, den 25. Maij, 1689.

Henrich Hoffmann.
Lorenz Abroe.

Anna Margreta Kerchrings.
Peter Magnus.

Richtige Copie nach dem Original, bezeuge

Christians-öe, den 30. Maij, ao: 1689.

B. Pflesser,
Auditeur.

14/7 89

№ 27

Stævnes og anmeld. for Statsraad.

Vi Jens og Peder andre ved Skaar paa Hamb. myndighed anmelder herved at 12 Kirkes, til vedkommende Sogn, ikke ønsker at anvende Stemmeret ved Folkeafstemningen paa Grænsen Lørdag den 15 Juli d. A. Da vi nu ønsker at vore Stemmer maatte blive talte med ved Afgørelsen af Spørgsmaalet, saa paa vi Eder om at indkalde os som Vidner, naar Stemmerne skal tælles op. Vi paa vi ikke noget imod at Stemmerne bliver talte op af Politiet, naar de kommer med Forslag derom.

Skulle ske hvis Ønsket ikke bliver opfyldt

Vi ønsker ikke at Stemmerne skal tælles op i Retslokalet.

Vi ønsker at Stemmerne skal tælles op i Retslokalet.

Vi ønsker at Stemmerne skal tælles op i Retslokalet.

Vi ønsker

Ez: De Skjønder kom brende min som
ind: Kiøge for det første Land
bekommes, skal med første
leilighed worde afhendt;

er wille
at skrifvis nu videre
om meere, men 3 som
der af ihr var at faa
store partie at iøg ihr
gjerne skulle see at den
mangleede uggeskikkere
iøg fransch

Erlangende Huød Floaden
af Provianten fremdeles skulle
nødig have. Da Land vi
det ikke egentlig vide, eller sig
huor lang tid den skal Provian-
teris. Efter som det af Hans
Ko: Ma: aller underd: vill
formemes. Hr Estatskaad
er bekient af tilsendte Extract
huød her iforraad er, der efter
det vil lempes, og algemaa
udsendes. Hj kommer en
gang en General Mangell
af alle Species, da vil
det falde tungt, og hårt ad
ut. nuelig at remedere,

skall efter haanden
afsendiss — at
skall iøg bere omsorg
at ihr nogen mangele
med gudss hielp skall
sporgiss

Diß forunden wie og Considereris
at om endskiønt flaaden bleef
hiem Commenderet, willer
der dog for en deel wære
flux lengere Prouiant, som falget
til Holstein, Borg, og andersteds
kand befordre. At de ikke dem
her til wider omkostning skal
ligge;

5: Det General Admiral Lieutenant
haver til Hr: Greef Reventlow
skreuet om forfrisning, haver
ihe den meeninghaft at det
war for flaaden, Mens som
altid hans dennem Indwendigt
har wæret, at naar de er kommen
til Barnholm, at da noget
der af for Admiralerne er
fult, har det ej andenledes
[illegible] beschaffenhed. At det her

er saavit vele
skulle Herrs Lensk
kand desidereris
kand det efter
deriß gotfindende
af deriß [illegible]
saasom ey for
moder, Slachtern
vele nu hoß
denne gior [illegible]

fra Møen maatte her naar min saa
stadig paa it sted bliver at for
frishning for staaden Land hentes
skal om betimmelig Hr. Etatsraad
det advertere;

6: Ellers forlenges i det øfrige ette
de om sherfne balbever, og en par
Studiosi Medicina, som mand
Dunde bruge, baade som Doctorens
adjutanter i staaden, saa og
hen og den skibe i land de
Syge at besøge. Mit den
allerhøyeste beschermelse
forblive im

Hr. Etatsraads
Hiemst bredvillige tienner

Schibet Cotta den
17 Juli 1809

[illegible]

Hr. Etatsraad Elers

89 - 20/7

Höyedle og Welbaarne Herrer
Höygunstige Patroner.

Eders Excellencers Respective skriffuelse angaaende 50 Tr Smör, som det lofflige General Commissariat udj Kiöbenhafn hos mig skal haffue bestilt, og efter Eders Excell.cers Ordre skulle leffueres till Skipperen Peder Madvig, er mig til hænde kommen, derpaa giffues til underdanigst gienswar, at Jeg fra bem General Commissariat herom gandske ingen Ordre haffe for ar mig og umuelligt at anskaffe, om Jeg end haffde penge og befahling det at indkiöbe. Thj her formedelst stor heede og törke intet græs er paa markten og huis lidet Smör bönderne udj begyndelsen paa Sommeren har kundet samle haffuer de leffueret paa deres Landgilde til Ampt-skriffueren, saa Jeg eller andre Kiöbmænd her udj Svanike, icke har kundet bekomme uden lidet til Kiöbs, Mens intet paa Vores Restantz hos bönderne, derfore kand Jeg icke efterkomme

1824 Jul: Hr: Ellatschaw Eler
Copie her afhiesende

Eders Excellencers befahling, huilchet Jeg dog gierne
Wille om det War mig muuligt, Ellers Saffuer
paa Hans Kongl: Mayts Wegne, Welbaarne Her
Oberkentemester begiert 500 Rd aff mig til laans
huilche Jeg icke constant kunde til Weye bringe;
Men erböd mig derimod til Hans Kongl: Mayts
tienneste at leffuere noget Smör eller andre
Landsens Wahre, huad Jeg kunde affsted kom=
me, som mig enten udj Tolden, eller paa anden
maade, effter billighed skulle bliffue got giort.
Derpaa sender [illegible] underdanigst 7 Dr Smör,
huilchet er al[illegible] Jeg aff min egen auffl
og fra andre har kundet bekomme, beder
derfore Eders Excellencer icke Wille bliffue
mig unaadige, maatte det og behage Eders
Excellencer at lade sig informere om Landets
tilstand, skal noch befindes at min beret=
ning er Sandferdig. Kand Jeg hereffer be=
komme noget skal det Wed leylighed gierne
Were Fölgagtigt: Imidlertid beder Jeg under=
danigst at mig en Assignation enten til Amt=
skriffueren eller Tolderen her sammesteds,

paa dette, som Jeg uden min Skade, icke kand
selge ringere end 16 Rixdr tönden, gunstigst
maatte bliffue meddeelt, at det mig udj
dend Told Jeg I [illegible]aret kand komme til
at udgiffue maa [illegible]de got giort. Hvad
Jeg ellers til Hans Kongl: Majts Tienste
kand contribuere, skal sette allerunderdanigst
med en god Willie skee, og Jeg nest min
ringe Person udj Eders Excellencers höye
gunst befahlet, Forbliffuer

Eders Excellencers

underdanige og
allerydmygste
Tienner

Ancher Muller.

Svanike d:
20 july 1689.

Deres Excellencer

De Höyædle og Welbaarne Herrer
Hr Jens Juell og Hr Christopher
Sehestedt, Mine höygunstige
Patroner

Allerydmygeligst.

Rigsarkivet

511

Generalkommissariatet (Søetaten)

1683 - 1765
Indkomne sager

1689
august -
oktober

675

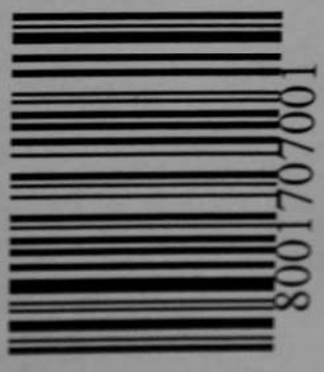

89 - 10/8

Höyædle og velbaarne Herre Hr. Excell: Sehsted
Gud Eder lenge spare og bevare fra alle ont.
Amen.

Maa Eders Excell: allerydmygeligst vide, att ieg
har ladet udföre steen til Refuet ved Spans Batterij
og ennu lader udföre at forlenge Refuet med ved den
yderste pynt, saa det er nu 60 alne lengere end det
vaar tilforn, og er kommen med steenen langt ofuen for
vandet; og som ieg achtede att ville kaste der sammesteds
at Bulverch, huor tille ieg tog timeratzien af skillatzien
ved taarnet paa Boeholmen, og alt haft det fulferdiget
med huis andet ieg kunde faae af spirer, da maa ieg
ikke af Commendanten tilladis samme Bulverch att
udföre eller legge, ej hand siger af hans Maj: at hafue
faaet ordre, at der ved intet skall giöris, men ieg
ichun skall blifue ved dybet, huor paa ieg og daglig ar
beider hafnen der ved at giöre dybere, og bredere, men huis steen ieg
der af optager lader ieg til Refuet udföre, og det med
samme steen at forhöje. Her ligger 3 Lövers Maßer
Bogspredet, Fuchmaß, Storemaß, med mere som der till vel
kunde tigene om ieg det maatte tage, efftersom det er at
befrychte at de steen huor med Refuet nu ophöjes, i vinter
af storm og farligt veirtig skall nedfalde. Gud ved
at ieg gierne ville efterlefue den Instrux mig af Eders

Excell. medgifuen, sambt alle de brefue ieg fra Eders Excell.
faar med befalning at skulle giöre det eller det, mens det blir
mig undertiden disputeret og formeent. Her er ingen
Rughugger eller Dömmer Mand paa landet, uden en gammel
Constabel, som altid blir brugt paa landet, og derforre
ingen skor nytte hafuer af ham, Jeg har sandelig en god
Rughugger höjelig fornöden till hartöjerne. Intet
videre, men befaller Eders Excell. Gud den allerhöjeste
til beskiermelse og all god velstand, og altid skall

Christiansöe d. 10 Aug: 1689

forblifue med troskab og flittighed de
velbaarne herrere

Troe og allerunderda=
=nigste Dienere

Niels Olsen
Kern ao

18-8-89

Roulle

Von der Guarnissons Compagnie auf der Festung Christians- &c Prima Plane –

		ist gebürtig in	alt Jahr	hat gedient Jahr	Ihro Maj. 48 Monat	befreyet
1.	Capitain Baldzer Friedrich Fraas Present:	Franchen	57	30	3	befreiet
2.	Lieutenant Christian Dabbert auf Bornholm: Dend 15 Martij 88 tilforfegung forlagt.	Mehlburg	43	31	3	befr:
3.	Seconde Lieut: Fouel Merhejn Present:	Sachsen	48	26	3	befr:
4.	Henrich Nicolas Lucas auf Bornholm, Dend 3 Decemb: 88 in Clust: tilforfegning and ist og forlagt,	Lübeck	26	6	3	—
5	Sergeant Hermand Bendsen auf Bornholm Dend 22 Junij 89 in Clusive tilforfegung forlagt,	Schonen	32	14	3	befr:
6.	Sergiant vacant Carl Pedersen an dessen Stell von No 11 Avancirt, d: 22 Junij 1689. Present. og er forfeged paa Bornholm fra 15 Martij 88 til 22 Junij 89 in Clusive: Da haas forfegning her paa festningen tager begyndelse					

		gebührtig in	alt Jahre	Hat Ihro Maj. gedindt Jahre	Monat	befrij A:
7	Sergiant Anthoni Lutter auf bornholm den 15 Martij 88 tilforpflegning forlagt.	bremen	53	31	3	befr:
8. Ret	Sergiant Niclas Leopuldus auf bornholm wegen leibes schwachheit den 22 Junij 1689 Cassirt an dessen stel gleich avancirt auß No 10 Jacob Lübecher — Jacob Lübecher tilkommer gage fra 22 Junij 89 inclusive til hvilchen tid hand paa bornholm harvered forlagt.	Sachsen	57	29	3	befr:
9.	Corporal peter Domeß, fröling auf bornholm: den 22 Junij 89: tilforpflegning anduist.	Jutlandt	37	17	3	befr:
10 Ret	Corporal Jacob Lübecher d: 22 junij unter No 8 zu Sergiant avancirt, andessen stell gleich Jacob Pedersen fluch auß No 69 kommen Present	Lübeck	29	17	3	—
11. Ret.	Corporal Carl pedersen d: 22 junij unter No 6 zu Sergiant: avancirt an dessen stell oller olsen gleich auß No 61 zu Corporal worden — Present.	blehing	34	17	3	—
12.	Corporal vacant					
13.	Tambour oller gudmanssen Present og Jagerds her fra den 22 junij 89. til hvilchen tid hand paa bornholm er forpflegt.	bornholm	18	1	2	—

		gebührtig	Alt Jahr	hat Ihro Maj.ts gedient Jahr	Monat	befreyt
14	Tambour Anders Pedersen auf bornholm: dend = 22 Juny 89 paa bornholm tie forpfkgeing Anduist,	Kiöbenhaun	24	8	3	—
	Befreite, und Gemein					
15.	Jens Pedersen Ringkiöbing auf bornholm den 3 Decemb 88. paa Bornholm tie forpfkgeing Anduist.	Ringkiöbing	45	26	3	—
16	Hans Petter Gudman auf bornholm d 3 dec: 88 forlagt	Preüßen	27	8	3	—
17	Rasmus Jensen Falßör auf bornholm d 3 dec: 88 forlagt	Laaland	30	12	3	—
18.	Turus Knudsen .... auf bornholm d 3 dec: 88 forlagt	Halmstedt	26	4	3	—
19.	Niels Pedersen Schoone auf bornholm d 3 decemb 1688 forlagt	Schonen	33	13	3	—

		Gebührtig in	Als Jahre	Ihro Majt gedienndt Jahre	Monat	befrij et
20	Laurs Pedersen ... auf Bornholm den 3 Decembr 88. forlagt ogfor Etges,	Bornholm	35	6	3	befr:
21	Jens Pedersen ... auf Bornholm d 3 Decembr 88 forlagt.	Bornholm	53	6	3	—
22	Jens Niess: Aakerhebye ... auf Bornholm d 3 Decembr 88 forlagt	Bornholm	21	2	3	—
23	Albret Möller ... auf Bornholm d 3 Decembr 88 forlagt.	Bornholm	25	4	2	—
24	Hans Hansen Tuel ... auf Bornholm den 3 Decembr 88: ligesaa forlagt.	Pollen	26	9	3	—
25	Jens Andersen ... Present, Oplagen haus Gage her Andfang dend = 22 juny 89 inclusive. tilhuilchen tilhand paa Bohem er forpfleget	Bornholm	28	3	—	—

		Gebührtig in	Alt Jahr	Ihro Maj.ten Gedient Jahr	Monat	befreyet,
26	Michel Elliassen . .	bergen	35	8	3	—
	Present. ay minder Gage her paa Festung en fra 22 juny 89 in Clusive. the huelichen tilhand paa bornholm er forfaget —					
27	Anders Christophersen brun	Seeland	27	7	3	—
	Present. Dyr saa minder Gage her, fra 22 juny 89: in Clusive.					
28	Jørgen Löning . . .	Preussen	27	5	3	—
	Auf bornholm den 2 julij 1689. i d: nacht mit ein boot auß gerissen, dend = 22 juny Vest til forn paa bornholm til forfaget ning Andvist.					
29	Bertel Monssen . . .	bornholm	35	3	3	befr:
	Auf bornholm d 22 juny 89 forlaget					
30	Morten orloffsen . .	Pollen	38	5	3	—
	Auf bornholm dend 22 juny 89 forlaget.					
31	Mad Hanssen . . .	bornholm	24	3	3	—
	Present.					

		Gebührtig	Alt Jahre	Ihro Majtten gedindt Jahre	Monat	befreiet
32.	Peder Rasmussen auf bornholm den 22 Jun: 89 forlaßt,	Sellandt	29	13	3	—
33.	Anders Kielsen Stub auf bornholm den 22 Jun: 89 forlaßt,	bornholm	21	2	3	—
34.	Jens Kielsen auf bornholm: den 22 Jun: 89 forlaßt,	Schoonen	23	4	3	—
35.	Gunder Torgrimsen auf bornholm den 22 Jun: 89 forlaßt,	Norwegen	29	11	3	—
36	Oller Christensen auf bornholm den 22 Jun: 89 forlaßt.	Jutland	27	12	3	—
37	Peder Rendsen auf bornholm den 22 Jun: 89: forlaßt.	bornholm	51	2	—	befr.

		Gebührtig in	Alt Jahre	Ihro Maj.ten Gedindt Jahre	Monat	befreiet
38.	Adam Adamsen . . Auf bornholm den 22 Juny 1689 forlagt	Revel	28	4	3	—
39.	Olle Andersen . . Auf bornholm den 22 Juny 89. forlagt.	bornholm	37	2	3	befr:
40.	Adam Schöning . . . Present, Ogmunder Jagelser paa festningen fra 22 Juny med beregnid. til hvilken tid hand paa bornholm er forfleyed.	Westfallen	29	14	3	—
41.	Rasmus Pedersen . Auf bornholm dend 22 Juny 89 paa Schalm til forpfleyning anduist,	bornholm	33	2	—	befr:
42.	Mogens Viesen . . Auf bornholm d 22 Juny 89 forlagt.	bornholm	43	7	3	befr:
43	Viess Bunde . . auf bornholm den 22 Juny 89 forlagt	bornholm	36	14	3	befr:

		Gebührtig in	Alt Jahre	Ihro Majte gedient Jahre	Monat	befreiet
44	Hans Rasmussen - - Auf Bornholm den 22 Juny 89. forlaget	Bornholm	30	9	3	—
45.	Rasmus Olsen Korge Auf Bornholm den 22 Juny 89 inclusive paa Bornholm til forpfægning anduist	Norwegen	27	7	3	—
46.	Suend Mortensen - Present, Er fra Bholm and kommen [illegible] Gage fra 22 Juny 89 inclusive	Bergenhuus	24	5	3	—
47.	Olle Nielsen Boholin Auf Bornholm den 22 Juny 89 forlaget.	Bornholm	24	8	3	—
48.	Anders Jensen - - - Auf Bornholm den 22 Juny 89 forlaget.	Bornholm	43	21	3	befr:
49.	Jørgen Hansen Copenhagen Auf Bornholm fra 15 Maii 88. forfæged. indtil dend 21 Juny 89 inclusive: da hand her til festing er andkommen huorhaos Gage den 22 Dito tager begyndelse	Copenhagen	24	8	3	—

		Gebührtig in	Alt Jahre	Ihro Maijtten Gedinnt Jahre	Monat	befreiet
50	Lars Pedersen - - - auf bornholm dend 22 Juny 89 med lere gnid forlagt,	Christiansand	33	13	3	—
51	Hans Andersen - auf bornholm dend 22 Juny 89 forlagt	bornholm	36	1	11	befr:
52	Jörgen Hansen auf bornholm dend= 22 Juny 89 forlagt,	Wordingborg	40	15	3	—
53.	Eckeld Jacobsen - - fra bornholm und kommen og tager hans forfægning undfang her paa Kestningen dend 22 Juny 89 in Class:	Schonen	33	4	3	—
54.	Abrahan Jacobsen - auf bornholm, den 2 julli 1689 i der Nacht mit ein boht ausgerissen Red, og dend 22 Juny Rest til forn Jamsted forlagt,	Straalsund	33	8	3	—
55.	Erich Hansen Normand auf bornholm dend= 22 Juny 89 forlagt.	baahuusen	49	15	3	befr:

		Gebührtig in	Alt Jahre	Ihro Majestäten Gedient Jahre	Monat	befreiet
56	Hodel pedersen	Schonen	28	4	—	—
	Auf bornholm den 2 Juli i. d. Macht mit ein bothauß gerissen fra 22 Juny 89 med de andre saa stedt til forpfl. gjeng Andvist. og sidst den 2 Juli som melt, bortrumbt.					
57	Morten Tribula	Königsberg	32	15	3	—
	Auf bornholm d. 22 Juny 89 forlaget					
58	Svend Michelsen	Copenhagen	23	5	3	—
	Present: og inden hesin Gage fra 22 Juny 89 med beregnid, til hvilken tid hand paa Bornholm Jarnadt forpfl. gjeng.					
59	Otte Hendrichsen	Churlandt	24	2	8	—
	Present: og inden ligesaa: hesin Gage fra 22 Juny 89 med beregnid.					
60	Kiels Kielsen	bornholm	36	2	3	befr.
	Auf bornholm den 22 Juny 89 forlaget.					
61	Olle olsen	baahuusen	24	7	3	—
	den 22 juni zu Corporal under No 11 avancirt undt dißes stell vacant Ret.					

		Gebührtig in	alt Jahre	Ihro Majten Gedienet Jahre	Monat	befreiet
62.	Peder Andersen auf Bornholm den 22 Juny 89 med beregnid forlaget	Mönn	33	5	3	befr:
63.	Niels Truelsen auf Bornholm d 22 Juny 89 forlaget	Bornholm	28	8	3	—
64.	Wagens Hillebrandsen auf Bornholm d 22 Juny 89 forlaget	Bornholm	23	7	3	—
65	Peder Nielsen Jyde auf Bornholm d 22 Juny 89 forlaget	Bornholm	41	2		befr:
66	Bertel Olsen Korge dend 22 Juny 89 begynder her hans Gage effe sunder hand fra 25 Martij 88 til 21 Juny 89 in Cluss: Ihro Bornholm er Gagerett	Bahnholm	27	7	3	—
67	Snend Andersen Möller auf Bornholm dend 1 May 88 Presenteret og ansteed forbleuen og endnu forfaget	Bornholm	36	1	3	—

		Gebührtig in	Alt Jahre	Ihro Maj. gedienet Jahre	Monat	befreyet
68	Snund Jensen auf bornholm den 22 Junij 89 verlagt	Bergind	26	4	3	—
69	Jacob Pedersen Fly den 22 junij zu Corporal vnd der Kg 10	Lübeck	22	5	3	—
	diese stell vacant, Red.			avancirt vndt		
70	Madz Jensen auf bornholm den 22 Junij 89 verlagt.	Wordingborg	23	13	3	—
71	Morten Kirsten auf bornholm den 22 Junij 89 verlagt	Jydtlandt	20	5	3	—
72.	Hans Torstensen auf bornholm d 22 Junij 89 verlagt.	Norwegen	27	10	3	—
73.	Christian Jansen auf bornholm den 22 Junij 589 verlagt	Holstein	23	5	3	—

		Gebürtig in	Alt Jahre	Ihro Maj.ten Gedienet Jahre	Monat	befreiet
74.	Jens Nielsen	Lund	32	12	3	—
	Er paa bornholm fra 15 Martij 88 til 21 Junij 89 inclusive forfleget, Her paa festning tager hans Hage begyndelse Dend 22 Junij 89.					
75	Michel Morsach	Pollen	27	5	3	—
	auf bornholm d. 22 Junij 89 forlagt.					
76.	Snend Larß buch	bleiching	53	14	3	befr.
	auf bornholm dend 22 Junij 89 forlagt.					
77	Anders Mogensen	Norwegen	25	6	3	—
	auf bornholm dend 22 Junij 89 forlagt					
78.	Rasmus Olsen	bornholm	25	5	3	—
	auf bornholm den 22 Junij 89 forlagt.					
79	Jens Michelsen	bornholm	29	2	3	befr.
	auf bornholm dend 22 Junij 89 forlagt.					

		Gebührtig in	Alt Jahre	Ihro Maj.ten gedienet Jahre	Monat	befreiet
80	Laurich Elvorsen auf Bornholm den 22 Juny 89 fortlagt	Norwegen	33	4	3	—
81	Michel Larsen auf Bornholm den 22 Juny 89 fortlagt	Laaland	33	15	3	—
82	Rasmus Rasmussen Present:	Bornholm	21	1	3	—
83	Mad Jørgensen auf Bornholm den 22 Juny 89 fortlagt	Bornholm	23	5	3	—
84	Oller Ernst: Trumpfenn auf Bornholm den 22 Juny 89. fortlagt	Norwegen	33	9	3	—
85	Apsel Mogensen Land Gegeres her paafestning fra 22 Juny 89 med beregnid, til hvilken tid hand paa Bornholm b Er forlegid	Baahuusen	23	5	3	—

befreiet		Gebührtig in	Alt Jahre	Ihro Maj^ts gedient Jahre	Monat	befreiet
—	86 Olle Fridrichsen — Erforfleget paa barnholm til = 21 Juny 89 med beregnid. optager hans Gage her begyndelse den 22 Dito med beregnid	Trundsiem	29	5	3	—
—	87 Lund mortensen Folle Liesaa og begynder her d. 22 Juny 89	Vorwegen	23	6	3	—
—	88 Anders Anders: Lund 7 ligemaade begynder her dend = 22 Juny 89	Vorwegen	28	5	3	—
—	89 Torsten Larsen — ligemaade d. = 22 Juny 89:	Vorwegen	28	6	3	—
—	90 Rasmus olsen Bøfving Liesaa den 22 Juny 89	bergehuusl:	33	5	3	—
—	91 Bertel Bergellius Liesaa andfaaer her d. 22 Juny 89:	Pollen	35	5	3	—

		Gebührtig in	Alt Jahre	Ihro Majtten Gedient Jahre	Monat	befreiet,
92.	Anders Nielsen Elf hans Gage begynder her den 22 Juny 89 med beregind: til huilsen tid hand paa Bholm er forpligt ...	baahuusen	30	5	3	—
93.	Jacob Hansen ligesaa den 22 Juny 89	bornholm	28	9	3	befr:
94.	Laurs Andersen auf bornholm den 15 Martij 88 forlagt.	bornholm	29	5	3	befr:
95.	Niels Simonsen hans Gage tager begyndelse her paa fest ingen den 22 Juny 89: med beregind: til huilsen tid hand paa bornholm er af Betalt	bornholm	20	1	—	—
96	Niels Nielsen Aalbor ligesaa,	blecking	30		10	—
97	Hans Niels: Christiania ligesaa	Halland	27	5	3	—

		Gebührtig in	Alt Jahre	Ihro Maj.ten gedienet Jahre	Monat	befreiet
98.	Peder Pedersen Chiem Nieuwe Gage fra 22 Juny 89 med beregnet. til hvilchen tid hand paa Bornholm er forpfleget	Norwegen	38	4	3	—
99.	Christen Pedersen Lobrevig Ligesaa fra 22 Juny 89.	Norwegen	32	5	3	—
100	vacant. Jørgen Jonsen gevorben und present: den 16 Juni Anno 1689. Hvilchen dag haas Gage her paa festing angaaer,					
101.	Olluf Brynde Sen Bekommer Gage her paa festingen fra 22 Juny 89: til hvilchen tid hand paa Bornholm er afbetalt.	Norwegen	25	6	3	—
102.	Niels Brynde Sen Ligesaa her paa festing fra 22 Juny 89 med beregnet	Norwegen	27	6	3	—
103.	Niels Hansen Ligesaa	Bornholm	22	2	11	—

		Gebührtig in	Alt Jahre	Ihro Maj.tem Gedienet Jahre	Monat	befreiet
104.	Jonn Christensen – Vinden Gage fra 22 Juny 89 med beregnid Effersom handtil den 21 Juny 1 med beregnid paa Bornholm erforpfteget	Tydtlandt	24	5	3	—
105.	Michel Inhaag – ligefaa	Westfallen	33	6	3	—
106	Peder Ibsen – ligefaa	Bornholm	35	2	–	befr:
107	Jacob Jensen – ligefaa	Bornholm	21	2	—	—
108	Laurs Rasmussen – ligefaa	Laalandt	53	14	3	befr:
109.	Oller Kiels: baadsm: ligefaa	Norwegen	53	7	3	—

		Gebührtig in	Alt Jahre	Ihro Majten Gedienet Jahre	Monat	befreiet,
110	Sören Andersz: Aalborg Hans Jage Begynder her den 22 Juny 89 med Beregnid. Alhuldhestidhand paa Bornholm erfarpfteget	Vestued	29	4	3	—
111	Erich Jacobsen ligefaa her den 22 Juny 89	Norwegen	22	4	3	—
112	Johan Kruse ligefaa	Liflandt	29	7	3	—
113	Christen Rasmussen ligefaa	Moen	29	4	3	—
114	Laurs Jansen ligefaa	Jellandt	49	4	3	—
115	Jörgen Carsen Kempe ligefaa	Bornholm	33	8	3	—

		Gebüstig in	Alt Jahre	Ihro Majestäten gedienet Jahre	Monat	befreiet
116	Peder Andersen Begynder her hans Gage d. 22 Dec. 89. til hvilken tid hand paa bornholm er betalt.	Schonen	31	6	3	—
117	Sonne Pouelsen ligesaa	bleking	33	9	3	befr:
118	Peder Jensen Auf bornholm dend 15 Martij 88 forlagt.	bornholm	40	16	3	befr:
119	Bertel Jacobsen Gage er fra 22 Dec. 89 med begynd. til hvilken tid hand paa bornholm er betalt,	bornholm	27	8	3	—
120	Niels Jensen Jünger ligesaa	bornholm	33	8	3	—
121	Jörgen Jensen ligesaa	bleking	33	8	3	befr:

		Gebührtig in	Alt Jahre	Ihro Majtan Gedienet Jahre	Monat	befrei et
122.	Niels Truelsen böge 22 Juny 89. begynden Hans Jage Hr paa Festningen effersam handlid den Lid paa Ahlen er forfaldt	Schonen	31	6	3	—
123	Bendt Hansen ligesaa	bornholm	36	16	3	befr.
124.	Oluf Niels Stub ligesaa	bornholm	29	5	3	—
125	Niels Bendtsen ligesaa	bornholm	36	19	3	befr.
126	Niels Truelsen ligesaa	Schonen	27	5	3	—
127	Hans Simonsen ligesaa	bornholm	23	5	3	—

		Gebührtig in	Alt Jahre	Trockas-ten Gedienet Jahre	Monat	befreyet
128.	Holger Olsen ... den 22 Juny 89. Lager Haus Gage her begyndelse Efterdam hand til den tid paa Bornholm er Gagered	Bleising	26	9	3	—
129.	Jens Duendsen Brenstöe Ligedan	Bleising	48	3	3	befr:
130.	Jep Rasmussen Present.	Bornholm	22	1	3	—
131	Peder Nielsen ... Kallunborg Auf Bornholm dend 15 Martij 88 forlagt,	Kallunborg	55	13	3	befr:
132	Jens Duendsen Vinden Gage her paa Festningen fra 22 Juny 89. til huilken tid hand paa Bornholm er forfleyed	Bornholm	26	6	3	—
133.	Jacob Jacobsen Ligedan	Bornholm	32	1	10	—

		Gebührtig in	Alt Jahre	Ihro Maj-ten Gedienet Jahre Monat		befreiet
134	Auer Ollufsen	blecking	53	29	3	befr.

den 22 Juny 89 begynder Hans Jage her paa Frestning til hvilken tid hand paa barnholm Erfaftyed

Christians=Oe den=17=
Augustij A°1689

Balzer Friedrich Frau [illegible]

Allerunderd: Mönstred og
Roulen Calcedes rigtig
d: 18 Augustij A°1689.

Loren Abroe

18-8-89

Roulla.

No. Over Kongl. Maj.ts Artiglerie Betiendte paa Kestningen Christiansöe Beregnit fra dend 14 Maij 1689 til 17 Augusti Vestigter in Clussive Vemblig.

		Lod	gamel var	Sient Ko. Maj.t	gift
	Leutenant.				
1	Hans Hessen	Brunsvig	53	14	gift
	Feurverker				
2.	Christian Dyring	Haane	52.	26.	gift
	Ober Constabels.				
3.	Peter Varnich	Hamborg	33	14	---
	Cor.ne Peter Varnich er her Gagered til 30 Juny in Clussive da hand er afloest og til Kiøbenhavn ofver Reist, I Hans sted er presenteret No. 14 under Constabel Hvor ovenst. hus Gage tager begyndelse dz 1 Julij	Selland	28.	5.	gift
4.	Holger Andersen	Ribe	37.	15.	gift
	Bemelte Holger Andersen er lige som No. 3 betalt sin Gage til 30 Juny med beregnit da hand er afloest og ofver Reist, I Hans sted er and kommen dend 10 Juny				

No.		Rodt	gamel Dar	Tient Ko: Maij Dar	Gift
	Ole Hansen Bergen hans Gage andgaar her paa Festningen Dd 18 Maij in Clussive Efter Gen: Commissariats respective ordre af 28 ditto	Bergen	48.	26	gift
5.	Peder Rasmussen Kroger Er ilige maade afloft og halver bekomet sin Gage til 2 Juny In Clussive. og er Hans sted igien hid Commenderit Johan Kerrenitz and kommen dend 20 Maij Wyder Gage Efter Generall Commissariats ordre fra 18 Augus in Clussive	Aarhuus	37.	13.	
		Pollen.	69.	32	gift
6	Hendrich Moller	Holstein	37.	16.	
7.	Hans Hendrich Splitter	Bergen	42.	14	gift
8.	Johan Jorgensen Er afloft og regtig bekomet sin Gage til 2 Juny in Clussive	Selland	24.	6	

		Lod udj	gamel daar	tient Lo. May	+ Gift
8e	I hans sted er hid Commenderid Johan Stengel huis Gage her iligemaade efter det höj lovlige Gen. Commissariats respective ordre tager begyndelse d. 18 maij in Aussive er and kommen hid til Kestuinigen d. 20 maij.	Vestpfallen	36	14.	gift
	Under Constabler.				
9	Lars pedersen . . . . . Er af lost af peder Madsen og rigtig bekommet sin Gage til 2 Juny med beregnit, for peder Madsen er her and kommen d. 20 maij hans Tractament tager begyndelse efter Gen Commissariats respective ordre d. 18 maij.	Liobenhaun Cronborg	30 50.	6 12.	gift
10.	Vallentin Schönberg . . . . Er ligeledes af lost og bekommet sin Gage til 2 Juny in Aussive. og er hans sted hidsent anders Riss som er til Kestuinigen and kommen d. 20 maij hans Gage tager begyndelse efter Gen Commissariats ordre d. 18 dito in Aussive	Christiansand Selland	38. 46.	14 31	gift
11	Christen Christensen	Bornholm	30.	4	gift

No		Rod udj	gamel dar	tient Ro. Maj	Edift.
12	Hans Jensen Hammer	Bholm	30	2.	
13.	Jacob Hartung	Bholm	26	2	
14.	Ihuer Sorensen Er dend 30 Juny til Ober Constabel. Avancerd. I Hans sted enrouleres Jens Jensen som Praxiöbenhaun hid til Pestningen ankom d. 10 Juny huis Gage efter Gen. Commissariats ordre her begynder dend 20 maj in Clussive	Cronborg	26	5.	
15.	Hendrich Oelsen Er af lost af Arfue Oelsen og Vydet rigtig sin Gage til 2 Juny 39 in Clussive. Forr: Arfue Oelsen Er her andkommen d. 20 maj og begynder hans Gage d. 18 Huius efter Gen: Commissariats Respective ordre	Norge	39	19.	
		Halland	44	13	gift
16	Hans Oelsen buch	Bornholm	26	4.	
17	Ole Madsen	ibid	29.	4.	

Gift	No		Rod udj	gamel Var	tient Ko. Mayt	Gift
	18.	Jens Ibsen	Bornholm	24.	4	
	19.	Hans andersen	Bornholm	22.	4.	
	20.	Daniel Syderlandt Er af lost af Johan Bortman og rigtig bekomt sin Gage til 2 Juny med beregnit. Kor.ne Johan Bortman Er her ankommen d. 20 May hans Gage undgaar Efter Gen Commissariats Respective ordre d. 18 Huijus.	Hoteland Laaland	33. 27.	13. 7.	gift
gift	21.	Peder andersen glaser Er af lost af Lars Larsen Kiemp og bekommet sin Gage til 30 Juny med beregnit. Kor.ne Lars Larsen Kiemper Er undkommen dend 10 Juny hans Gage tager begyndelse dend 18 May efter Gen. Commissariats ordre. Er ved Doden afgaaen d. 18 Juny.	Viborig	40	15	Gift
	22	Tue Hansen	Bornholm	32.	4.	gift

No		Rod udj	gamel vaar	tient Ko. Maj.ts vaar	Gift
23.	Peder Andersen	Bornholm	26.	4.	
24.	Olle Hesen	ibid.	26.	4.	
25.	peder Rasmussen	ib.	32.	3.	gift
26.	Olle pedersen	ib.	26.	4.	
27.	Laurs Jensen	ib.	28.	4.	
28.	Mads Budmansen	ib.	28.	2.	gift
29.	Albret Vilthagen	ib.	34.	16.	
30.	Mads Hesen	ib.	26.	4.	
31.	Daniel Vielsen	ib.	26.	4.	
32.	Troels Oelsen		27.	4.	

No		Rod udj	gammel var	tint Ko: Majt	gift
33.	Jens Espersen	Bornholm	28.	var 4.	gift
34	ale Braae	Ib	17.	4.	
35	Peder Kilbersen	Kiøbenhavn	30.	7.	
36	Vacant.				
37.	Anders Pedersen	Bornholm	26	4	gift
38.	Peder Kraagt	Bergend	58.	15	

Christians, oe
d. 17 Aug: 89.

Hans Hessen

Allerunderdanigst Mønstred og Roulen saaledes Rigtig
dend 18 Augusty Ao 1689.

Lorentz Abrom

18-8-89.

Roulla

Over Kongl: Mayts Schibs betiente Wed Festningen Christi-
ansöe, fra 14 May 1689. til 17 Augusty Vest efter,

1 Pilot. Kiels oelsen Ternoe
2. quartermester. Peder Hansen Trundhiem
3. Schibstömmermand. vacant.

10 Chalup Rodere og Matrosser

4. Hendrich Hermandsen Wichmand.
5. Christen Torchelsen Wester-risöer,
6. Hans madsen Dramen
7. Kiöstel Gundersen Baadland.
8. Aage Kieldsen
9. vacant.
10. Tomas oelsen ope
11. Ole östensen Trundhiem,
12. Anders Laursen dans.
13. Peder Laurs Kiöbenhavn.

Christiansöe: d. 17. Augusty Ao 1689.

Vil Elsaa
Lava oo

Allerunderd: Mönstred og
Roulen saaledes rigtig
dend 18 Augusty Ao 1689.

Lorentz Abroe

Roulla

Over Kongl: Maj:ts Civil betiente Wed Festningen Chri-
stiansöe. fra = 14 Maj = 89 til 17 Augusty Vest efter.

Hauder.

1. Prest. Hr Anders Jensen Aalburg
1. Degn. Samuel Hansen. Waldenberg.
1. Proviant forwalter Laurentz Abroe. Med
Sine tienere.
1. Bordtskier: M: Johan Kierchring, Hans efter Lade Enke
og Sön, fra den Sal Mands dödelig afgang. Nemblig dend 18de
April. de singe opwarted til 23 Maj. at M: Peiter
Magnus er Andkommen, Hvorfore Hun efter General
Commissariats respective Ordre Hinder Hindes Sal Mands
Gage. til 22 Maj med beregnid —

Mester peder Magnus Er Andkommen. dend = 23 Maj: dog
andgaar Hans Gage. efter ded Lofliger Gen: Commissariats
Ordre. og Wed hannem opreddede Contract fra 8 Augus.
Vest til forn med beregnid —

1. Bager Mester Christopher Jacobsen. med bröger og
bödkier Svend —
1. Graff Smid M: Christen Christensen med böse mag Svend
1. Koch, Hans Laursen Synderburg.

Christiansöe den = 18 = Augusty Anno = 1689.

Lorentz Abroe

89- 23/8

Höj Edle og Wellne
Höjgunstige Herre.

Jeg haver ej maaled under lade. Eders Excellencer, mit Allernaadigste
und betroede Artiglerie Compagnies Sundhed og Welstand: Som jeg
ausser maa Continuere: At til Kiende give, Og at efter-
strefne Ober og under Constabler er lächelig her ankommen. Nemlig:
Dend = 20 Maj: med en baad fra Bornholm twende Ober og fire under
Constabler. Dend = 10 Juni, En ober og 2de under Constabler. Af hvilke
den Eene under Constabel kunnelig lare lare: Kiempe. Dend 18
Juni Vest efter Wed Döden er afgangen, Og er i disse
ankomne Ober og under Constablers Sted. Ligesaa mange, igien her
fra festiengen til Kiöbenhavn bortsent, Eders
Harzeg paa gunstigst behag. Allerunderdanigst forfaaed indlagde Suppli-
que, til hans Kongl. Majts, Med hos föjede Specification paa
de afgaaende og til kommende artiglerie Betiente Siden 35
aars begyndelse, For haabende at mine höjgunstige Herre
mig her udi i beste maader til Allernaadigste Expedition Werer
behielpelig, Som Gud belöner. Underhuis Protection Jeg
Eders Excellencer troligt vil have for ansted, Med forblivende

Eders Excell. og Welbaarne Herres
Underdanige og troeplichtige
Tiener til Döden

Hans Hossemann

Christiansöe d: 23 Augusti
1689

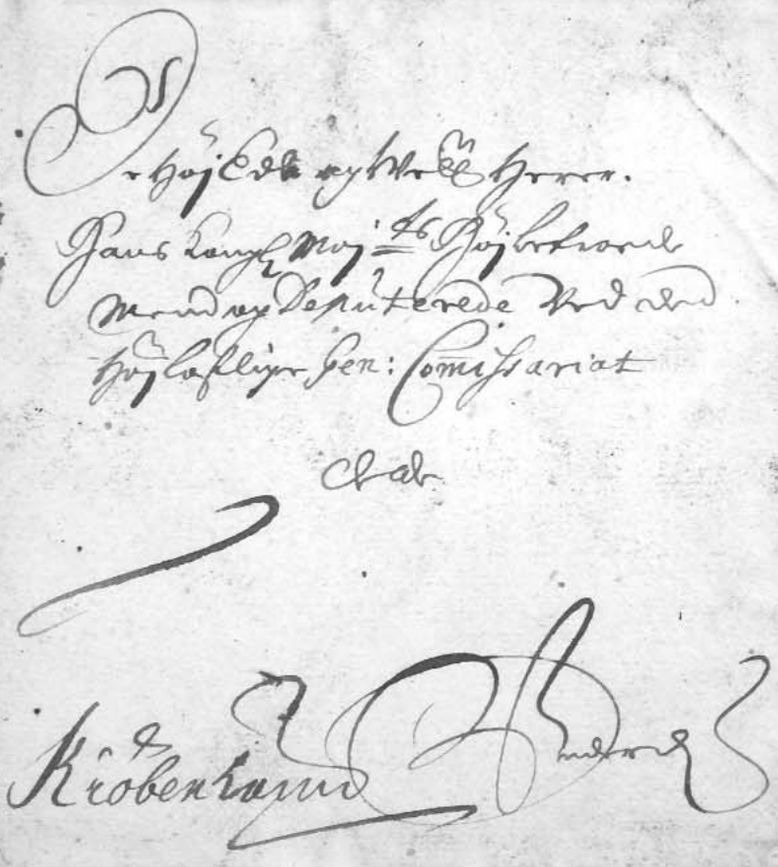

89 - 3/9

Høyfedle og velbyrdige Herrer Gud Eder lenge spare og bevare fra alt ont og utyche Amen.

Ie Høyfedlige Herrers gode skrifuelse er mig vel indhendiget dateret d. 22 Augusti; Gnad sig angaar det Bulverch som er i land slagen, der ved er dog ikke stor schade skeed, ej der er ikke mere end tu eller 3 gamle traer brustne, men dog kand brugis til baand udj Bulverchet. Jeg hafuer tillige med Commendanten, forvalteren og min Broder vaaren stille veirtig ved Refuet, det samme at besichtige, da befantis ikke en eniste steen af stormen att vare nedslagen, men ligger saa fast paa hin anden som de vaare murede sammen, saa alting der ved er vel i alle maader. Jeg hafuer confereret med Commendanten, angaaende Bulverchet, da tör vi ikke Eventyre nu imod høsten for meget ont og fartigt veirtig skyld noget Bulverch att lade opselle, men ville lade der med beroe till mit udj vinter, at vi seer en Continuerlig og stadig Norden vind, eller og om det ikke da end kand skee, at lade det beroe till forraaret; Dagtig dag lader ieg optage store mechtige stene paa begge sider af hafnen, der med hafnen at giöre dis bredere og samme steen lader ieg udføre til Refuet og der nedkaste og Refuet der med at forbinde. Jeg hafuer for nogle dage siden ladet igiennem plöje det Syndre gall 14 gange med 3 Løvers ancker, og ikke kand fornemme nogen fastighed udj grunden som io alt kand optagis, saa alting finder sig vel der med og. Og dagtig dags lader ieg optage steen og grus hafnen der med at forbrede og giöre mere dyb. Tommeret med andre Materialier

Expedivit d. 26 Septemb. 89

sambt medfölgende Aughugger ere af stor fornödenhed vel ankom
ne, Tömmeret siunis mig att vare heel got og frisk. Hvad
sig angaar de 36 Sycker Tra af Bög, som skall hidsendis, da
saasom min Broder siger mig, att de samme skalle besuertig kunde
bekommis, saa forneuer ieg att om mig saa meget got og frisk
fyrretimmer blir hidsent ieg det samme der med skall udrette.
Efter de velbaarne Herrers begier, at specificere Tychelsen
ordre til Møller paa samme traer, da vaar det godt, att de kunde blifue en fod
i kanten, huis ikke da i det ringeste en 10 eller 11 Tomme
Lengden paa 20 eller 18 alne, ere de velbaarne Herrer
tilforn tilskrefuen. Jeg bad allerydmygeligst, om det
vaar muligt, att de velbaarne Herrer ville tillade at Com
Hand wille nøpe skee. pagnie Mester S. Wibe, som nu er Scubenacht i Efterhöst
maatte komme hid, at ieg med hannem kunde raadslaae om
alt huis hafnen kunde vare tientig, eftersom hand vaar den
förste som funderede hafnen. Mere har ieg ikke denne
gang at avisere de velbaarne Herrer, hafnen angaaende
mens hellers troer ieg, at min Broder skall niude den ere
at tale muntlig med hans Excell. Lehsted, Men befaller
de höjedle Herrer den allerhöjeste Gud til beschiermelse og
indtilt döden skall findis de velbaarne Herrers

Christiansöe d. 3 September
1689.

Allerydmygeligste, troe og pligt
schyldigste Tienere

Niels Olsen
Laru uo

No		Gebörtig	alt	gedient	Leyrot
	Zahl wendt Münster Rulla auf Ihro Königl. Maj.ts Artiglerie bedienten, auf dero Rostung Christians-öe von den 3 November 88. bis den 6 Februarij Ao 89.				
	Leutenandt				
1	Hans Holsten	Brunzwig	53.	14.	R.K.
	Lyrwercher				
2.	Christian Dyring	Schaamer	52.	26.	R.K.
	Ober Constabels				
3.	Peter Warnich	Hamborg	33.	14.	—
4.	Holger Andersen	Ribbe	37.	15.	R.K.
5.	Peter Rasmussen	Aarhuus	37.	13.	R.K.
6.	Hindrich Möller	Holstein	37.	16.	R.K.

No		Gebörtig	alt	gemt	Heyrat
7.	Hans Hindrich Spiter	bergen	42	14.	R.
8.	Johan Jörgensen	Sellandt	24	6.	—
	Under Constabels				
9.	Laurs Pedersen	Coppenh.	30.	6.	—
10	Valentin Schönberg	Christiansand	38.	14	R. 2.
11	Christen Christensen	bornholm	30.	4.	R. 2.
12.	Hans Jensen Hammer	bornholm	30.	2.	—

No		Geboortig	alt	gedient	Schrift
13.	Jacob Hartwich	Bornholm	26.	2.	—
14	Peter Sörensen	Seeland	28.	5.	R.K.
15	Hindrich Olsen	Norwegen	39.	19	R.K.
16	Hans Olsen Buch	Bornholm	26.	4.	—
17	Ole Madsen	Ibid	29.	4.	R.K.
18	Jens Ibsen	Ibid	24.	4.	

[illegible] medfølgende Anhuggere [illegible]

No		Bedørtig	alt	gedint	Leyrat
19	Lars Andersen ----------	bornholm	22	4.	—
20.	Daniel Syderlandt ----	Schotland	33.	13.	—
21	Peder Andersen gladser ---	Viborg	40.	15.	C.C.
22	Thue Hansen ------	bornh	32.	4.	C.C.
23.	Peder Andersen ----	Ibrd	26.	4.	—
24	Olle Hansen ----------	Ibrd	26.	4.	—

		25.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
		26.	[illegible]	[illegible]	26.	4.	—
		27.	[illegible]	[illegible]	28.	4.	—
		28.	[illegible]	[illegible]	28.	2.	[illegible]
		29.	[illegible]	[illegible]	34.	16	—
		30.	[illegible]	[illegible]	26	4.	—

No		Beboertig	alt	gedenk	Syrot
37	Anders Pedersen	Bornholm	26	4.	R.C.
38.	Peder Krogt	Bergen	58.	15	R.C.
	Heutenandts dinner				
39.	Jörgen Friedrich	Schlesing	19	.....	

Cristians Öe
d. 6 Febr Ao 1689

Hans Hessen

Underdanigst Mönstered og Roullen
Saaleedes Rigtig d: 7 Febr: 1689.

Lorentz Abrorff

Prima plan

		Er föed vdj	gamle Aar	Har Maÿ= Aar	tient ben Maa	gifft
1.	Capitain Baldßer Fridrichfraar present.	Franchen	57	30	...	gifft
2.	Lieutenant Christian Dobbert auf bornholm d: 14 Martj 88. til forpflegning forlagt	Mechelborg	43	31	–	g:
3.	Secondo Lieut: Poul Merheim present.	Saxsen	48	26	–	g: –
4.	Frendrich Nicolaj Lucas auf bornholm d: 3 Dec: 88. til forpflegning forlagt	Lybeck	26	6	–	–
5.	Sergiant Hermand Bendtzen present.	Schone	32	14	–	g:
6.	Sergiant Hans Raßmusen zu Copenhagen gesandt, auß befelch deß Königl: Hochlöblichen General Kriegs Commissariat erlaßen d: 16 Decembr: 1688. d: 17 Dec: med galiothen Gaekmed her fra til Kiöbenhaffen,	Vestfred	31	5	–	–

		Er fond vij	gaml Aar	Har Maj Aar	tient ten Maa	gifft
7.	Sergiant Anthonj Lutter ... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	bremen	53	31	—	9:-
8	Sergiant Nicolaj Leopoldos ... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Sapßen	57	29	—	9:-
9.	Corporal Petter Kommess: frölling present.	Jydland	37	17	—	—
10.	Corp: Jacob Lybecher ... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Lybeck	29	17	—	—
11.	Corporal Carl Pedersen ... auf bornholm d: 14 Martj 88 forlagt,	Bleyen	34	14	—	—
12.	Corp: Jacob Pedersen flye ... wegen gestohlen Holzes den 1 Februarj von seiner Corporalstel endsetzt, und wiederumb zu einen gemeinen gemacht und inroulirt in Nro 69. Ratt,	Lybeck	22	5	—	—

		Er föed Vdj	gaml Aar	Har Maj Aar	kient ten Maa	gifft
13.	Tambour Olluf gudmanssen, Auf bornholm d: 5 Juni 88. tilhuerbet og antagen,	bornholm	18	—	8	—
14.	Tambour Anders Pedersen present.	Kiöbenhafn	24	8	—	—
15.	Jens Pedersen Ringkiöbing, Auf bornholm d: 3 Dec: 88. tilforpflegning forlagt,	Ringkiöbing	45	26	—	—
16.	Hans Petter gudman ... Auf bornholm d: 3 Dec: 88. forlagt,	Preussen	27	8	—	—
17.	Kasmus Jensen falsöe Auf bornholm d: 3 Dec: 88. forlagt,	Laaland	30	12	—	—
18.	Turus Lundsen ..... Auf bornholm d: 3 Dec: 88. forlagt,	Halmstad	26	4	—	—

		Er föed Vd.	gaml Aar.	Har Maj Aar.	kiendten Maa.	gifft
19.	Niels Pedersen auf bornholm R: 3 Dec: 88. forlagt,	Schone	33	13	—	—
20.	Laurits Pedersen auf bornholm R: 3 Dec: 88. forlagt,	bornholm	35	6	—	g:
21.	Jens Pedersen auf bornholm R: 3 Dec: 88. forlagt,	bornholm	53	6	—	—
22.	Jens Nielsen Aakierchebye auf bornholm R: 3 Dec: 88. forlagt,	bornholm	21	1	10	g:
23.	Albret Möller auf bornholm R: 3 Dec: 88. forlagt,	bornholm	25	3	11	—
24.	Hans Hansen Juel auf bornholm R: 3 Dec: 88. forlagt,	Pollen	26	9	—	—

		Er föd Vdj	gaml Aar	Har Maj Aar	lient Dn Maa	gifft
25.	Jens Andersen ..... auf bornholm d: 3 Dec: 88. forlagt,	bornholm	28	2	6	—
26.	Michel Ellissen ..... auf bornholm d: 3 Dec: 88. forlagt,	bergen	35	8	—	—
27.	Anders Christophersen brunn auf bornholm d: 3 Dec: 88. forlagt,	Selland	27	7	—	—
28.	Jörgen Kiöning ..... present.	Preüssen	27	5	—	—
29.	Bertel Mogensen ..... present.	bornholm	35	3	—	9
30.	Morten Orlofsöhr ..... present.	Pollen	38	5	—	—

		Erfoed Vdj	gaml Aar	Har Maj Aar	lient ten Maa	gifft
31.	Mads Hanßen ..... present.	bornholm	24	3	–	–
32.	Peder Kaßmusen ..... present.	Selland	29	13	–	–
33.	Anders Vießen Stub ..... present.	bornholm	21	2	–	–
34.	Jens Vießen ..... present.	Schone	23	4	–	–
35.	Gunder Lorgrimßen ..... present.	Vorge	29	11	–	–
36	Olluf Christenßen ..... present.	Jydland	27	12	–	–

		Er föed Vdj	gaml Jaar	Har Majten Jaar	lient Maa	gifft
37.	Peder Bendtzen ..... present.	bornholm	51	1	6	g:
38.	Adam Adamssen ..... present.	Keffel	28	4	–	–
39.	Lolluf Andersen ..... present.	bornholm	37	1	10	g:
40.	Adam Schöning ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Westpfallen	29	14	–	–
41.	Rasmus Pedersen ..... present.	bornholm	33	1	6	g:
42	Mogens Kirssen ..... present.	bornholm	43	7	–	g:

		Er föd Vdj	gamle Jar	Jar Maj= Jar	kent ten Maa	gift
43.	Kirß bünde ..... present.	bornholm	36	14	–	g.
44.	Hans Raßmussen ..... present.	bornholm	30	9	–	–
45.	Raßmus Ollufsen ..... present.	Norge	27	7	–	–
46	Sünd Mortensen ..... auf bornholm R: 14 Marty 88. forlagt,	bornhuus	24	5	–	–
47.	Ollof Kirßen ..... present.	bornholm	24	8	–	–
48	Anders Jensen ..... present.	bornholm	43	21	–	g

		Er föd Vdj	gamle Aar	Har Maj= Aar	tiendten Maa	gifft
49.	Jörgen Hanssen ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Liöbenhafn	24	8	—	—
50	Lauridß Pedersen ..... present.	Christiansand	33	13	—	—
51.	Hanß Andersen ..... present.	bornholm	36	1	5	9
52.	Jörgen Hanssen ..... present.	Vordingborg	40	15	—	—
53.	Erhold Jacobsen ..... auf bornholm d: 14 Martj 88 forlagt,	Schone	33	4	—	—
54.	Abraham Jacobsen ..... present.	Straalsund	33	8	—	—

		Er föed Vdj	gaml Jaar	Har Majten Jaar	Lemt Maa	gifft
55.	Erich Hanßen Normand ... present.	baahuusl	49	15	–	g.
56.	Bordel Pedersen ..... present.	Schone ...	28	4	–	–
57.	Morten Tribulla ..... present.	Königsberg	32	15	–	–
58.	Suend Michelsen ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Lübenhafn	23	5	–	–
59.	Otto Hendrich ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Gurland	24	2	2	–
60	Niels Kieldsen ..... present.	bornholm	36	1	10	g.

		Er föed Vdj	gaml Jaar	Har Maj^ten Jaar	Kiendt Maa	gifft — —
61.	Olluf Olluffsen ... auf bornholm R: 14 Martj 88. forlagt,	baahuusln	24	7	—	—
62.	Peder Andersen Wöen ... present,	Wöen	33	5	—	9:
63.	Kiesstruesen ... present,	bornholm	28	8	—	—
64.	Mogens Hillebrandtzen ... present,	bornholm	23	7	—	—
65.	Peder Kiessen Fyd ... present,	bornholm	41	1	6	9:
66.	Bertel Olluffsen Korgs auf bornholm R: 14 Martj 88. forlagt,	baahuusl	27	7	—	—

		Er föed Vdj	gamb Jaar	Har Maj=ten Jaar	tient Maa	gifft
67.	Suend Andersen Möller . . auf bornholm d: 14 Martj 88 forlagt,	bornholm	36	. .	10	–
68.	Suend Jensen . . . . . present,	blegen	26	4	–	–
69.	Jacob Pedersen Else . . . . . Weil Er sich wie in der prima plana zu er sehen dahero Er wird vor ein gemeinen in diesem Xro gesezt d: 1 Februarj Ao 1689. Raett,	Lybeck	22	5	–	–
70.	Mads Jensen . . . . . present,	Vordingborg	23	13	–	–
71.	Morten Nielsen . . . . . present,	Jydland	20	5	–	–
72	Hans Torstensen . . . . . present,	Norge	27	10	–	–

		Er Föed Adj	gaml Jaar	Har Maj Jaar	tiemt Maa	gifft
73.	Christian Hansen ..... present	Holstein	23	5	..	..
74.	Jens Nielsen ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Lund	32	12	—	—
75	Michel Molsach ..... present,	Pollen	27	5	—	—
76	Suend Larsen boch ..... present,	Blegen	53	14	—	9:
77.	Anders Mogensen ..... present,	Vorge	25	6	—	—
78.	Rasmus Olsen ..... present,	bornholm	25	5	—	—

		Er Fond Vdj	gamle Jar	Jar Maj	lient Jar	gifft Maa	
79.	Jens Michelsen present,	bornholm,	29	1	10	9	
80	Lauridz Elfuersen present,	Vorge	33	4			
81.	Michel Lauridsen present,	bornholm	33	15	—	—	
82.	Rasmus Rasmusen present,	bornholm	21		11		
83.	Mads Jørgensen present,	bornholm	23	5		—	
84.	Olluf Erichsen Trundhiem present,	Vorge	33	9		—	

		Er Fød Ad	gaml Aar	Har Maj Aar	Pienti ten Maa	gifft
85.	Axel Mogensen Lou Auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	baahuusl	23	5	...	—
86	Olluf Friedrichsen ... Auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	brundsiz	29	5	...	—
87	Lund Mortensen Folle .. Auf bornholm d: 14 Martj 88 forlagt,	Vorge .	23	6	...	—
88.	Anders Andersen Lund ... Auf bornholm d: 14 Martj 88 forlagt,	Vorge ..	28	5	...	—
89	Torsten Larsen ..... Auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Vorge ..	28	6	...	—
90	Rasmus Olsen Stöfning . Auf bornholm d: 14 Martj 88 forlagt,	bornhuus	33	5	...	—

		Er fönd Vdj	gaml Jar	Jar Maj Jar	tient ten Maa	gifft
91.	Bertel Bergellius . . . . auf Bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Pollen	35	5	. .	. .
92.	Anders Nielsen Elf . . . auf Bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Baahuusen	30	5	. .	. .
93	Jacob Hansen . . . . . auf Bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Bornholm	28	9	. .	9
94.	Lars Andersen . . . . . auf Bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Bornholm	29	5	. .	9
95.	Niels Simonsen . . . . auf Bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Bornholm	20	. .	6	.
96	Niels Nielsen Albor . . auf Bornholm d: 14 Martj 88 forlagt,	Bleyend	30	. .	4	. .

		Er fond Vdj	gaml Jaar	Har Maj Jaar	kiendt Maa	gifft
97.	Hans Nielsen Christiania auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt	Halland	27	5	...	—
98.	Peder Pedersen Krundsen auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Norge	38	4	—	—
99.	Christen Peders: Laaberw: auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Norge	32	5	...	—
100.	vacant paa Bholmb,					
101.	Olluf bryndelsen auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Norge	25	6	...	—
102	Niels bryndelsen auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Norge	27	6	...	—

		Er fönd Vdj	gaml Jar	Jar Maj Jar	tiendten Maa	gifft —
103	Niels Jansen ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	bornholm	22	2	5	—
104	Jöen Christensen ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Jydland	24	5	..	—
105	Michel Jmhag ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Vestpfallen	33	6	..	—
106	Peder Jbsen ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	bornholm	35	1	6	g:
107	Jacob Jensen ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	bornholm	21	1	6	—
108	Lars Rasmussen ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Laaland	53	14	—	g:

		Er fönd Vdj	gaml Aar	Har Maj=ten Aar	kiendt Maa	gifft —
109.	Olluf Nielsen baadsmand, auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt	Norge	53	7	—	—
110.	Sörren Andersen Aalborg, auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt	Nestund	29	4	—	—
111.	Erich Jacobsen auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Norge	22	4	—	—
112.	Johan Kruus auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Lifland	29	7	—	—
113.	Christen Rasmusen auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Möen	29	4	—	—
114	Larß Hansen auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Selland	49	3	11	9:

		Er Fond Vdj	gaml. Jar	Har Mag=ten Jar	tiend Maa	gifft
115.	Jörgen Laurdsen Kiemper auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	bornholm	33	8	--	--
116.	Peder Andersen ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Schone	31	6	--	--
117.	Sönne Pourssen ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	blegen	33	9	--	g:
118.	Peder Jensen ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	bornholm	40	16	--	g:
119.	Bertel Jacobsen ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	bornholm	27	8	--	--
120	Niels Jensen Jünger .. auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	bornholm	33	8	--	--

		Er Kord Vdj	gaml Jaar	Har Maj^ten Jaar	bemt Maa:	gifft
121.	Jörgen Jensen ..... auf bornholm D: 14 Martj 88. forlagt,	Ulegen	33	8	—	9:
122.	Niels Truesen bögge ... auf bornholm D: 14 Martj 88. forlagt,	Schone ..	31	6	—	—
123.	Bendt Hansen ..... auf bornholm D: 14 Martj 88. forlagt	bornholm	36	16	—	9:
124.	Olluf Nielsen stub .. auf bornholm D: 14 Martj 88. forlagt,	bornholm	29	5	—	—
125.	Niels Bendsen ..... auf bornholm D: 14 Martj 88. forlagt,	bornholm	36	19	—	9:
126.	Niels Truesen ..... auf bornholm D: 14 Martj 88. forlagt,	Schone ..	27	5	—	—

		Er föed Vdj	gaml Aar	Har Majten Aar	kient Maa	gest
127.	Hans Simonssen ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	bornholm	23	5	—	—
128.	Holger Ollufssen ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	bleyen	26	9	—	—
129.	Jens Suendssen trenst &c. auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	bleyen	48	2	10	g:
130	Jep Rassmussen ..... present	bornholm	22	...	11	—
131.	Peder Nielssen ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Callunborg	55	33	...	g:
132.	Jens Suendssen ..... auf bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	bornholm	26	6	—	—

		Er Rönd Vdj	gaml Aar	Har Maj Aar	tient ten Maa	gifft
133.	Jacob Jacobsen auf Bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Bornholm	32	1	4	—
134.	Ifuer Ollufsen auf Bornholm d: 14 Martj 88. forlagt,	Bleyen	53	29	—	9

Cristians = Oe
d: 6 Februarj Ao 1689.

Ufferaas [illegible]

Underdanigst Mönstred og Roullen saaledes Rigtig befunden d: 7 Febr: Ao 1689.

Lorentz Abroe

Roulla

Offuer Kongl: Majts Civil Betiendte Werd Erstiningen Christians = öe Era 3 Gbr: 1688. till dd: 6 Febr = 1689. in Clussive.

1 Præst,

Hr Anders Jensen Aalborg,

1 dejgn

Samuel Hansen Wallenberg,

1 Bordschiær med sin Kuend till ultimo Decembr: 88. og siden med 1 Skiemer

M: Johan Kierchring,

1 Proviant Forwalter med sine Skiemer

Lorentz Abroe,

1 Bagger med en Kuend till ultimo Decembr: 88. og siden som Bagger og Brøgger med en Bødker Kuend,

Christopher Jacobsen,

1 Brøgger

Eschild Kuendsen dd: 31 Decembr: 88. sin afscheed Bekomit,

1 Koch

Hans Taurschen Hinderborg,

1 Stösse smed,

Eyllert Jacobsen d: 31 Decembr: 88. sin

Affscheed Bekomit,

1 Grof smed till ultimo Decembr: 88. og

Siden med en Stösse smed smeud,

Christen Christensen

1 Snedker med en Snend

Willum Nielsen d: 28 9bre: 88. sin

Affscheed Bekomit;

1 Stödker

Hans Maas till 16 Decembr: og siden

Taurs Andersen till 31 Dito Ao 1688.

Christians=ve
d: 6 Febr: 89.

Saaledes rigtig test:

Lorentz Abroe

Roulla

Ofuer Schibs betiendterne weed Rostingen Cristians:öe
til d: 6 februarij Anno 1689.

1 Pilot

1 Niels olsen Fernöe

1 Quarteermester

2 Peder Hansen Trundhiems

1 Schibs Tömmermand

3 vacant

10 Calloüppe Roddere

4. Hindrich Hermandsen Wichman

5. Christen Torchelsen Wester-risöer

6. Hans Wadsen Drammen

7. Kiöstel Bundersen Baadsland

+ 8. Hindrich Pedersen Kiöbenhafn

9 vacant

10 Tommes olsen Oxe

11 Ole Östensen Trundhiem

+ 12 Anders Hansen Kiöbenhafn

13 Peder Larsen Kiöbenhafn

Cristians:öe vt supra.

Niels Olsen
Fern ao

Saaleedes Regtig d: 7 febr: Ao 89.
Vesterer Lorentz Abroe

Höyfdle og Welbaarne Herrer, Hans Kongl:
Maj: Deputerede ved Land og Söe Estaten
Mine Höygunstige Herrer

Allerydmygeligst

A General Commissariatet.

11/9. 89.

Zero Königl. Majestäten zu Danmarken, Norwegen, Hochbetraute Herren, Herren Deputirte zum General-Commissariat des Land- und See-Estats,

Hochwohlgebohrne, Wohlgebohrne Herren,

Mein vom 31. Augusti unterthänigstes mit der Galiot Backmed wirdt verhoffentlich albereit zu E. E. Excellences, undt Wohlgebohrnen Herren, gnädigen Händen gelanget seyn. Und als diesen morgen gegen 7. Uhr J. K. M. Snave, der fliegende Fisch anhero vor die Fästung gekommen, so habe nicht unterlassen, mit derselben Gelegenheit unterthänigst zumelden, daß, Zeit itztgedachten meines damahligen anders alhier nichts vorgefallen, als daß, am verwichenen 6. dieses, die execution des allergnädigst confirmirten Urtheils über den jenigen Übelthäter, mit dem Feuer, gebührender massen vollenstrecket worden ist.

Die Arbeit an Außtieffung des Hafens, undt Außführung derer Steine zu dem Riff, wirdt, jüngst berichteter massen, täglich mit mäglichsten Fleiß dermassen fortgestellet, daß beyderseits wohl von

statten gehet; Wie es dann auch nicht weniger mit der Fäst[illegible]
undt Guarnison, Gott Lob, annoch überall in gutem Wohlstande be-
ruhet; Von Borringholm aber hat der Fähnrich berichtet, daß
am verwichenen 25. Augusti, dreye von dortiger Mannschafft, als
der Tambour Anders Jedersön, undt 2. Gemeine Knechte, Sure
Knudtsön, undt Christian Hannsön, befindlich in der Munster
Roulle sub numeris 13. 18. undt 73., außgerissen seyen
E. E. Excellences undt Wohlgebohrne Herren, entfehle
hiermit der Gnaden Gottes, undt Verbleibe Lebenslang
Hochwohlgebohrne, Wohlgebohrne Herren

E. E. Excellences, undt Wohlgebohrnen Herrn,

Christians-öe, den 11. Septembr.
1689.

unterthänig-gehorsamster
Knecht

Heinrich Hoffmann

Denen Hoch Wohlgebohrnen, Wohlgebohrnen
Herren, Dero Königl. Majestäten zu Dännemarck,
Norwegen, p. p. Hochbestalten Herren De-
putirten zum Land- und Dero Etat, p
Meinen Gnädigen und Hochgebiethenden Herren, p

unterthänigst.

21/9-89

Specification

Efter huis som nu af Kongl. Maj.ts Ammunition og Materialier til Kiöbenhafn med Galliotten Gachmed fra festningen Christianssöe d. 4 September 1689 ofver folger, Nemblig.

Ammunition

Bammel og Vt= Brugeligt,

Beslagen felt havet	1
Flinte lob udj=2 stöcker	1
Schieller Kioller	30

Materialier

Ref=3 Töfvers Kiöchentöj som er Vt= brugelig.

Bambe Store Kaaber Kiedeler	2
gl. Kaaber potte paa 6 potter	1
gl. Ditto paa 3 potter	1
gl. Steege Kaaber pande	1
gl. Steege Soe med loeg	1
gl. flesche gaffel	1
gl. Jhum Skee	1
gl. Erte Slef	1
gl. fische mocher	1
gl. Hedtang	1
gl. Fest	1
gl. beslagen pös med 3 Jern baand	1
gl. brad Sped med Ford	1

Stor Brugelig Kaaber Kiel, Skal
Weje 1 Schippund 4 Lispund 4 pund 1

gl. Kaaber Kiel paa 2 tönder
Weje 5 Lispund 3 pund 1
gl. Ditto paa 7 Fieringer Wog
6 Lispund 2 pund 1
gl. Ditto paa 1 tönde Wog 3 Lispd 1
gl. Ditto paa ½ tönde uden Wegt 1
gl. Ditto paa 1 Fiering Wog 15 ℔ 1
gl. Ditto paa ½ oting uden Wegt 1
gl. Smaa fade Kiedeler Wog 1 Lispd 2

Af Kibcheret.

Kaabber potter paa
- 8 potter 1
- 6 potter 1
- 4 potter 1
- 1 pot 1

gl. Kaaber pande med Jern schaftn 1
gl. eiden flesche gaffel 1
gl. Koch öxser 2
Eiden Kloche af Blovers udj Stöcher 1
gl. Kaaber pompe med tud 1
gl. Kaaber tud med tragt 1
4. Minerbor 5 tom udj Kanten Weje
til sammen som for gl. Jern Regnis = 1 Schl. 7 ℔
Jern Koe foeder 32
Store Jern Stenger 7
Stor Jern Saug blader 1
gl. Jern schuffer 40
gammble hacker 20
tagge schuffer 6

Bammel og
W=brugelig

Ryi Sand schuffer ..... 8.

Bammel og Nesten Ut-brugelig.

- Bammele Store og Smaa
- Steenhugger hammere 22
- gl. Miner Hegger 10
- gl. Steenhugger Killer 16
- gl. Jern flisser 106
- gl. Norsk Steenhuger Kredschab 3
- gl. Loste Wandleggers og Wand-cherchens Jern baand 31
- gl. Ut-dogtige Opsser 17
- Ut-dogtige Stöbeskeer 6
- gl. Store og Smaa Meisler 4
- Ut-dogtig tre hand mölle 1
- Stöcher og Stomper af 5 Jern hand möller, Er Jern hand möller 5

Jern Bolter til huil borer 66

gl. Ut-dogtig og til Ingenting tienlig

- Blechlusse plader 6
- handlögter 6
- timme glas 5

Bamble Soe bager bögler 11

Bammel og

- gl. dörehengsler af Blöfvers ..... 2 pr
- gl. blesbelg fra böste smiden 1
- Ut-dogtige Tom Krafter 2

1 Engelsch } gl. Seibesteenne 2
1 Gullandsch }
drich Kander af Heelt tre
gandsche orm Stuchen 19

Ottra og Anden Fustagie

2 = dogtige gild Kar paa 40 Vander
med 11 st. Jernbaand schal
Sterre 3 Helle 1
gl. beslagen 4 = dogtige Wandleg
gers hver med 8 = Jern baand 2
Ditto a 10 Jern baand 4
Ditto a 9 baand 2
Ditto a 8 baand 1
Noch löse Jern baand af 16 Wand=
ferchens og 19 Wandleggers samfor
hen af blyetecheren til tagspaan
Er forbrugt Jern baand ..... 280 st.

Fast Ur=
Brugelig

End nu löse Jern baand af 4
Wandleggers a 8 = baand som
ved Eeningen forblifver til
andre Ditto med at
Kepparere er

Jern Baand = = 32.

Bammel Fustagie	Een tønde fade helle og i Stangge med til hørige bunde	75 st.
	Leedige opdehøfveder og pach fadde	147 st.
	Til sammen	222.
	Halfanden tønde fade heel Kortte	5
Bammel og gandsche forslit	Bammel og dechener udi Stampper og Støcher	398.
	gl. og forslite henge maatter	341.
	gl. Straae Seche i Stampper og Støcher	132
	gl. og forslite Victualij Seche	60
	gl. og W-brugelig Vyter flag af 3 Løfvers paa 11 Dugge	1
	gl. og W-brugelig gios paa 5 Dugge	1

Og som Resten alt forschrefne er gammel, forslit og W-brugeligt blefuen, saa bedes Underdanigst at det Gunstig maatte besigtiges og til Indtegt beordres, og mig af Ved Kommende blifve for dets Leverants qvitterid Christians, &c Ut supra.

Lorentz Abrahams

Weyeren Hans Svendsen, og Min Sterschifveren Bertel Christensen ha fver tilligemed Material forwalteren Jacob from, og Bendix Lauridsen alle forschrefne gamble Materialier, at besigtige, hvorledes de befindes, og derefter indberette, hvortil ft hver slangs paa aller beste maade til

Efter denne höy respective ordre. Hafve wj besigtiget
Efterschrefne Materialier som Proviant forwalteren
Lorentz Abroe os forewiiste og befunden som følger

Brugelige Materialier som paa Holmen
kand Employeris —

Jernbaand til leggers — It hundrede trej og förgetiufge
dito — til farkens — Siöttten —
Jern tage, eller Sandskuffer — — Aatte —
Hiulbör bolter — Nie og halfftredsindstiufge
Jern Rist — — En —
Jern braedspid — — it —
Koefödder — En og Tredufve } behöfver at spidses og Rettes
Brekstenger — femb — }
Dom krafter — Tou — behöfver at repareris. og Nye tra dertil
— En Stoer Kaaber brög Kiedel paa tolf tönder som
weyer — It Skippund, fiire listt: og fiire pund —
Kaaber Koks Pompe — It stöke —

Gammel Jernfang — til at omsmelte og forsmidde,

Gammel u. brugl: leggers og farkensbaand — Tou hundrede,
— femb og Tredsindstiufge stöker —
dito — Jernbaand og en Nögel af it Gilkar — Ellufve st Jre:
Söebagger böyeler — — Ellufve —
ordinair Jernskuffer — förgetiufge —
Tageskuffer — — Sex —
Hacker — — tiufge —
Store og Smaa steenhugger Hammere — tou og Tiufge
Steenhugger Kiiler — — Sexten —
flisinger — — It hundrede og Sex —
Mineer Slægere — thj —
Nordsk Steenhugger Jern — Trej —
Öxser — — Siöttten —
Stöbeskeer — — Sex —
Meiseler — — Fiire —

verte,

Jern Haand Möller — — fremb
beslag af en træ Haand Möller — En
Hiul bör bolter — — Siuf
Korford — En
breckstenger — tou
fleske gaffeler — — tou
Kocks öpser — — tou
Ertesleef — — Een
Skuunstee — — Een
Ildtang — — Een
liden Mocker — — En
Hengseler — — tou par
fangebolt med trej böyler — En
beslag af en blæsbalge — En
beslag af en feldt lavet — it
bösse pibe udj tou stöcker — En
Sang blad udj tou stöcker — En
Pödse beslag — — it
Samt gamble Jernbeen og Händer af
Potter og Pander — som weyet
tilsammens alt forschrefne gammel Jernfang
— Siuf Skippund og Trei Lispund gammel Jern,

Noch gammel Jern,

Store Mineer borer, og Eendeel Stöcker af smaa
dito borer — wog — It Skippund Siuf Lisd: fiirepund
Er saa in alles Gammel Jern — Aatte Skippund
— Thie Lispund og fiire Saalepund

Gammel Kaaber. til at bruge
paa Giethuuset,

Bred Kiedel paa tou tönder — En
Skibs Kiedeler — à En og ¼ tönde — tou
dito — paa En tönde — En
dito — paa En half tönde — En
dito — paa En fierendeel tönde — En
dito — paa En half ottting — En

Smaa brede Kiedler — — tou —
Liden tud af en tragt — En —
Steege sor med Laag — En —
Pander — — tou —
potter paa aatte potter — En —
dito — à — Sex potter — tou —
dito — paa — fiire potter — En —
dito — paa — trej potter — En —
dito — paa — Een potter — En —

Weyer alt forschrefne Gammel Kaaber til sandj:
— Ist Skippund Sex Lispund og aatte Schaalpund,
— En liden Metal Cahut Klocke i stöcker wog —
— Ist fierendeel Schaalpund —

Siuf brugelige oxsehofder: Kand Employeris til at legge wand paa nu i Transporten til Engeland
Oxsehofder og tönde Staufve — trej tusinde og Con hundrede
Leggers og farkens Staufve — it hundrede og Tredufve
Dögtige bund stöcker af dito fade — Tolf hundrede og fiire sindstiufge —
(Kand bruges til at giöre Stöbe og Pödser af her paa Holmen:)

Henge Maatter som dog vill forbedres — Ist hundrede og Nitten stöcker —

Stilder Kioler som og nogenlunde Kand forbedres — trej stöcker —

Efterschrefne Materialier er gandsche u, brugelig og u, nöttig,

Blick Lyse plader — — Sex —
Haandlögter — — femb —
time Glas — — fiire —

verte,

Træ kander — Nitten —
forslitte Slibesteene — tou —
u. brugl. Oxehofder og tøuer Staufve — It hundrede
dito — Leggers staufve — Siøtten —
dito — bund stöcker — Forgetiufge —
Staufge af it Gildekar — fiire og Tredufve —
— En bund dertil udi Thi stöcker —
Bielcker som bunden laae paa — trej —

Item Materialier som icke er tienlig till andet end hans hæuser dennem til Cardus Papiir ved wægt kand leveres —

Cyedeckens — Trej hundrede, Aatte og Half,
fembtsindstiufge stöcker
flag paa Ellufve duge, Reen udblæst — it —
Giös paa femb duge ligesaa — it —
wog — fembschippund tretten Lispund —
Gamble og udslitte henge Maatter — Tou hundrede
— tou og Tiufge — som wog —
— It schippund og Nitten Lispund —
Enckelde Skilder Lioler Eller uden foeder —
— Siuf og Tiufge — wog — tolf Lispund,
Victualie Secker — Tredsindstiufge — wog —
— aatte Lispund —
Straa secker — It hundrede, Tou og Tredufge
wog — fiortten Lispund —

Brenymerholm, dend 21 Septembr: Ao 1689.

Herrendsen Bertel Christensen Jacob Fromm Benedix Lauritsen

23/9-89

Specification

Christians Øe

Paa efterschrevne Som Weed Festningen Kunde behøfvis, Nemblig.

Weed Brøghnußit

[illegible]	Tappe Kar paa 15 tønder og 5 q.ter høj	1
	Bild Kar paa 24 tønder og 5½ q.ter høj	1
	Lade Kiedel paa 12 a 14 Kander	1

Til brøstfeldige Kiedeler med at Reparere.

	Kaaber plade	1
[illegible] from	Kaaber Nætnøfler	100 fl.

Til Vinduerne med at Flye

	Vidtrechen Vinduers blye	1 ℔

Til Gaarnissonen

	Blickluße plader	6 fl.
	4.re mands grøde bacher	20 fl.
[illegible]	Langhalm til Øjer og bylthecheniß Stopning	20 tran

Til Vragten

Bendig Landiß	Timmer glas paa	4 timmer	2
		1 timmer	2
		½ timmer	2

Er attammens beordret ud. [illegible] Maanet Ao 89.

23/9-89

Til lodsmanden

Kabbeltoug paa { 6 tom a 100 faune 1
5 tom a 100 faune 1

Fertlinne { 4½ tom a 100 faune 1

B. Lauridsen

Bammel dog brugelig tong a 2½ tom tijch til vinde tauffl ved hafnens fordybning .....

Henge Compass .....

Felle Compass .....

Til festningens brug.

Lisbonds Ollie til dem Krafter, laaße, og genehe, med at smøre og Kreenholde .....

Hentet af andre vogne

Baandstagger til ol fade, Krud tønder, Jord, leehe, og Kalche balger, at ved lige holde .....

Koeste .....

Wigant Mikelbeher.

got schrif papir .....

Sampt lach, blech polfver, og pennefiere,

Lorentz Abroe

Lidbenhaun
d. 23 Septemb:
Ao 1689

89 - 6/10

Höy Edle og Welbaarne Herrer,

Her Med har ieg mine Höytbiudende Herrer
Alerydmygste Wille tilkiende Gifve, at her
nu findes ud, behold af Toldens Indkomst
200 Rixdaller, som skall vere ud beredskab
saasnart Assignation der paa Woerder udsteed,

Mine Höytbiudende Herrers ordre af 4 Marty befahler
mig til Könne fortification, at indtiöbe, Sexß
schippund stangieren, og Aalse Lißpund Staal
Huilevet til Amtschrifveren Augustus Dehner
imod quitering, skulle Lefveres, Nu er fortificationen
nen eyn med saadan Ifver blefven befordrelt, at
same Jern og Staal, hid indtil har behöfvedes, til
med har Amtschrifveren det eyn, endnu af mig
Annamed, Beder derfore Alerydmygeligst
om exterretning til huemb ieg same Lefvere skall

skal betales til Abrar imod quitering

til hans peterse eligen maaden imod quitering

Besvaret d. 9 Octob. 1689.

21/10 1689

Jöy Edle og Welbaarne
Naadige Herre,

Fregaten Windhunden er löchelig under Bornholm ariveret denne
13 huius, Med hvilchen ieg fuldte, og ning der Lodi Landsette for
at leuere til Rentestriuerer anders Wagnsen og Tolderen Mauns
pedersen huis assignationer ning andgaaende Provision og penge
til festningens Guarnissons forpfegning og afbetaling af med
giuen, Og bekom af Tolderen den 15 dito til assignationens
fyllistgiörelse Imod tilbörlig quitering Rembling 200 rix dr
hvilcket ieg eyfor de gemeene har tordt bekiendt vegre,
Wed henseende at de dig til dennem kunde forslaa, Mens
efter H. Commendantens got findende forstragt baade til hannem
og de andre meest trengte officerer og betiente til Winter
fordens Indkiöb, Saavit de kunde til streche, Som dog der
med ej meget war behiolpen, formedelst at de til forne
sticher i en vesigelig stor Gield. Saa de snart ej meere
af nogen lettelig skal bliue betroed, huor ofuer stoer dammer
af betienterne. Saa velsom af den Heele Guarnisson maa
höris, Jeg har vel fortröstet dennem om penge fra
bornholm. Mens som Rentestriuerer forbemelte anders
wagnsen berecker, Saa skal hand eyn af de Bornholmsche Vestan
der og Intrader wide udveye til 10 dr at kunde til weye
[illegible] 23 gr. som er 2054 Rd
hvorfore underdanigst bedes, at deris Excell: Vr
Naadigst wille behage at optenche Nogen mid del hvorved betien
terne og

med fregatten
Suarensvend over
sendes nu 2054 Rd
dan 1000
med lieut: liebe
dant, resten skal ambt [illegible]
anders Wagnsen: den
[illegible] af Stol [illegible]
hand faar dennem
paa beste maade at
fortröste, saasom ani
og skall drage sorg for dennem
at de med förste skall vorde
undsatte

NB: assig: ei obed: [illegible] paa de 1000 Rd
mind lieut: liebedant [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Garantsonen Haynen und die Subsistence Landschaft,
Item Oede
die Landes
Wegnutzung
Daß Sie Ihre vorsaltene verpflichtete / darauf Ihrem Ordre
und der sämtlichen Herren Ritterschaft / als Creutz Schreiber / der Stadt /
Oyfamigen offenen Land Contract, nun hinfort dergestalt Sie Land
Laar wie vorhin aan, pmud die 1/2 Pfund Buttel, Hamburg
Hyl aan Mooren und die Commun Land Stöcke Land, dergestalt
abgegrenzet und ausgesetzet, Oyfig und dergestalt soll man die
vorgenannten Sieben alten Stücke: Als dann die Landes Ligen, dann
Ihnen die Oyfolter. Und und Oyen soll und sollen sie, dann
Hayen sollen Ihnen alle Sie Ihr Landes Ligen bringen, Dann
Hyl nun und sammen Land Stücke Land und sollen die ausgesetzte
Hayen Land, Landes Ligen, als Sie Ihnen zu Ihrer Nutzung und
zu Ihrer Hyl gangbaren und, Stücken die Hamburg Land
Stücke, vor 1/2 Pfund Land Subsistere,
Hyl Ihnen Ihnen dankbarlich sollen. als Ihrer Excellencer
Ihr Ihnen mein Land. Dyl soll dergestalt als ein Ihr
Sammen vor Sie Ihnen dato / Und Ihr Selbig dann soll und
Ihnen: / die ausgesetzte Wonder Hayen,
als Creutz Schreiber und Ihr Ihnen Ihr Ihnen Maad bleibt sollen
Ihnen Sie Ihnen Selbig und die Hayen, die ausgesetzte, als Ihnen die
Stücken die Ihnen Ihnen Ihnen und,
Hyl und Ihnen Ihnen Stücken Ihnen Ihnen und Ihnen 1970
Ihnen Ihnen Ihnen Ihnen und die 130 Pfund Ihr Ihnen Ihnen
Ihnen Ihnen Ihnen Ihnen Ihnen Ihnen Ihnen Ihnen

Holdninge Aff Provision Wordenstuinyum

Christiansø, Actum 12 August Anno 76 Commenced. ... after
Xtij indbyggyniusom Calculum.

Rost.	8 Lippd = 3 Lod 12 Qu
Rug	15 Skp = 7 Lod
Mael	8 Skp 5 Lod 9 Qu
Fisk	15 Skp = 11 Lod
Spryngvand	86 Td =
Kuy	159 Td =
Malt	174 Td
Humble	2 Lippd 10 Lod 2 Qu
Wineddike	163 Pot
Salt	2 Td
Krudt Beholdning	37 Pd
Lod	14 Lippd

Efter følgende Mandtal, beregnet for 12 Maaneder, Efter Fredens Proviant.

Rost.	70 Skp 19 Lod 9 Qu
Rug	79 Skp 9 Lod 12 Qu
Mael	21 Skp 14 Lod 5 4/5 Qu
Brygfisk	30 Skp 7 Lod
Spryngvand	191 Td 6 Skp
Kuy	246 Td
Malt	341 Td
Humble	3 Skp 3 Lod 15 Qu
Wineddike	409 Pot
Saltmyrefar	15 Td
Lod Skiellet Hostum, saavit Maytro afsalt som Extra	
Kuy	33 Lod
Krudt Beholdning Restum nyhandtfiirt	
myrefar	106 Pd

Om Garnisonen Efter, følgende Mandtal forbliff, Paa Saltmere i Beholdninge: 26 Octob: 89. Anno

Rost.	3 Skp 17 Lod 5 Qu
Rug	17 Skp 4 Lod 9 Qu
Mael	3 Skp 16 Lod 5 4/5 Qu
Brygfisk	7 Skp 13 Lod
Spryngvand	41 Td = 6 Skp
Kuy	96 1/2 Td =
Malt	41 Td =
Humble	13 Lod 14 1/2 Qu
Wineddike	79 Pd
Salt	Findes
Lod	7 Lippd
Krudt Beholdning	15 Pd

Saa Beskaffenhed Endnu forrinder Gaar i Beholdninge, Klasseforme Sorter af proviant for 12 Maaneder Anno

Rost.	17 Skp 2 Lod
Rug	37 Skp 5 Lod 7 Qu = Hvad der forsvinder
Mael	16 Skp
Kortere Landsforstiad end saa	
Mael	17 Skp 1 Pot
Brygfisk	30 Skp 14 Lod
Spryngvand	160 Td
Kuy	50 Td =
Malt	150 Td
Humble	300 Td
Wineddike	7 Skp 10 Lod 1/2 Qu
Saltmyrefar	130 Pd
Lod	15 Td
Krudt Beholdning	26 Lod
	905 Pd

Brende Veeden Andgaaende,

Da Behøvis udi etaar til forstrefne 13 maaneders proviant af Enchelt Holsteinsk bøge brende. til

Bøgeren til bøgningen og Kuy-
tøren, behøver . . . . . 25 fann
brøgeren . . . . . 68 fann
Kochen . . . . . 52 fann — „ 145 fann

Vindter brende og Tran.

	Brende Ved Fann	Tran Pott
til 4 baraquer for Compagniet à 5 fann Enchelt. er	20 : „ :	16.
2 Baraquer til Artigleriet. à 5 fann Enchelt. er	10 : „ :	8 –
1 dito for Schibs betiente	5 : „ :	4 ,
Skuystuen	5 : „ :	4 :
Gaindvagten	10 : „ :	48.
Skriverstuen	10 : „ :	„
		„ 60 fl: brende Ved. 80 pott Tran

Dersom guarnisionen bliver fresse, da behøvis til sinu stuen. hvorfor brende eller Tran

Nogden kan kiøbe Baadsfalck. til 13 maaneders Proviant. à 1/a fann. er „ 6 1/a fann.

Summa Brende Ved Effer Enchelt Holsteinsk maal . . . . . „ 211 1/a fann
og Tran . . . . . 80 pott

Der afsaldes Ved festningen Vere i behold. Dend 26 octob: Vestkommende.

Enchelt brende Ved . . . . . 91 1/a fann
og Tran Ungefer . . . . 20 pott

Saa behoeves endnu til dand 25 octob 1690.
af dobbelt bøyge brende efter Siellandsche
fauue maal . . . . . 50 fauue
Eller dobbelt dito. efter holsteinsmaal . . . 60 fauue
og Tran . . . . . 60 poter.

Mandtal.

Ouerdet mandslaf. Hvor efter forne 13 Maaneders kost er
Beregnid. Bemblig.

2 Sergeanter
2 Corporaler
1 Tambour
60. Ekemeene
} Enchelt portion

Artiglerie Betiendte.

6 Ober Constabler } Vinder 1½ Ranson af flesch, kiød og Smør.
30. under Constabler } Enchelt portion.

Schibs Betiendte.

vacant og der for ingen Kost paa hannem regnid. }
1 quarter mester
1 Schibstømmer mand
6 Chalup Roderer
4. Matrosser Veed steenprammen,
} Enchelt Portion.

1 quarter mester paa 2 Kiøldede baad. } 1½ Ranson
5. baadsmend. } Enchelt portion.

119 Mand

Saaledes Ret forfalled og beregnid.
Testerer allerunderdanigst
Lorentz Abrae

C

Hochstoh., und Wohlgebohrne Herren,
Hochgebiethende Herren, und mächtige Patroni,

Ob zwar mein letztes vom 11. Septembr. sonder die Gnade dieser Festung passirt, und habe die Commendeurs darbey auf ihre Calupen hier angeworben, Nämlich den 27. Septembr. von Unsere Seite, und den 5. Octobr. von Schweden. Ist aber zu beyden mahlen, nichts gewisses, weil dasselbe als auch Excellences selbe referiren werden, Bey diesen abgewichenen den Schwed. den 14. dieses bei Nachmittags, E. Excell. describe, mit der specification, was die Ihr dort, mit Ihr Hochfrey von dieser Quarnison 3 13. Monath Proviant Verordnet anhero gebracht, und sind dessen die Bezahlung, und Abdingung dieser, bezahlt sol, welche gewesen,

1. Das alles, betreffe und die Festung, als die Quarnison betrifft, allerseits, Gott Lob! noch wohlest, Und die Arbeit, beydes an Auswerfung der Graben, und an dem Riss darüber, sind gemeldtes massen, noch täglich mit fleiss, und sonderbaren avantage fort, getrieben worden.

Wie das Fahr hierüber special relation ihnen giebt

Zu Besatzung einiger Vacanter Plätze bey der Compagnie sind bisshero anhero, selbe zu werben gewesen, und sind praesentirt worden, den 13. October. Deren sind, 19. ejusdem Deren dato dieses. Ist aber bey deren praesentation nicht gedacht worden, welche Tage deren Vorgeschlagenen dort selbsten angesetzt, und unter was Kamerin sie enrolliret seyen; Ihr Herren auf Verdienste solches auch nicht weiter dann.

Verflossenen 8ten ejusd. hat der Hr. Obr. Westerberg mit drey Commendirten 1. Corporal, und 2. Man Feldern, mit Karl aufgebrochen, und gestricket seine Ordre welche gestalt, oder sonsten sind, mit Nehmen andere Commandirte, Ihr wissen die Hauptsache von der Compagnie Zusagen wieder, dass sie anhero Commandirt seyn zu Etwas mit Dienste der Krohne dienliche Verrichtungen, mit dessen unter sich anmelden, dass sie zu diesem Ende seyn müssten, der als ein Hülfreich, zu Bestrafung deren übelthäter gebraucht werden. Dieses selbigen Verpflegung gefall allhier ab dem Mitag des 14. Octobris.

3. Von denen zu unserer gute die Provisionen 17. Augusti Verordneten Kertanger von Brandeby berichtet das Proviant Verwalter Abroe, der auf seiner Rückreise von Copenhagen sich deswegen, dortselbsten ab Land sol aufhalten haben, und den 18. dieses

Vor der hier erlauben anbringt, daß wir uns darauf die gnädigste Hoffnung nicht machen können,
Und wie wir solcher Gestalt, allerseits wegen nächster Winterquartierung,
Verpflegung, worüber keiner vor uns die Gelder Mangels halber, sich vor das gemeinste
nicht hat anfassen können, und dessentwegen sehr übel daran = und sämtl. Verlegen
sind, so bitte ich selbst, und alle die andere mit mir, ganz unterthänigst, die Hoffnung
beistand. Herrn Gnädig gnädig gnädig erwellen, dißfalls förderlichst anbefehlig anzustellen
zu verfügen, teilnehmend wir, fürnehmst! mich Kaiserlichst, und dieses Winters hin.
durch Fürbringen.

Und gnädige Berücksichtigung dieser Anstalt zu solliciten, habe ich Academiae
Vor hier mit übergehen lassen. Dieser Erklärung sich, vor ihre Person, sämtlich und
sonderlich dahingegen selbst bestellt gäben, daß es mit der ihr bezeichneten gabe der
6. Kpr. monatl. nicht aufgekommen wäre. Deshalb ich bestehe, bis die Gelder selbst
mögtes, es meinen daß Vorschuß zum Unterhalt gelten, Meine Gelegenheit aber dann
allhier nicht gestatten, es fortan fürhin. Wenn mir Vor diesen 6. Kpr. seine Verpflegung
ganz wöchentl. abgenommen wird, so will das übrige zu nöthdürftiger Kleidung, Holz,
mit Licht und zu andern Nothwendigkeiten, wenig verpflegen, bitte daher unterthänigst
bei fürstlicher neuer Reglements Verfassung gnädig mitgedacht zu sein, Mit.
Er hat aber ich etwa mit einer portion der sehr fallenden Kost fürlieb.

Meinen wegen selbst habe ich erklärt, Ihro Königl. Majestät allerunterthänigst
nicht angelangt, sondern aber vorbenannte Meine sehr gebietende Herren Gesandtschaft
Darüber Rescript. Der Beschaffenheit meines Regiments halber, welches so ange-
nehmes ist, daß ich mehr nicht, als die nöthige Stube, nicht einen ganz kleinen Raum für
Bett, Kammer, nicht Küche, " nicht aber so viel Platz darbey habe, da ich meine Leute
Bett lagen, oder die Nothdurft an victualien in Vorrath halten könnte. An
diesen neuen Regiment wollte ich gern meine Liebe, Weil ich jetzt gedachte Nothwendigkeit
nicht kleines Kalleb, nicht einer Zeige-Kammer etwa behüfig sein kann, anbringen, =
nicht sonsten einer Ofen einen Backofen mit Kalek bestreichen lassen, welches Gestalt J. K. M.
Wagen, mit die Fenster aufgemacht mit Kalek bestreichen lassen, welches Gestalt J. K. M.
Wagen anderen nicht Vermöglich werden soll, als Kalek wenigst alten Holzwerk zu
Pappen, die Fenster zum Boden, die Vorhänge, nicht einmal Kalek welches alles al-
hier noch in Vorrath ist.

6. Den 19. dieses, Nachmittags zwischen 4. und 5. Uhr hat die Gattin Jacobina glücklich und
wohlbehalten hier an, sich gestern die Taufe gefeiert, mit der dabey bezeugenden Hoffnung
ficatien und alles nöthig und wohl gelungen. Liegt also allerseits fertig zur Rückreise,
Gott gebe ihr Glück, und wohl gegründ Wetter dazu.

Wegen des zu haltenden Gastes, der am Namenstage 4ter dieses einige Offiz. Vor die Guar-
nison geschlachtet, die Schweine abgeben soll, Vernehme ich, daß der Namenstag Herrn K.
Graf. Ost solches unser Regimentsherr gebraucht haben sollen; Weiters es mir nicht wieder

auf die Rückreise anhero aus seyn solte, So wolte wohl gehorsamst bitten, ihm zubeor-
dren, daß er bey derselben zu Rönne mit anlauffen, undt von dar mit anhero nehmen
müßte, was etwa daselbst von der vor die Guarnison verordneten provision vorhan-
den seyn mögte.

Übrigens passiret sonsten alhier nichts, als daß dann undt wann, wegen contrai-
ren Windes ein und ander Schiff Hafen bey uns gesuchet; Als den 22. Sept. eine Galiot
von Kopenhagen naher Danzig wollend, worhin sie des folgenden Tages drauf ihren Cours mit
guten Winde richtete. Der Schiffer hieß Hanns Pedersön, der Kauffmann Jacob Claesön.
Den 5ten Octobr. ein Kreyer von Marstrand naher Gothland; der Schiffer Peder Mar-
tensön Kiargaard von Marstrand, lag hier bis den 19. dieses. Den 10. Oct. ein Kreyer
von Kopenhagen, auch naher Gothland, Steine von dar zum Christianshafnischen Kirchen-bau
zuholen; lag bis den 18. dieses; der Schiffer hieß Jacob Hannsön. Den 20. Octobris
kahm von Lübeck eine Galiot von Westerwik, mit Sulz, Hopfen, undt Dachpfannen naher
Stockholm gedenckend, der Schiffer heißt Anders Jürgensön von Westerwik. Alle diese
wußten von nichts zusagen.

Entfehle hiermit Meine Hochgebietende Herren dem Gnaden Schutz des Höchsten, mich
aber Dero Hohen grace, undt bin Lebens lang

Dero Excellences

Christians-öe,
den 22. Octobr.
1689.

Gehorsams- undt
Demuths-geflißenster
Diener

Heinrich Hoffman

Denen Hochwohl- undt Wohlgebohrnen Herren, Dero
Königl. Majestäten zu Dannmarken, Norwegen, ꝛc.
Hochbetrauten Deputirten zum Land- undt See-Etat, ꝛc.
Meinen Hochgebietenden Herren, undt Mächtigen Patronis.

Gehorsamst.

Copenhagen.

Rigsarkivet

511

Generalkommissariatet
(Søetaten)

1683 - 1765
Indkomne sager

1689
november -
december

676

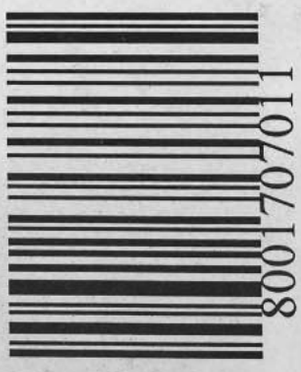

89 15/11

Hr Capitain Wulf Mayor
og Commendant.

Som jeg i blant andet giør Dem vitterligt hvorledes Garnisonens forfatning
her paa Slottet, i dag Anno 1669 den 7 November.
Dette alene fra Landet medtrukken Kammer og ene Sengested uden Dyder som
der tilhører; Ogsaa Corporalen med 4 Gemene Soldater Kandiske Fanebolleter Fanen
og Hr Capitain Jordens Landtunge Folk samt de gamle Fra Sønder Fyds og andre
som her til Slottet hyrede. Dato er indgangen udi Marstrup Hyde Kr Tog til
Juul igiennem Nøst Vinstrup, og der Tagen Stad paa en Tirsdag i Lige Paaske
Dag truffet giør: Kordor. Som ved Overleverelsen Stod Hans Lieutenant Morsing
og den samme optrede til Slottets Hyder, ingen Mønstring der skal Hans Naadigste Ordre
der Stedt Slottet formedelst Hans Naadigste Ordre ingen Hyder: Og som Morsing
alle de Mandskaber som der formedelst den allerede haard Vinter og Strenge, Snee og
Veyr daglig med Skiøre ikke kunde komme til Slottet: og derfor
med Hans Naadigste Ordre til Hr Commendanten, Hvilket Hans Naadigste ingen Hyder
udi Hr Commendantens egne Skrivelse. Og som Tiden saa Vel som Hans Naadigste Ordre
Ordet gaver til Lieutenanten dem Corn. Mons bedre Land, som Stedt Slottet
ligger paa en Ø, og ikke Vores: Hvilket Mandskab ingen Slags Magts Materialer
Corn Vaare at skaffe ingen penge dem Vel Tilmaaler, og alle ingen Salg
Corn til Veiret, Og som Corn Vaaren saa med, ikke min og ene Salg
Vinter Fod: Administrator Gemene Soldater som Forgik Stedt Slottet Indgang som
i Januar Maaned Anno 1669 Corn Fod: Ere Skaffe og Stedt, Corn og andre
Fler Stedt Tilhørende, Og det ingen ingen Mandskab, Saa vidt og ingen Hyder
af Commendanten Vilt gunstig Corn Stedt Corn 4 Mand. Corn Fod: Hvilken Mandskab Ligge
med Hyder: Det takkede Naadige Land over Stedt, som og Stedt andre med
Mandskab paa Hr Lieutenanten Stedt, om Land dem Vel Tilmaaler, eller og
Erbinder og Stedt, at Stedt Saa min og ene Corn Hyder Som vel Stedt og
Stedt og Vinter, Saa vel Stedt Ingen med Vinter Stedt Stedt og
Mandskab Vinter

Hr Capitain Wulf Mayor og
Commendantens

Hyder Skriver

Christianstad d. 15 November
Anno 1669.

Ressolution.

Som Jeg Hafver udj Sandhed erfaret og Nøje udspurt af Kochen
Hans Larsen Synderborg Saavelsom af de Rde Soldatter at det er
Vaaren for ne tvende Soldatter som ved Slagterid brugis
deres egen schyld og forsteelse Idet at Leuttenant Merheims
Koe /: hvilchen sig udj en Herr Forvalterens Sinne Hyffte
efter foden schal Hafve Indtrengt :/ og Vaaren Los bestaaende
I steden for en Lige saadanne qvie er mis tagen og Slagtted,
Hvor fore Leuttenanten ej mere med billighed Kand
Pretendere end Reede betalling hvor med Proviant for-
valteren som af Ind bemte Erfaris Sig end og til binder.
Det saa befallis hermed Stock Leuttenant Mandhaffte
Hans Hesten, Feurverker Christen Dyring, Baggeren
Christopher Jacobsen og Brøgeren Eschild Svendsen at
de strapsen Samme Koe paa penge Setter saa forsvarlig
Som de bekient vil verre, Efterhvilchen Saxet Proviant
Forvalteren Koen betaller, eller og efter Ind bemte til-
bud Leverer Leuttenanten saa god en Koe Igien som
denne bevislig Kunde Vaaren, Hvor med hand sig bør Lade
Nøje, og Kand Kiødet strapsen Fersch til Gvarnissonen
Udtellis og Antegnis, som siden med hvis andet Fersch Kiød
som til Gvarnissonen er Leveret, til børlig schal blifve
observerid. Christians Øe vt supra.

Hans Kongl. majts til Danmarch
og Norge bestalter Major og
Commendant paa Festningen
Christians Øe

Heinrich Effman

Efter ouen bend= Well: Hr Commendantens gunstige
ordre hafuer wij underschne forföjed os til dend liller
Slagter hytte som er op bygt Kordnest op til proviant
huussit og der befunden en Röed Koe beligende Kyssen
at vere Slagen og Stuchen. som for os berettes
at skal til höre Lieutenant Merheim i Ogsom Koen
ichun er gandsche Liden. Og af lige Stoerlighed skal
vere for Rede penge paa bornholms til Kiöbs for=
4 Rdr: i ded höjeste, Saa har vij os Erkyndiged huad
dend Kunde haue kosted Hr Lieutenanten. huilcket
wij befinder at vere trej Nettdr:. Dog for
medelst at proviant forvaltern Self Saa Raisso=
nabel Jafr lade til byde Lieutenanten ved sin tienner
paa ded Landschulle vere til fredz. Nembl: Contante penge 6=
Nettdr: Saa maa ded og der veed med proviant forwalter
minde forbliue Kembl: paa Sex Nettdr:. om end
schiöndt at Koen som för er melt, iche uu befindes
at vere mere werd end i ded höjeste 4 Rdr: huor
med Lieutenanten i alle Maader Kogsom Land vere
til fredz og Meere End schadeßlös som vij Saaledis
med Egene hender bekreffter Christians=öd d: 15=
Novemb: Ao 1689.

Hans Hessenck
Christian Dyring

Christoffer
Jacobs.

ESK

21-11-89

Bornholm. og Christiansøe
Angaaende.

Christiansöesche Guarnison tilkommer (: foruden de 60 Mand af Capitain Frasses Compagnie, som paa Bornholm med tilhørende Ober- og under Officerer ere forlagde :) og der forpleges, efter indkomne afreigninger som følger

1: fra 16 Octobr: 87: til 19 Janvarij 88	1755 Rd:	68 ß	
2: fra 20 Janvarj: til 24 April 88	1184	34:	
3: fra 25 April til 29 Julj 88:	1185	52:	
4: fra 30 Julj til 2 Novembr 88:	1185	52:	
5: fra 3 Novembr: 88: til 6 Februarj: 89	1154	44:	5965 Rd: 58 ß

Herpaa er betalt af Mogens Pedersen Tolder udj Rønne . . . . . 500 Rd: —

Af Oberzahlmesteren som kom over med Copiisten Georg Jacob Egers . . . . . 1000 Rd: —

d 3 Novemb: 88: Hans Oberzahlmesteren Wilhr: de Hansøn er betalt til Proviantforvalteren abroe med hans herværende . . . . . 2125 Rd: —

d 3 April Ao 89: blef oversendt til Festningen Christiansøe, med Leut: Peter Giertsen paa Flyende Abe, fra Oberzahlmesteren 2000 Rd: — 5625 Rd: —

Restersaa til 6 Febr 89: Rd: 340 — 58 ß

Rockbereignes for bemelte Guarnisons Compagnie, og betiente, med Festningen, hvorunder det Mandskab som paa Bornholm ligger, i bereignet er, 3de: qvartaler fra 7 Februarj 89 til 21 Novembr: inclusive nest efter udj 288 dage;

= 1 Commendant Hofman	315 Rd:	
= 1 Skrifver	54 Rd:	369 Rd:
Capitain Frasses Compagnie	1497 Rd:	
Artiglerie betienterne	702 Rd:	
Skibs betienterne	297 Rd:	
Civil betienterne	1206 Rd:	3702 Rd 4071 —

Skulle saa restere til 21 Novemb 89: Rdr — 4411 —

verte

Transport ——— 4411 Rd 58 ß.

Dersom det Mand skab paa Korenholm erforlagt, der sammesteds (: og ey paa Restningen Kristiansöl :) skal forblifve, afgaar for dennem udi ovenschrefne Summa, imidlertid Penge . . . . . 685 Rd 48 ß.

Rester da endelig som vil fourmeris — 3726 Rd 10 ß

Efter indtomme Skrivelse for Lovet Aber d. 5 Julij 89 have Amtsstedt Deckner ladet betale af de [illegible] 1500 Rd ——— 400 Rd.

Christians ved itzige Guarnison
forudem de som derfra till Born-
holm forlagde ere

Indtill den = 6 Feb:r 1689 ester denne
forudem de Sidst overjendte – 2000 Rd: — „ 340 Rd – 58 ß
fra bend:te – 6 Feb:r exc: indtill = 13 Maj:r
som er en Qvartal eller – 96 dage . . . — 1154 – 44.

1495 – 6

De fra Christians ved forlagde till
Bornholm land tillkomme i
en Qvartal . . . . . — „ 444 – 72.

Christiansöes Guarnison, tilkommer / foruden de Dogmeene Mand af Capitain Frasses Compagnie, som paa Bornholm med tilhörende Ober, og Under Officerer ere forlagde: / og der forpfleges, efter Indkomne afreigninger som følger — — —

1. fra 16 octobr: 87: til 19 Januarj: 88 — 1255 Rd 68 ß:
2. fra 20 Januarj til 24 April 88: . . . 1184 — 34:
3. fra 25 April til 29 Julj: 1688: . . . 1185 — 52:
4. fra 30 Julj til 2 Novemb: 88: . . . 1185 — 52:
5. fra 3 Novemb: 88: til 6 feb: 89: . . . 1154 — 44: — 5965 Rd 58.

Rest — 2340 — 58

Nachvereignes for bemelte Guarnison og det gandsche Guarnisons Compagnie, hvorunder det Mandskab som paa Bornholm ligger i bereymeter, 3de qvartaler fra 7 februarj 89: til 21 [illegible] inclusive nest efter udi 288 dage,

1 Commendant Hoffman . . . . . 315 Rd.
1 Skrifuer . . . . . 54 Rd. — 369 Rd: —

Capitain Frasses Compagnie . . . . . 1497 Rd: —
Artiglerie betienterne . . . . . 702 Rd: —
Skibsbetienterne . . . . . 297 Rd: —
Civil betienterne . . . . . 1206 Rd: —

Er tilsammens 10036 Rd: 58:

Herpaa er betalt af Colderen Mogens Pedersen udi Rönne . . . . . 500 Rd —
af Oberzahlmesteren, som kom over med Copiisten Georg Jacob Eggers . . . 1000 Rdr —
d: 3 Novembr: 88: hos Oberzahlmesteren Wetbr: olle Hansen er betalt til Proviantforvalteren abroe med hans herwerende 2125 Rdr: — 3625 Rdlr: —

Blifuer saa 6411 Rdlr: 58 ß:

hans Exc. Hr. Schestedt beton ligeleidende skrof d: 2 April 89.

verte

Transport — 6411 Rdhr 58 ß

Derfor indet Mandschab paa Borenholms
er forlagt der sammesteds, og paa
Christiansöe schal forblifue, afgaar for
denne udi ovenschrefne Summa imidlertid — 685 Rixd: 48 ß

Rester da endeligsom vil fourneris — 5726 Rixdr: 10 ß

d: 3 April 89, ober Johannesen
overhendt med fregat Flyde
Abr — — — — — — — = 2000 —

= 3726 — 10 ß

Anno 1687 den 12. July is Brouwmeister op pas
folgende maar het vor for, dat de extraordinaire dries
officiers dreyg. Namelijg.

Commendanten. Henrich Hofman.

Capit. Balthasar Friedrich Graff
Proviant Commissarius Vermuth alhier
Noch Heeft. Hans Jac. Brun.

Secunde Heut. Lovel Merheim
Ingenieur Schryver Gerechtigheyt
Eg Cadet maaker Niels Aff. Trier

Da kreeg het Aud Beuren Johan Bendix Glesser.
Den andgal Hoenderuhr saar den 21 Jany sint ofnigt om
Middernag Uhr 9 Uhr. der aan den gaanderuhr die Cacheron Batterie
eg sin maal Vierlijs Batterie. Uhr Mar. Eg saa nu Veldet Vrye
Vrouw at Veld daggat pas den Fort for. Hoor de Aud Beuren
Bleyf stille staanderuhr for at Skee Noord Veldetnus Intention Mar.
Da saa saad at Veldstuc Stillers Canaar for maal nu Skipper und Ost-
Vindt, dreuus ruhm saad saad Grund, Eldre sin Fort stille at Eg Fik
Veit te Aud Beuren ry. Guiderstid saa Veldetnus, Eg saa Ding nu
gaang retre for, Eg saa Aud Beuren ruhme Ry. Den Grund Soldi-
stin ry Veldte Hænnum Mar, Hoor der Fester at Veldetnus Uhr
Vidun at Rom Kun nu gaang Fester Ry saa: / Hand gaat Ry J.
Vrouw maal Vor Mar for, Eg paa Soldimisse maaker nun Grund
Lesse aa gienagte, Eg i millers tid gienaagne Grund,
Kun nu gaang Vaa Ry aa, Een Vogne Grund det, re, Eg
da Vest Aud Beuren Mar, Kun Mar op, saanden saa nu Sky
Skipper, Eg, kun Soldaten, for noun at Aud Beuren Jaarde
Fret Ry Hænde Grund Corn Veldtnus, Vay saad til at Cor Corn
J Skipper mer, Hoor Aud Beuren Vogte Fester Hænnum,
Eg Kaad Hænnum staanderuhr Uhr at Eidst Vaad Twelve und
og torde Ry. Da Hænder Aud Beuren Hænnum ad:
Hand gior da Her, Soldaten Answarde: Eg gior intet, dhuus
Fester Aud Beuren Befaling saa gaarde Eeng og Kor

Nor paa Landet korrigt. Paa den Ting, Aamuel Hansen, Skriver
at troste Tamman, som sandog giorde. da indstod Anders Sørensen
Ihud Enke gang Tamme gierning at fastsætte Lidt Tommit, og gi
mente, for: Soldat for Kastrup. Nar paa Kongens
Vegne og Cos til stedse Kammerskrid, Og paa Borgs at dette Ting
Constituint er, Paa og til skrift blev for samt: er Endelig op
Lest, Hvilket Hand i alle maader Vil gier og Bevarstr saaledes
ikke at Mere i Landet ved Tamme Laade giort og sagt; Hvilket
og Nar Ihud Lov og gang / Som sand Overtroe, at Landet fogde ind=
stat Tamme til Hind ende gierning at Indrigtig Og skulle
eldrig skee mere. Paa den Tid at Commendanten Hans
Nore Hansen Forskrevne, at sand Lunde Tommer Cos, og Hiem
kort, Paalagde mig Nors ofter Mere, at paa for= ved=
omrørte Dags Nor for alle mandre at Vere Pasord og Lesterer
Vi und Nores Hundrede mindre skrift Actum ut supra.

Balthasar Lindenow Haack
Conrad Reber Hans Hansen
Rasmus Christian Hjemming
Niels Olsen Kramer

Anno 25 Falt Vedtægtes. Da Hjemmets Dags, Nor for ofter mig Ko=
mingens Soldat for Kastrup, Vil alle Nor ene rørtes Arvemænd
Ofte Mig Holden. Og da Kommandanten det Soldaten Vidt Forbrudt,
da Kongen Perrette, Hvad Endelig og Vedkende mand Vil=
kaar mig Vedborg, Hjemme Nar Hjemme Tamme, og paa Vil Endnu
Kongen Samt: Vil Mig Arrest Bragte, Nor at troste Samt:, da Nor
de= Endelig Vedkand Vilke Sager Indgaaet Vil Nogen gierne
Erindre, Paa mande, at Hand ikke Rimelig gierning mig
Ihud om de= Nor Sagen Ihud Ondt, At mig Vel Sagt Vidt i
Sinde, Hvor paa Hand Endelig og Cos Dag Hjemme til Nor=
stemmelse, Hvil til Hvert og Vel til Hjemme Nar
Vil Kongen Perrettes Vilkø= Vil= Vandre Hus Mig Vedborgs Vere
Vidne og paa Vor. Vedkendt Forskrifter Følger.

1. Blefven til Spurdt Huad Hand heed; Da Svarede Hand Lep Rasmus;
2. Huor Hand Er Föd. Svarede i Vexöe
3. Huad Hans Fader Heed. Svarede Rasmus Larsen, Som og boede i Forne Vexöe.
4. Huor gammel Hand Er; Svarede 21 Aar
5. Hvor Hand Hafde tient? Svarede, Hos Kiersten Karls i Vexöe et aar, Hos Rasmus Mansen ib: et aar, og Hos Hans Larsen i Borlschier Sogen udi Fem Aar, I Hvilche 5 Aar Hand Var Soldat paa Bornholm under Oberstens eig Compagnie. Siden tient paa Hammers Huus et Half Aar. Huor Fra Hand Blef Hidsendt at Vere Soldat.
6 Huor Fore Hand Blef Hidsendt; Svarede: Fordi at Hand med en anden, som Sammesteds tiente, Nemlig Rasmus Rasmussen, Hafde Holt Sammen at stille Krud af Stöcherne, des Aarssag Hand til Straf Blef Hidsendt, og her enrouleret under Herr Capit: Frausses Undfortrode Compagnie under No 130.
7. Til Spurdt Huor tit Hand med den omtekiendte Koe Hafde Haft at bestille; Svarede, Ej meere End den ene gang, Som Auditiuren Hafde Seet, og Hand Self for Hen dend 12 Tullij Bekiendt Hafver, Hvilchen forseelse Hand Hiertelig Angrede, Bad om Naade, og ihe om Retten. Lofvede Sig her efter at bedre, og aldrig. Udi Sig Wisgierning meere at lade finde;
8. Til Spurdt, Hvor for Hand Vegtede ded, dend anden dag for Sougne presten, da Hand Hannem udi Arresten paa Sit Embeds Vegne besögte, og Sagt for presten, at Hand Vel Hafde Haft Ville til at giöre gierningen, Wens dend ej Fuld burdet, Svarede, At en Huer Kunde Vel tenche, Ved Sig Self, Hvorledes det Kunde Verre, Naar en Saaledes Kom i Fortreed, og Angist, at Hand da und Saae Sig at bekiende

Sligt for en Hederlig Mand, Og helst da hand hafde negted det for hannem til forne og der hos endnu som til forn ved gich, at hafue dend eene gang fuld kommen ofuer denne sin unde begierlige Villie med forne Koe og ymeere.

9 Hvis Koe det var, som hand I saa maade hafde haft om giengelse med? Svarede, at det var Commendantens (Een Sort) Koe.

10 Videre til spurdt, om hand nogen tid hafde haft med qvindfolch at bestille, Svarede, Nej.

11 Til spurdt, om hand ikke forleeden aar 87 var hos udi rönne og saa Maar dend anden Soldat, Nemblig Niels mortensen, som paa ligge maade angiengelse Weden Koe hafde. der fore sin straf hafde udstaaed, og bleuen brent; Svarede, Nej at hand ikke var hos. Wens dog hafde hört sig Execution grue som fortelle. Og berettede hand at hand der paa nu ej ved denne sine ~~unde~~ onde forehafvende bedrift og gierning kunde tenche, som hand nu hiertelig angrede, Bad endnu som til forn om Maade.

Hvor med saaledes til i morgen klochen 6 beroer; Da en krigs ret paa hans Kongl: Maj:ts allernaadigste behag er andordnid ofver for schrefne fange, ~~eller~~ efter for schrefne Ke kiendelse, og for hör, at holdes;

Dend 26 Julij Er efter vel be:te andordning mot paa krigs Retten Nemblig.

Commendanten Hinrich Hofman som Præses

Baltar Fridrich Fraass
Proviant for Valteren Lorentz Abroe

Hoch Heut: Hans Hessen
Secunde Heut: Povel Merheim

Hendrich Nicolay Hinrich Lucas

Jacob Lybrecht

Johan Stengel

Sergianten Jacob Lybrecht

Corr Constabel Johan Stengel

Andre Constabel Hinrich Leibert

Jacob Nicolaus Lau

Adam Hähning Hegge Soldater

Dem Ehrbare Corr Soldat Hr Rasmus Lauridtz og Hr Jens Hilst
Hinr Da Lauerdz Hr Jacobs Hr Jacobs Hr Jacobs Hr Jacobs
Nicolaus Hr Jacobs Hr Jacobs Hr Jacobs Hr Jacobs

Fendrichen, Feuer Vercheren, og Lodsmanden dombte Saaledes

Efter Soldaten Jep Rasmussens egen Bekiendelse, angaaende at Hafve haft an giengelse med en Koe, som er imod Naturen, til Kiendes Hand at lide og und gielde efter Guds og Kongens Loug og Krigs Artichler til en Ild med mindre at høye Øfrighed hannem vil benaade,

Christen Dyring, Nicolaj Hendrich Lucas

Leutenanterne voterede. Niels Olsen Ende

At som Soldaten Jep Rasmussen sig udj saa grusselig med ond bedrift og giering-de andre gemeene til for argelse hafuer ladet finde, saa bør Hand der fore at lide til baal og Brand.

Hans Hessen, Paul Werheim

Capitainen og Proviant Forvalteren voterede

Efter som Soldaten Jep Rasmussen sig Baade imod Guds og Kongens Loug og Krigs Artichler med om giengelse imod Naturen for seet hafuer, da bør Hand der fore, paa et baal levendes Kastes, og tillige med Koen op brendes.

Baltzar Friedrich Kraas Torends Abroe

Commendantens Censur som Presis

Efter Kongen Var Denne.

Saa som Verrerende Soldat, Jep Rasmussen, sig med om giengelse imod Naturen har ladet finde, og sligt self offentlig her paa det Undordnede for Høre og Krigs-ret v-nødt og v-tungen bekiendt og ved gaaid, som videre af agten Erfaris Kand; Saa bør Hand der fore efter Hans Kongl: Maj:ts allernaadigste udgifne Krigs Art: Saa og efter Lougens = 6 bogs = 13 Capit: 15 art: at lide og und gielde tillige med Koen til baal og brand. andre Sige til afschye og Exempel. Dog Beroer sligt paa Hans Kongl: Maj:ts allernaadigste videre Resolution. Des til vitterlighed Actum Anno ex die ut supra.

Hendrich Hofman

Daß diese Copie mit dem Protocoll überall übereinkomme, bezeuge hiermit unter meiner Hand. Johann Benedix Pfleßer, Auditeur.

L. S.

Christians-öe, den 28. July, 1689.

Hochwohlgebohrner herr Geheimber Raht,
Hochgebiethender herr undt Grosser patron

Ewer Excellenz berichte gehorsambst, daß den 2 Julij
drey Kerel in Rönne mit einem Gotth von meiner an=
uerdrauten Compagnie außgerißen, manquiren mir
also 6. Mann undt seindt 2. Kranckh, auff solche arth kombt
die Compagnie in abnehmen, Es seindt gleichwohl auff
Bornholm in allen 7. Mann außgerißen, die leüthe
seindt wegen der Copenhagener Werbung sehr schwer
zubekommen, Sie geben auff den Mann 7. 8 a 9 Rthl.
ich aber bekom nicht mehr alß 2. Rthl. Gleich
kombt ein Kerel von herrn Obristen Wettberg auß Rönne
Nahmens Schwen Gockh von meiner auuerdrauten
Compagnie, mit einem Schreiben ahn herrn Commendanten
bringth ein Jung Gerschgen von 18. Jahren, so ahn Schwen
Gockhen stelle sein soll mit sich, Es ist nicht ohn dieser
Schwen Gockh ist ein alter Mann, allein ohne Ewer Ex=
cellenz befehl gieb ich Ihn keinen Abscheidt, hoffe nicht
daß ich hirinen einen fehller begehe, Es seindt noch
etliche Alte so Ihren Abscheidt verlangen, Wan ich rahten
derffe so solten Sie ahn Ihre stell gutte düchtige Mann
schaffen, so könten Sie Ihre Abscheidt wan es Ewer Excell:
belibt, undt es mir befehllen laßen bekomen, Ich will
so forth geldt an meinen Lieutenant nacher Rönne umb zue
werben sendten, damit die Compagnie wider complet würdt,

Expedirt d. 20 aug 87

Alß gelanget ahn Ewer Excellenz mein gehorsambstes bitten
dieselbe geruehen unbeschwerdt mir alß Capitain von der
Compagnie zubefehllen, wie ich mich deßwegen verhalten
soll, dabey gehorsambst versichere, daß ich keinen betrug oder
forthel darunter suchen will, sondern es also machen daß ichs
allemahl bey Ewer Excellenz werdte verandworten können,
maßen es in einen Capitain gebührt, die vorsorg zutragen
daß die Compagnie in gutten standt erhalten würdt, welches
ich mir auch eüßerst will angelegen sein laßen, Sonsten
hat sich abermalß ein abscheülicher casus mit einem Korel von
der Compagnie Nahmenß Jep Raßnuß, ein Zornholmer
von geburth leider Gott erbarmß zugetragen so Ewer Excell:
auß deß herrn Commendanten schrifftliche relation sehen
werden, dieser Unmensch ist unter der leib Compagnie zu
Zornholm gewesen, ist mir von herrn Obristen Wettberg unter
meine anuerdraute Compagnie geben worden, Sonsten bitte
Ewer Excellenz ganz gehorsambst dieselbe geruehen in gerechter
Sach allemahl mein großer patron undt beförtherer zuuer=
=bleiben Indessen Ewer Excellenz den Machtschuz Gottes, mich
aber zue dero Wohlgewogenheit empfehlle.

Christiansöhe den 1. August:
Anno 1689.

Ewer Excellenz

Gehorsambster

Diener

[illegible]

Lieutenanten Nybaue efter Eders Excell.r gunstige ordre til Freyaters Reparation her bekommid hafuer. Will eders Excell. Naadigst behage. af indlagde Copie af haus quiterning afforneme, Som underdanigst formodes ning approberet vorder tilbage sendt. Imidlertid recommenderer ning udi eders Excellencis høye gunst. og sedvanlige affection Som til Døden forblifuer

Sendes approberet tilbage

Eders Excellencis

Christians-øe d.o 31 Jul: 1689.

underdanige og troepligtige

Thiener

Lorentz Abroe

d. 22 aug. 89 Exped.

Hans Excell: Vend Höy Edle
og Welbaarne Herre Ihr.
Christopher Sehestedt
Kongl: Maj: 8ts til Danmarch og Norge Geheime
Raad og Deputeredeved Siöe og Land Estaten
Dette

Underdanigst

Myn Heeren ende Vrienden

Vaadijer Heeren.

Ingevolge Excellencies Ministers Schrijven der dato 25 Xbris, ons bij myn Heer Capitain Lieutenanten Xybout aan Land gesonden, hebben wij Ondergeschreven, met Advijs van Heer Commandeur Verburgh, ende Heer Fiscael Starrenburgh, ons Transport Schip de Vrijheijt, ende Galjoot de Hoop, met de Equipagie van dien, ende de Soldaten van de Compagnie van Capitain Lieutenant Xybout, ende Capitain Lieutenant Bachan, ende Capitain Lieutenant Crijnssen, ende Capitain Lieutenant Verveer, ende Capitain Lieutenant Verburgh, ende Capitain Lieutenant Starrenburgh, ende Capitain Lieutenant Verschuijl

tagsteen behengt og skielved, Saa er og den Ny Corps de
Guarde /: Som H. Commendanten indem Revelinet har for gott
well Befunden at skulle opsekes :/ med Kampesteen opmuured, og
nu saa vit muur arbeidet Weed kommer /: forudem tömmer=
=werch og Schorsteen :/ ferdig. Widere Merch Verdig.
er ey Herved festingen i lang tid forgaaen, ey heller
Nogen fremede skiberum Waaren i haunen, som Sedvanlig ind=
=lodzed. Undtagen en Holsteinsk Schude af aabenraa, kommende
fra Kiöbenhaun agtede sig til Gulland efter tömmer. Huilchen
her i haunen formodbör dend: 14 Kuyus til 17: da hand igien
til Seyls gich Wor indlagt. Schipperens Naum Wor Andreas
Heisel. berekede at hand dagen til forn hafde Passered den Suensk
flode til anchers under Schaane. 36 Seyllersterch. Smaa og
store, Mens Wise ej Widere at til kiende Gifve
Eller andgaaende Kundskaber fra Naboernis side, Om alting
at indhendte. Saa har ieg mig derom med H. Commendanten
beraadslaged, og der efter os om nogen til sligt at Kunde fuld
bringe bespurdt, Mens nu ey Herved steded nogen der
til bequem person funden, thi alle de her Sedvanlig
Werende staanske og blegenske fissere, ere nu alle hiem=
=reist, til bornholm, Aarsagen at de ey Kand faa salt
til Kiöbs, huor med de den sild som fanges kandnedsalte
Schal dog nu strapsen efter at vinden sig noged stiller og bliver
mogelig, afferdige min tiener did, sig udi Stilhed Om en
der til bequem og Erfaren mand der sig dede Kunde paa tage
og best forrekke. at er kyndige. Huorom Jeg saa Eders
Excellence Ved allerförste Leilighed dessen beskaffenhed, om
nogen bekommis, og Huad Kundskab hand indbringer. Un=
=derdaingst udförlig skal berekke.

Huad Capitani

Roulla

Efter efterschrefne Wandschab Sampaa Bornholm fradend 15 Martij 88. med Beregnit Höfner Verit forlagt og forpflegit, og Dag der fra Landet med Kongl. Maj. Ds Jagt tou Kiöbende baad hvilke Festningen er and Kommen og i Landmunstred. Nembl.

1. Adj. Christians, oes Guarnissons Compagnies hofund Roulla

10 Corporal Jacob Hybecher.
11 Corporal Carl Pedersen
13. Tambour Oe Gudmansen

Gemeene,

40 Adamschöning
46 Svend Wortensen
49 Jörgen Hansen
53 Eschild Jacobsen
58. Svend Michelsen
59 Oe Hendrich
61 Oe Oelsen
66 Bertel Olsen
74 Jens Nielsen Lund
85. Apsel Wansen Lau
86 Oe Fridrichsen
87. Kund Wortensen
88. Anders Andersen Lund
89 Torsten Larsen
90. Rasmus Olsen Stöfning
91 Bertel Bergillius

No.

92. Anders Wielsen Elf.
93. Jacob Hansen
95 Wiels Simonsen
96. Wiels Wielsen Aalbor
97. Hans Wielsen Christiania
98. Peder Pedersen Frundhein
99. Christen Pedersen Laabrung
101 Ole Brøndelsen
102 Wiels Brøndelsen
103 Wiels Hansen
104 Jon Christensen
105 Michel Imhaag
106 Peder Ibsen
107 Jacob Jensen
108 Lars Rasmussen
109 Ole Wielsen Baadsmand
110 Søren Andersen
112 Johan Krums
113 Christen Rasmussen
114 Lars Hansen
115. Jørgen Larsen Kiemper
116 Peder Andersen
117 Søre Povelsen
119 Bertel Jacobsen
120 Wiels Jensen Junger
121 Jørgen Jensen
122 Wiels Troelsen Bøie
123. Bent Hansen
124. Ole Wielsen Stub

No

125 Wielsbendsen
126 Wielstruelsen
127 Hans Simonsen
128 Holger olsen
129 Jens Suendsen trensbe
132 Jens Suendsen Holm
133 Jacob Jacobsen
134 Ihuer olsen

Noch paa Bornholm fra dend 3 Dec: 80 med Beregnit, verrit forlagt og forpflegit. Som og i dag er i Landmunstred. Nembli:

No 25 Jens Andersen
26 Michel Elliasen
27 Anders Christophersen brun

Er til Samen med under officerer og Gemeene. Som i dag er ankommen og i Landmunstred 59 mand, huis Kost og Kiöchenter andtendes, og begynder Forst Kommende Loverdag Morgen som er d: 22 Junij efter som de Samtlig paa Bornholm til fredag aften dend 21 Ditto in Clussive /: efter Velbr: Hr Oberste Wettbergs Messive :/ er forpflegit og af betalt, huor efter Kongl: Maj:ts Prouiant forvalter Lorends Abroe sig saa vel med bache regningen som Betallings Roullernis ind rettelse til börlig Retter. Christians Öe d: 16 Junij Ao 1689

Hans Kongl: Maj:ts til Danmarch og Norge Bestalter Major og Commendant paa Festningen Christians Öe

Hindrich Hofman

Kommer aller Eens med Originalen. Testerer

Lorentz Abroe

Roulla

Over efterschrefne, som efter Welfdle og Welbr. Hr. oberster og ober Commendanten paa boringholm Johan Diderich von Weldberg Messive af 15 Junij sidst afleden i fra festningen Christiansöes Guarnisson ere indmönstrede, og fra festningen Transporterede med Kongl: Maj:ts tou Kiöllede baad, til bornholm huorde fra dend 21 Junij schulle forleges og forfleges, efter Kongl: Maj:ts allernaadigste Reglement af 10 Novemb: 1688: Efter som de hafuer bekommit Prouiant med sig efter Taxten, saa og under Gage der, till for: 21 Junij: med beregnid, Nemlig — —

Nro Udi Christiansöes Guarnissons Roulle Capitain Fraasses and betroede Compagnie,

5. Sergeant Hermand Bendsen
9 Corporal Peter Frölling
14 Tambour anders Pedersen

Gemeene

28: Jörgen Köning
29: bertel Mogensen
30: Morten orlofshye
32 Peder Classmusen
33 anders Vielsen Stub
34. Jens Vielsen Skaane
35: gunder Forgrimsen
36: olle Christensen
37: Peder Bendsen
38: Adam Adamsen

39. olle Andersen
41. Rasmus Pedersen
42 Mogens Nielsen
43. Niels Bunde
44. Hans Rasmussen
45. Rasmus Olufsen
47. olle Nielsen
48. Anders Jensen
50. Larsspedersen Christiansand
51. Hans Andersen
52. Jørgen Hansen Vordingborg
54. Abraham Jacobsen
55. Erik Hansen Nordmand
56. Bodtel Pedersen
57 Morten Tribula
60. Niels Kieldsen
62. Peder Andersen Møen
63. Niels Truchsen Bornholm
64. Mogens Hillebrandsen
65. Peder Nielsen Fyde
68. Svend Jensen Blegend
70. Madz Jens
71. Morten Nielsen
72. Hans Forstensen
73. Christian Hansen
75 Michel Mælsach
76. Svendlarsen Bux
77. Anders Mønsen
78 Rasmus Olsen
79 Jens Michelsen
80 Lars Elvorsen
81 Michel Larsen
83. Madz Jørgensen
84. olle Erichsen

Numero:

Log er paa Boringholm efter bleuen, af hvilke som der sammestedz tilforpflegning haf ververet forlagt,

2: Ober Lieutenant Christian dabbert
4: Fendrich Nicolaij hendrich Lucas
7: Sergiant Anthonij Luther
15: Jens Pedersen Ring Lidbing
16 Hans Petter Gudtman
17: Rasmus Jensen Falsor
18 Turres Kundsen
19 Vielse pedersen Skaane
20 Lars pedersen bornholm
21 Jens Pedersen bornholm
22 Jens Vielsen Aachirche bye
23: Albregt Moller,
24 Hans Hansen Juel
67: Svend andersen Moller
94: Lars andersen
118 Peder Jensen
131: Peder Vielsen Sæland,

Endum som ved Guarnissons Compagniet er vacant huise Nro her andtegnis, om de paa bornholm kunde bliue til werbed, og enroulered, Vemlig

Nro 10: Corporal: vacant
61: gemeen vacant
69. gemeen vacant

Bior tilsammens: 1 Lieutenant: 1 Fendrich og 65 under officerer og gemeene med de vacante Nro som efter Hans Kongl: Maj:ts allernaadigste Reglement og ordre sammestedz indtil videre forleges og forflegis, Christiansøe d: 21 Junij Ao 1689

Hendrich Hoffman

Hans Kongl: Maj:t til danmark og Norg bestalter Maijor og Commendant paa Festningen Christiansøe

Tigelindende Roulla er Vell.r Hr. Oberste Wetberg i dag med
Mand Skabed Bleuen tilsendt, Huvrefter Kongl. Maj.ts Pro-
viant forvalter St. Lorentz Abroe sig haver at sette Saa
Ad de 47 Mandz spisning Sluttis Lerud Lichemit efterdettens
Maaltid, til hvilchen tid deris Gage iligemaade opholder,
eftersom de ofrige 15 Mand paa Bornholm en tid lang og til
Dato vered haver, end nu forblifver og samme stedz,
tillig med deßesom er tilsammen med de vaccante Nro.
65 Mand forfleges, Christiansöe Dend
21 Junij 1689

Hinrich Hoffman

Concorderer med originalen, Tesserer

Lorentz Abroe

Copie

Høj Edle og Velbr.

Naadige Herrer Herrer.

Jeg Refererer mig underdanigst til mit forige af 31 May.
Siden har Her Ingen Leilighed vaaren undtagen tuende
fregater. Nemblig Blaa Heyren og Pachan, som
var Her udi hafnen Indlagt for at lade sig Hapsalle
og Reparere, Og har Jeg til Capitain Lieutenanten
Ties Castensen Nyborg efter hans begiering og
Commendantens ordre leuerit til Kongl. Maj.ts
fregats Reparation 2de midel vrag führe 3 tom plan-
ker = 13 a allen lang. Som underdanigst bedest
Mig til udgift maa Passere. Siden har
Jeg underdanigst Bekommit Eders Excell. Gun-
stige skrifuelse af 27 May. Undgaaende at dend
Christians Oeske Guarnisson af Bornholms In-
trader skal betallis, til huilchen Ende af
de ordinerede = 1500 Rdr. til Guarnissonens af
Betalling til 13 May sidst afuigt af Tambt-
skrifveren til mig er leuerit = 400 Rdr. Som
allerede til en huer af de gemeene efter Reglemen-
tet. Ad advenant Er ud deelt, Saa at en
huer fuldkommen Er af betalt til Cfet. in Cussive

Schal og efter naadigste Befalling, Ideligs
Paa drifue, at Kleere penge om uveligt /: Som dog
Vogit Langsom vd Seer :/ fra bem.te ambt schrifuer
Kand Bekommis, Eders Excell: Gunstige
Messive af 28 Maij har Jeg og underdanigst Be-
kommit, og Er de der udj meldede Constabler Nemblig:
Ole Hansen Bergen og Larslarsen Kiempe af Ditlef
Vøelsens Compagnie fra Ryborg her dend 10 Juny
vel und kommen, Samme Larslarsen Kiempe Er dend
18 Ditto Vest efter ved Aaden afgangen. Item en under
Constabel Nemlig Jens Jensen af Capitt: Wolfs Jen-
sens Compagnie i Cronborg iligemaade d. 10 Juny
und kommen, Og som baade disse og de til forn
dend 20 Maij und komne Constabler Beretter, saa
schal dennem Restere Nochen Waaneds Gage forend
de efter Eders Excell: gunstige Messive er af betalt,
som de underdanigst beder dennem at maatte efter
Sendes, Ellers er de nu her fra af löste
og forlöfuede Constabler. Nemblig Peiter Varnich
og Holger Andersen. Sambt peder Andersen Viborg
under Constabel efter det Christians-öeste Reglement
/: efter Velbr: Herr Commendantens ordre og got fin-
dende. Formedelst at de beklagede sig. Ej ellers at
hafue en schilling til reise penge :/ Betalt deris Gage
til 30 Juny Sidst afuigt med beregnit. Til huilchen
dag deris Kost her og op hörer som Jeg underdanigst

Beder at ved kommende vorder til holdet at observere, og mig saaledes til udgift maa Passere.

Guarnissonen er ellers ved temmelig godstand (Undtagen tuende Soldater og tuende af tou kiöllede Jagts Matroosser som tillige med Guarnissonens Balberer er heel Singe:) Huor ved og ingen forandring er, allerniste at det halfue Compagnie som paa Bornholm fra 15 Martij 88. med beregnit har verit forpflegit, er her med tou kiöllede Baad vel ankommen d. 16 Junij sidst afvigt, og angaar deres kost og Gage her ved Festningen ihe förend d. 22 Ditto vest efter inclusive. Huor imod det her til Dato verende Wandschab Igien med Jagten dend 21 Augus er ofuerfört, huis Gage der paa landet Ligemaade dend 22 Junij med beregnit tager begyndelse, og som der der paa landet verrende Ober Lieutenant Christian Dabbert har ind bereted, Saa skal trende af de sidste ofuer sendte Soldater d. 2 Julij sidst forleeden Nemblig = No 28 Jörgen Kiöning No 54 Abraham Jacobsen og No 56 Bodtelpedersen vere bort rämbt, Huor med Jeg ej for denne gang vedere viste at melde, uden recommenderer mig udi Eders Excell: Ved vanlige höje Gunst.

Som for blifuer

Eders Excell: og velbr Herrers
Underdanigste og troplig
tienner
Lorentz Abroe

Christians öe
d. 5 Julij Ao 1689

Copie.

Høyedle og Velbaarne
Naadige Herrer,

Som forige Barberer Mester Johan Kierchrings
efter eate Enke hofuer til stillid mig Eders Excellz.
gunstige ordre og Resolution af 20 Juny sidst
afvigt, som mig Iblant andet til holder at betaa
hende hvis Gage som til hendes Sahl: mands død
er forfalden, og siden frem deelis til den tid
Nemblig 23 May, Da Idsige Barberer
Mester peter Magnus er und kommen.
Ved henseende at hun med hendes Søn Possienterne
hofuer opvarted. Og som Eders Excellz.s
/: Med bemte Peter Magnus :/ gunstige Sentede
Contract af 8 May. Er til meening at hand sin
Gage fra forre 8 May Nyde schulle. som er 15 Dage
forhand her er und kommen; Huor ved mig
og v= forgrivelig Sinnis at hans Maytt til
kort kom, Saa har Jeg ej /: Uden under=
=danigst fore Spørgende huem Disse 15 dages Gage
endelig til kommeschulle. Eller miste :/ Nogit
til Enten af parterne mig tordt under staa at

Lofue betalling, Forend der om Eders Excellz: Videre gunstige Ville ~~Videre~~ Vorder Erholdet, Balberen har Ellers Vaaren Sug en tid lang, Er nu blefuen nogit frisch Igien. Ellers frem hendes Underdanigst Ved denne Leilighed Münster Roullerne Andgaaende Dend Bornholmsche aflösning Vaa Kommende og gaaende, Og er Ellers Ved Guarnissonen /: Som alle er tunnelig frische :/ Ingen forandring Passerit, Alleenisse at en Soldat Kannlig Jep Rasmussen har efter der om Dend 1 og 25 Julij Eggen fri Villie giorde be Kien=delse; for hen haft Sodomitiske Omgiengelse med Ken Koe. Huor for hand Dend = 26 Hujus er Dömt til Baal og Brand. Huilchen dom og giorde For Hör af Hr. Commendanten Ved denne Leilighed frem hendes. Saa og at en Soldat Jörgen Jonsz. 20 Aar gl: fod paa Bornholm af Herr Capit Krauss Er til Verbet Pressenterid d. 16 Junij til aftens Waaltid, Og en Roullerid udi hofuit Roullen under No 100. Huor med underdanigst Seutter, og Recommenderer mig udi Eders Excellz: Ved vanlig gunst; Ved forblifuende

Eders Excellz: og Velbr:
Herrers
Underdanige og troepligtige
Tienner
Lorendse Abroe

Christians Öe
d. 28 Julij No 89

De Høyeedle og Wellenne Herrer
Hans Kongl. Mayt. til Danmarck og Norge
Høyeedle Mand og deputerede Wed
Sciøe og land Estaten.

Underdanigst.

General Commissariatet

Danmarken,

Norwegen, p. p.

Hochbetraute Herren Deputirte zum Land- undt See-Estat, p.

Hochwohlgebohrne, Wohlgebohrne Herren,

Ich besorge wohl, mein vom 5. dieses mit denen hier abgelöseten, undt damahls naher Kopenhagen übergegangenen 2. Ober- undt 1. Unter-Constabel, werde ziemlich lange unter wegens gewesen seyn, weiln Zeit dessen vernommen, daß diese Constabels 8. Tage nach ihrer Abreise von hier annoch in Rönne gewesen seyn sollen. Berichte sonsten mit diesem unterthänig, daß mitlerzeit alhier, vor diß mahl, nichts passiret, als daß abermahln, eben als vor 2. Jahren, eine bestialische Gräuels Verübnüß entdecket worden, da ein Gottloser Schand-Bube, ein Soldat, mit einem Vieh unnatürlichen Betrieb gethan. Es ist wahr, ich bin ganz bestürzt, scheue mich fast, undt thut mihr leid, daß mit Bericht dergleichen Gräuels, womit dieser Orth nun albereit zum andern mahl geschändet ist, das Gottseligste allergütigste Gemüth Unsers Allergnädigsten Königs, als auch Eurer Excellences undt Wohlgebohrnen Herren fromme Herzen, alteriren muß. Weiln aber, was geschehen, nicht zuändern stehet; So dünckt mich doch noch gut zuseyn, daß der Schand-Gräuel, dergleichen dieser bestialische Mensch vielleicht wohl lange her viel betrieben haben mag, endlich offenbar worden; Maßen das Böse solcher Gestalt, vermittels Execution der verdienten Todtes Strahffe, von Uns abgethan, undt Gottes darüber gefaßeter Zorn undt Strahffe gewendet werden kann. Acten undt Urthel darvon habe vor die Hochwohlgebohrne, undt Wohlgebohrne Herren, hier mit beygeläget, welche, im Anschluß, auch an Ihro Königl. Majtt. selbst allerunterthänigst einschicke,

Jaus Kngl. Mag. Allermaadt. Resolution an denen persaus execution folgen herhos.

Expedit d. 22 Aug 89

und muß darbey der Bitte in Demuth unterwerffen, Ihro Königl. Mayst. meiner wegen allerunterthänigst ersuchen zu lassen, und Allergnädigste resolution, der Execution halber, auszuwürken.

Sonsten, Ihro Allergnädigste Resolution den Guarnisons Bauschen Anbefehlig beyfallen sollte, so weiß ich nicht, ob die Executions Unkosten genommen werden sollen, ersuche also Euer Hoch Wolgebohrne Excellence, und Wolgebohrne Herrn unterthänigst, um gnädige resolution hierauf.

Der Lootsmann, Niels Jansen, stellet seine Arbeit noch fort an Kiel vor den Bäcker, Hafen und Sund. Die Guarnison hat darbey solche Arbeit mit Fleiß gethan, wie die dann auch noch täglich thut, daß, dahero diese neue Anlage mit Quadrat No. 40. stehet in die Länge, 14. in die Breite, eines Stein hoch über Wasser gewesen, welches der Lootsmann mit dem alten Zimmerwerck von der Stellage auf den kleinen Sund, und andern allhier noch in Vorrath gewesenen „Baare Holz" stücken, wie nahebst. die mehrest benöthe, Ordre zugeben, solches Zimmer-Holz darzu herzuschaffen, gestalt dann sonsten im Land sonsten kein anderes Vorhanden; es ist aber dahero etwas schwach, gegen die Gewalt und Force der Winter-Zeit anstürmenden Wellen; dadurch noch mehr Zimmer als Anderer dessen Lootsmann einige gute Mühe dabey. Gott gebe, daß es den Stand haben möge, ich wünsche es. Vom Herzog.

Was künftig ferner vorfallen, einiges, daß etwas, so bald mir Gelegenheit fallet, hiher, mit allergehorsamster Treuigkeit abstatten. Ersuche hiermit Euer Hoch Wolgebohrne Excellence, und Wolgebohrne Herren, der Gnaden Gottes, mich aber recommendire allerdemüthigst zu beharrlicher hoher grace, und die Lebenslang

Euer Hoch Wolgebohrne und Wolgebohrne Herren

Euer Excellences, und Wolgebohrnen Herren

Christians. ört.
den 28. July, 1689.

unterthänigst, gehorsamster Knecht

P. S. Als nicht mein unterthänigst gestern, daß etwas nicht fort gelangen können, weil die von der Flotte auf vorgewesene Jagt Frigatte Fock an, von einem Heut nach Landwerk etwas fortag V. V. W. zu ihrer reparirung oder Belagerung, welches selbe die gestern hier einkaufen, so hat sich zugetragen, daß ob bemeldte des Lootsmanns neue Hölz. Anlage von dem selben V. V. W. Wieder heute wieder ruinirt worden. Das

Dero Königl. Majestäten zu Danmarken, Norwegen,
Hochbetrauter Geheimer Rath, Ritter, und
Directeur des Land- und See-Estats,

Hochwohlgebohrner Herr,
Großer Patron,

Eurer Hochwohlgebohrnen Excellence Gnädiges vom Schiff Nestrig, vom 25. July, so der Capit: Lieut: von der Königl. Fregatte Jack an, Thies Nybour gestern zurecht übergebracht, machet mir zweifel, ob mein unterthänigstes vom 2. dieses, welches ich, in Mangel anderer Gelegenheit, zur Beförderung an Sie, dem Hn. Obersten Wettberg recommendiret habe, Dero möge zu Handen gekommen seyn, weil Sie in diesem itzigen melden, eine Zeit lang her keine Nachricht von hier gehabt zu haben.

Auf Gnädiges Begehren vorizo berichte unterthänigst, daß alles alhier, Gott Lob! bey bißherigen noch leidligen Zustande beruhet.

Die Fastung anlangend, so ist, durch continuirlich fleißige Arbeit der Guarnison, die vom Lootsmann Niels Pernöe im verwichenen Vorjahr unternommene neue Anlage zu weiterer Außlage des Riffs vor dem Süder-Hafen, worvon in meinem jüngsten gemeldet, zwahr so weit gedyen, daß gedachter Lootsmann solche auff 40. Ellen in die Länge, undt 14. Ellen in die Breite, mit Holz befaßen laßen, nähmlich mit dem alten Gezimmer der Stellase auff den kleinen Thurn, undt einigen hier in Vorrath gewesenen Spieren; Es ist aber diese Befaßung nicht allein am Holz selbst, sondern auch an der Fügung dermaßen schwach, daß zu besorgen, solche gegen die Gewalt und force des so grausamen Ansturms des Waßers zu Winters Zeiten, nicht werde bestehen können, sonderlich, da solche, noch über dem, an das hiebevor daselbst gelegte Riff, als nothwendig hätte seyn sollen, nicht angehänget ist, sondern in einer ziemlichen distance, welche dieser neuen Anlage, der Tieffe des Waßers halben, so sie hat, bey Unwetter sehr gefährlich ist, darvon ab liegt.

Expedert d. 22 Aug: 89

Die andere Arbeit ist das Dach mit Steinen auf die Baraquen, wie auch das Mauerwerk zum Wachthause in Cörlin vor das zweyte Thor erstlich gemacht, auf welches Maaß, wenn es anitzo das Garnisonwesen gestattet werden soll; dabey solches unter Dach gebracht wird, will ich alsdann die zum Aufbringung dieser Stücke, an dem steinern Thore gelassene Lücke zu verwahren, das Gebäude vor Regen und Feuer, sicherer machen, wenig Pfennige, die darauf nöthig Stücke nun daß nicht fortkommen werden.

Der Garnison allerseits befindet sich bey täglich fleißiger Arbeits Übung gesund und frisch; und da gleich einen und den andern unvermerkt etwa ein Fall zustösset, so repariren sie sich doch bald wieder. Die sämtliche übel inscribirte Blessirte, wieder abermahl unter Garnisons-Corpus an sich gebracht, so anfänglich mit Noth gestanden, und noch einen abgehen wird; Ich schäme mich, und trage Leid darob, daß Euer Hochgebohrnen Excellence gnädigst mit Gesundheit, mit Mehrung der Ehren, alterirt, sollen. Muß es leider gestehen: es ist nämlich anfänglich ein Bettel, und ohne Vorgesetzter Manschaft, ein Soldat allhier, der jüngste vor 2. Jahren sein Landsmann, ein Bornemänner in Vorpommern, nitzlich und natürlichen Betrieb mit einer Axt betroffen, und also dieser Gott allbereit seine andere maße mit vorsätzlicher Hand Frevel belastet worden. Die Acten Verhör, und Urtheil hierunter, in Anschluß an die sämtliche Herren Deputirte zum General Commissariat, werden Euer Hochgebohrnen Excellence die Sache mit mehrern eröffnen.

Einen Jahr weiter allhier in geringer Ruhe nicht, niemand Herr, gestalt dann, wie bewußt, es mehrer Theil ganz und gar keine Farbe ist, anders, daß man, anitzo zu sollen, etwas in Stich in die Ferne sich gewesen werden müßte. Eine Schuyte nun, von Lyckenwade, ist seit dessen hier mit einem gewachsen, den 12. July, wasser in der Tief werden, und Leck sein, sich zu reparieren; Der Schiffer sich Andreas Seibel, von Lyckenwade, seine Reise nach Copenhagen, daselbst, wie er Vorgab, beschwerlich sein nasser Ballast von Marcus Johannsen auf der Norder Wacht; Schiffte nicht hinaus, als das Jahr nicht Flotte, der Anker unter Mörz, nasse genommen, und die Depeschen, 36. Segel starck unter Seestadt; Ging den folgenden 17. Juny wieder zu Segel, will und gedacht, nasser Ballast zu.

Auf Rundschaft gehen der andere Theil willig bedacht, und nicht ausgelassen seine Lasten, so viel nun möglich ist. Müßte Verschuß mit sichtigen Fuhren, ob sie nun Ihro Excellence der Ordnung zu dergleichen seine möchte, und ob sie wegen wollte oder könnte, dasie Vermögen, und aus nasser Kenntnis. werden mit nächster Gelegenheit Ihro Excellence referiren werden.

Wie Vorgabe der 183. meines Hochfürstl. Krieges-articuln, im Falle, den etwas gelegen ist, sich Feuersnoth hat, daß der Vasselbe gemeldten Umbständen und Beschaffenheit nach, endlich zu seinem Abschied gelangen kann; Und dann, zu folge der 184ten, die Pflicht erfordert zu melden; Als stehet unter hiesiger Garnisons Compagnie 2. Caroli, seine, Nahmens Hans Caan von Bock, seines Alters zwischen 50. und 60. Jahren, oder, wie er Vorgibt, älter. Der Ihro Majtt. nach der Lehnung seinen General Axel Krups Freiherr, gedienet hat, nunmehro aber sich beklagt, daß er, alters und Krankheit halber (: worüber er denn selbst Attestation hat, daß er offt damit behaftet worden, weil er sich bey der Arbeit so offt gemüdet hat :) zu Ihro Majtts Kriegs- und Arbeits Dienst, der seiner nicht capabel sey.

Der andere, seines Standes ein Freudstein, gebürtig aus

Barbier, wordüber er auf Liebau bey der Flotte, auf dem Schiff Victoria, als Gesell,
bedient gewesen, wegen seiner Liederlichkeit, die ihm in ganzer Fülle, ja gar in überflüs-
siger Maasse beygewohnt, an die Muskette recommendirt hat, der, anbey fast schon
alles Gefühl des Schmerzens, auch mit offenem Rücken, wegen so jung- starck nach auf Borring-
holm, in die 4. Monat lang darnieder gelegen, behaftet, über dis alle, wie zum Soldaten,
wegen, also auch zur Arbeit, ganz untüchtig, auch unbequem ist, der Gestalt, daß er, auch
nur unsere kleine Land-Mühlen, neue zu flechten, nicht gebrauchet werden kann. An beyder
Füsse wunde, nach selber Beschaffenheit des Königs Rest auch Bold dienen nicht wohl anzu-
wenden wären. Als ich beyderseits mich ihres Abscheid bey Ihro hochfürstl. angefal-
len, haben auf meine Bitt Ihro die Stelle zu Fassung Verschreibung, gestalt der Rest, des
gleichen auch meine Bitt wie auch beygehender Copey des Obersten Wettbergs Schreiben an mich zu ersehen,
abgeschlagen, den andern, meine auch albereit hier presentirte, wollen; als habe Euer Hoch Wohlgebohrnen
Excellence dienstl. gebührend Vortragen sollen, Dero beliebige Resolution hierauf
dienstlich gewärtigend, und
Dero mich ferner
gutem Willen
bestens
recommandirt
Euer Hoch Wohlgebohrnen Excellence
Meine Excellence bescheide mich hiermit, nebst der ganzen Flotte, in dero
Hochgeneigten Schutz und Gnädigste Bewahrung vor allem Unfall, recom-
mendire mich zu beharrlicher hoher Gnade, und bin lebens lang
Euer Hoch Wohlgebohrnen Gnaden
Dienstl. Gehorsamer
Knecht.

Christiansöe, den 29. July,
1689.

P.S. Als ich vor einer 1. Stund dieses mein unterthänigst Gesuch,
und ob aber Verfügung werden sollen, gehe ich nunmehro auch,
und werde gewahr, daß drey gegenwärtige etwas Leuten
W. V. W. obgedachtes des Lottmanns Bestätigung Attest
der neuen Anlage auf der nie Brite ganz abgängig, Verwechslet,
und gemacht werde. Es wäre nicht lange, da begunnte
es zu knastern, ferner Stücke weise abzubrechen, mit Theil
zu splittern, Worauf es endlich mit Gewalt, mitten ab,
Heinrich Scheu

Zerbrach, so lange, bis es endlich alles, innerhalb etwa 2. Stunden, alles übern Hauffen lag, undt fortgieng. Die Zer-
nichte Stücken vom Holz warden geborgen, Ein grosser theil Steine ging in den Grund, undt wahr also der Guarni-
son 4. monatlicher saurer Arbeits Fleiß undt Schweiß dahin, durch eines Menschen unvorsichtigkeit, undt Eigensinn.
Ich kann bezeugen, daß ich aus Pflicht Ihro Königl. Majtt. Nutzen undt Bestes zubeobachten, mehrmahls erinnert habe,
daß er mit der Austieffung fortfahren, undt die vorgenommene Arbeit an Risch so lange liegen lassen mögte, bis
gut tüchtig Holz zu dessen Versicherung angeschaffet werden könnte; Allein er wolte keines Raths von einem andern,
sondern selbst allein rathen, dahero er allzeit geantwortet, Er habe seine Ordre, undt das Holz, so er Var-
zu gebrauchen wolte, solte genugsam halten. Ja, dieser nur mäßige W. N. W. weiset es aus! Undt
doch ist der Mann so unbesonnen, daß er es izo, gegen meinen Rath, aufs näue zuliegen, undt wieder auffsätzen will.

Dem Hochwohlgebohrnen Herrn Herrn
Christophor Schoseck zu Nidslöfgahrs, Rittern,
Dero Königl. Majtt: zu Dannemarck, Norwegen,
Hochbetrauten Geheimen Rath, undt Directeurn
des Land- undt Ver-Estats.

unterthänigst.

Das Holzwerck umb dasselbe schlugen die Wällen, anfangs auff der W.N.W. seite, Stück-weiß herunter, Nachgehends zerbrach es sich mitten ab, so lange, bis es endlich alles fortging, wiewohl die zerbrochene Stücke darvon, außer was etwa ganz zersplittert seyen mag, allesamt geborgen worden. Eine grosse Quantität an Steinen warden darbey abgestürzet, so, daß deren nur etliche wenige an der äußersten pointe sich über Wasser noch erzeigen. Ich kann bezeugen, daß ich, aus allerunterthänigster Pflicht Ihro Königl. Maytt. Schaden zu verhüten, den Mann mehrmahls erinnert habe, daß er bey Austieffung des Hafens verbleiben, undt das Riff so lange liegen laßen mögte, bis darzu nothiges undt tüchtiges Holz könnte angeschaffet werden; allein, er ist so eigen- undt wieder-sinnig, daß er keines andern Menschen Rath hören, sondern ganz allein rathen will, dahero er auch auff mein Erinnern allzeit geantwortet: Er habe seine Ordre undt wisse das Werck schon so zumachen, daß es gut seyen solte. Aber dieser nur mittelmäßige W.N.W. weiset es aus; Undt doch ist er so unbesonnen, daß er izo, gegen meinen Rath, das alte schwache Holzwerck auffs näue zulägen, undt wieder ~~ein~~senckten will.

Herrn Hall
Nis termé
Kelsbrieff
reprimandes

Christiansöe, den 29. July
1689.

Denen, Hochwohlgebohrnen, Wohlgebohrnen
Herren, Sr. Dero Königl. Majestäten
zu Dännemarck, Norwegen,
Hochbetrauten Herren Deputirten zum Land,
und der Etat, Meinen Gnädigen, und
Hochgebietenden Herren.

Kopenhagen.

Høyfødle og velbaarne herre, gunstige herre
lenge ønske og velfare tilforn alt andet, amen.

Jeg lader jeg for Deres høyfødle herre- kiære- søstersøn og
venlig anbefalet vidstand; Ihvorvel velfornøden kunne jeg vilsom
jeg at være forsynet til skibs, vand vel gaar ajemnsom
jeg anbringer dagligen med det ringe følge jeg er, og ligger
stedse og venter paa Byens fiere af hagen, at gjøre den færdig,
og samme stedse jeg ud til Hans Battery og der med
forhenger- ofrøst der samme steds, saa samme dog er en
#rud tilforn 60 alen længere jeg imod den yderste pynt af Roesnæs, gunstige
vel at jeg gjerne ville vel forbinde det med timmer, men for findes
en med kanonstrøet uden paadet timmer, dog ville jeg gjøre den med saa vidt
jeg formaar, at jeg kand. Jeg sætter en i forvaret ofter Hans Excell. høyfødle
i brevet imod kom. jeg kand. Jeg sætter en i forvaret ofter Hans Excell. høyfødle
mendantens tilladelse, indlagt udj disse Commendantis brev, til portugisse gaar
her gierne dette for- gunstige Commissarius der ville forhøre, skulle jeg vel age om
gjerne arbeide, og det til kommen Hans Excell. til Haande, ofterhvem jeg dem
vil blive tro bemøie
forbydelig, indtil saa vidt jeg har kommet. Min allerydmygeligste be
i dagligt kommer gjerning er til de velbaarne herrer, alt jeg med største maade
kand forrette hid indtil jeg er kommen til Rio Janeiro, ofterhvem jeg dagligt til forhører, og
forvalter til maaneder ved jeg vel kand udspare at bygge sikkerheder og digter for
nissens vedkom- tøyet, saa og til min ydmygste skyldning alt jeg med det
gjerne, sandsynt
skjer ikke andensom maatte kommer til dato tie skipper og til gunstige
herres besinder, ydmygst nægter, og nøyst gjemme forder tie den store gram, til det
høyre Commendantens skrive
jeg agter i dens forvaring
vil det saaledes, som ville kommelig
falde. det kom i saa lagrinet til Arvats brudgom ligger nu med Gonkred
ofter udlagt Berettelsen ved sig, skjønne Rio Janeiro 12 Kalkspellaar
den sidste Nattes og el Lagt liseum gunstige herre, Hosfolk Provianthuset den 9 Kalk
accorte.

Høyfødle og Velbaarne Herre, Gud forbe
Enge Fader og Herre for alt ont, Amen

Jeremias cadit spe de spöfödle Herre — kiöre Høsmend og
Borgere udi dette Stæd; Jeg bekiender mig som kiesten
paa at være Gud Herrigaten hid skyldig, vand vel gaar igiennem:
Jeg udbeder dagligen med det ringe Forstand jeg er, og bøyer
Knæ og gaar Bøyge sidder af Hiertet, at giøre den Barmhiertige
og Almegtige Herre ieg nu tiener Hans Naade og den med
forlenger velsignet den Samme Stæd, paa Samme Tid er nu
[illegible] den ydmyge pligt af Hiertet, Gud

Ester med følger tiener Hans Naade Gerell. Høyfødle
og Velbaarne Herre

[illegible] ydmyge Tieniny er tille de Velbaarne Herrer, alle ieg med Høyer
Ære

Witere, efterhaaler er höjelig fornöden. For Matroserne som her har
indtegt og udgiftt
beregn
Haaren i 3 gandsche aar falder til de velbaarne Herrer deres
allerunderdanigste og ydmygeste begiering att de i efterhöst mat=
=lle forlofuis her fra, de ere mesten unge Karle, og for at lære
noget, vill de heller fare paa hans Maj skibe. Her er intet
mere at avisere de velbaarne Herrer, Men befaller dem
den allerhöjeste Gud til beschiermelse, og altid indtill döden
schall findis de höyfedle Herrers

Christianscöe d. 1 Augusti
1689

Troe og allerydmygeste
Tienere
Uils Olsen
Kurn nö

Expedert d. 22 Aug. 89.

Höyfde og Velbaarne Herrer, Hans
Maj: Deputerede ved Sör og Land Estaten
Mine Jögunstige Herrer,

Allerydmygeligst

A General Commissariatet

Christianstads Garnison, bestaaende af 60 Mand af Capitain Krafts Compagnie, som paa Borneholm med bestaaende Chef, og Under Officerer er forlagt, og der forelagt, efter indkommne Ordrer som følger

1. fra 16 Octobr. 87 til 19 Januarij 88 — 1255 Rd. 68 sk.
2. fra 20 Januarij til 29 April 88 — 1184 — 34.
3. fra 25 April til 29 Julij 88. — 1185 — 52.
4. fra 30 Julij til 2 Novembr. 88 — 1185 — 52.
5. fra 3 Novembr. 88. til 6 Februarij 89 — 1154 — 44. — 5965 Rd. 58 sk.

Forpaa er ordret af Magistraten
Volder udi Kommer — — — — 500 Rd.
af Oberjægermester Stuen som kom over
med Capitainen Georg Jacob Jægerd — 1000 Rd
9. 3 November. 88. fra Oberjægermester Stuen
blev di. Ole Hansen er ordret
til Proviantforvalteren Ahlers Hand
saaes for at modtage — — — — — — 2125 Rd.
9. 3 April N°. 89. Ober Krigscommissair til
de Stationer Herr Stiander, med
Credit efter Ordre paa følgende
Ober, fra Oberjægermesteren — — 2000 Rd. — 5625 Rd. —

Rester fra til 6 Febr. 89 — Rd. 340 — 58 sk.

Dette beregnede for denne Garnisons Compagnie, og blandt
hvad fra Stationen, forefindes af Mandskab som paa Borne-
holm følger i beregnet nr. 3de quartaler fra 7 Februarij
89 til 22 November. til Christiansø nr. skrefter med 288 Dage.

1 Commandant Hoffman — — — — — — — — — — — — 315 Rd.
1 Chirurgus — — — — — — — — — — — — — — — — 54 Rd. — 369 Rd.
1 Skriver — — — — — — — — — — — — — — — — — 149 Rd.
Capitain Krafts Compagnie — — — — — — — — — 702 Rd.
Artilleriet ohngefehr — — — — — — — — — — — 297 Rd.
Flaadsbefalingen — — — — — — — — — — — — — 1206 Rd. — 3702 Rd.
Civil Betjente — — — — — — — — — — — — — — — — —

Transport - - - - - - - 4411 Rd. 58 ß.

Dersom det Mandschab paa Bornholm er forlagt, der samme steds (: og ey paa Fæstningen Christiansöe :) skal forblive, afgaar for denne udi ovenstaaende Summa, imidlertiid Penge - - - - - - - - - 685 Rd. 48 ß.

Rester da Endelig som vil fourneris - 3726 Rd. 10 ß.

Efter Grefne, Bemeldte af Christians-öes Guarnisons Compagnie, som nu til Bornholm af nu Commenderis, er her deris Gage Contante betaalt til 29 Julij anno 88. Med beregnet; Nemb.

Disse;

No.

15. Jens Nedersen Ringkiöbing
16. Hans Velter Rudtman
17 Rasmus Jensen Kalbe
18. Turus Knudsen
19 Niels Nedersen Koning
20. Laurs Nedersen Bornholm
21. Jens Nedersen Bornholm
22. Jens Nielsen Aaekierche Bye
23. Albret Möhler.
24. Hans Jansen Juel
25. Jens Andersen
26 Michel Kliasen
27 Anders Christopherssen Brun.

Og Kornden deris af betaalte Gage og Med gifne Renge, til Kommer dennem Endnu; som de her for thiendt Hafner, Huer for = 126 dage til = 2 Decembr: 88. Med beregnedt, huilche dem og her vorder betaalt; og angaar deris Gage derpaa landet Naar Kosten som dennem Med gifnen er, og sig 7 Ligemaade til bem = 2 Dec: Med beregnet udstrecker og Skipper; Datum Christians-öe d: 25 Jul: anno 1688.

Heinrich Hoffman

Roulle

Christians der Guarnisson Compagnie Som

Nu paa Boringholm befindes

Nro

2. Ober Lieutenant Christian Dabbert
4 Fendrich Nicolaij Henrich Lucas.
7. Sergiant Antonj Lutter
8 Sergiant Nicolaij Leopoldus
10. Corporal Jacob Lybecker
11. Corp: Carl Pedersen
13. Tambour Olle Gudmansen
15. Jens Pedersen Ring Liobing
16. Hans Petter Gudtman,
17. Rasmus Jensen Falsor
18. Turus Kundsen
19. Niels Pedersen Schoning,
20. Laurs Pedersen Bornholm
21. Jens Pedersen Bornholm
22. Jens Nielsen aa Kirchebye,
23. Albert Moller
24. Hans Hansen Fuel
25. Jens Andersen
26. Mickel Eliasen
27. Anders Christophersen Brun
40. Adam Schioning,

46. Svend Mortensen
49. Jørgen Hansen
53. Eschild Jacobsen
58. Svend Mickelsen
59. Olle Henrich
61. Olle Olsen
66. Bertel Olsen norge
67. Svend Andersen møller
74. Jens Nielsen lund
85. Apsel Mogensen lau
86. Olle Fridrichsen
87. Lund Mortensen
88. Anders Andersen lund
89. Torsten Larsen
90. Rasmus Olsen Støfving,
91. Bertel Bergillius,
92. Anders Nielsen Erf,
93. Jacob Hansen
94. Lars Andersen
95. Niels Simmendsen
96. Niels Nielsen albor,
97. Hans Nielsen Christiania
98. Peder Pedersen trundhiem
99. Christen Pedersen Kobbervig
101. Olle Brøndelsen;

102. Niels Bröndelsen
103. Niels hansen,
104. Jorn Kristensen
105. Michel Imhaag
106. Peder Ibsen,
107. Jacob Jensen
108. Lars Rasmussen
109. Olle Nielsen Baadzmand.
110. Sofren andersen aalborg,
111. Erich Jacobsen, er d. 13 februarij 89 overhendt til Christians-oe. en Kommen til Fæstningen d: 115 Dito
112. Johan Krus,
113. Kristen Rasmussen
114. Lars hansen,
115. Jörgen Larsen Kiempe
116. Peder andersen
117. Sönne Povelsen
118. Peder Jensen
119. Bertel Jacobsen
120. Niels Jensen Jünger
121. Jörgen Jensen
122. Niels Truelsen bögge
123. Bendt hansen
124. Olle Nielsen Stubb,
125. Niels Bendtsen,

126. Niels Kruelsen
127. Hans Simmonsen
128. Holger Olsen
129. Jens Suensen Krensen
131. Peder Nielsen
132. Jens Wendsen
133. Jacob Jacobsen
134. Ifver Olsen,

At forschrefne primer Leutenant, 1 Fendrich, 2 Sergianter, 2 Corporaler, 1 tambour og 70 gemeene Soldater Sig ved denne tiid effective paa Bornholmb til Rønne Guarnisson og forpflegning af Christians-öes-Guarnisson befinder som er Munsteed d: 29 Martij A: 1689. attesterer

Lorentz Abrae

Hochedelgeborner

Hochgeehrter Herr Herr

Hochgeehrter Patroner

Hans Hochedelgeb. Excellenz Barregeehrten sind Ehrende Rede, dem Leutnant, Ader Gotsch Kündigen Herr Ehre ganz ergebenst d. 9. Hujus, Ihnen als Hans Ihrer Hans Excellenz Herr Ehren Anbefehlung Ihres ordinairen Zuschreiben die mir hoch Ehrgeehrte die Ehre Garnisons Ablösung = 2000 Rdr. Hier Ehrend ins mit Hochedelgeb. Herr Commendanten der Ehren-Officiers Ehren Ehrenbezeigung, Ihnen Hochgeehrten Befehl zu Ihre, von der gestrigen Ehre =

Hans Kongl. Maj.ts fil Danmarck og
Norge etc., Høj Detrode Mænd og De=
=puterede Rænd Sjøe og Land Estaten
Høj Edle og Velbaarne, Velæde og Vel=
=byrdige Herrer, Herrer, dette

Underdanigst

a:

General Commissariatet

Roulla

Ex Huur efter Brefne som efter obr: Commendantens Hoj Edle og Welbr: Hr obriste Wetbergs Messive fra Guarnissonens Compagnie er Ind Mönstrend som fra Fæstningen Transporteris med baadene fra Bud hiemb til Bornholm Huor de fra = 12, Martij Ao 1688 forpfleges efter som de fra underteignede dato Hauer bekommit Proviant med sig efter Taxten til fornefnte 12 Martij med beregnet, Nemblig

Ex 1o

Ved Christians-oes Guarnissons Roulla

Hr Capitain fraaskes anbetroede Compagnie

2. obr: Leut: Christian Dabbert

7 Sergiant Anthoni Lutter

8 Sergiant Nicolaij Leopoldus

10 Corporal Jacob Lybecker

11 Corporal Carl Pedersen

13 Tambour olte Lindrich

40. Adam Schöning

46. Suund Mortensen

No

49 Jörgen Hansen
53. Eschild Jacobsen
58. Sneud Michelsen
61 Ole Olesen
66 Bertel Olsen Vorge
72 Jens Nielsen Lund
85 Apsel Mogensen Lau
86 Ole Friedrichsen
87 Kund Mortensen
88 Anders Andersen Lund
89 Thorsten Larsen
90. Rasmus Olsen Stöfning
91 Bertel Bergillius
92 Anders Nielsen Ex
93 Jacob Hansen
94 Lars Andersen
95 Peder Christophersen
96 Peder Nielsen
97 Hans Nielsen Christiania

No

98 Peder Pedersen Trundhiemb
99 Christen Pedersen Laaberuig
100. Peder Pedersen Sandbyr
101 Ole Brøndelsen
102 Niels Brøndelsen
103 Niels Jansen
104 Jørn Christensen
105 Michel Imhaag
106 Peder Ibsen
107 Jacob Jensen
108 Lars Rasmussen
109 Ole Nielsen Baadsmand
110 Søren Andersen Aalborg
111 Erich Jacobsen
112 Johan Kruus
113 Christen Rasmussen
114 Lars Jansen
115 Jørgen Larsen Kiempe
116 Peder Andersen

No.

117 Zöner Paulsen
118 Peder Jensen
119 Bertel Jacobsen
120 Niels Jensen Junger
121 Jörgen Jensen
122 Niels Truelsen böjr
123 Bendt Hansen
124 Ole Nielsen Stub
125 Niels Bendtsen
126 Niels Truelsen
127 Hans Simonsen
128 Holger Olsen
129 Jens Sinnesen Trensen
131 Peder Nielsen
132 Jens Sinnesen
133 Jacob Jacobsen
134 Huer Olsen

Hiilche bedrager sig 1 ober: Heut: 2 Sergianter

2 Corporaler 1 Tambour og 57 Gemeene, som paa bornholms Forpflegis fra 15 Martij Ao 1688. Efter Welbr: Hr obr: Welbergs giørende anstalt. Cristians=øe d 11 Martij Ao 1688.

Hans Kongl: Majts til Danz: og Norge bestalter Major og Commendant

Hendrich Holman

L:S:

Ligelydende original er i dag ober Commendanten paa bornholms Welbr: Hr obriste Welberg til Sendt, som Kongl: Majts Proviant Forwalter Lorentz Abroe til efterretning forstendiges. Cristians=øe ut supra.

Hans Kongl: Majts till Danz: og Norge etc: bestalter Major og Commendant.

Hendrich Holman

L:S:

Forschrefne at wehre richtig Copie efter Orginalen Testerer

Lorentz Abroe

Söy ædle og velbaarne
Welædle og velb: Herrer,
Hans Kongl. Maj.t Höye
Deputerede, wed Land og
Dön Estaten, dette allrydmygst

Kiöbenhafn.

89 - 14/12

Höj Edle og Welbaarne
Naadige Herre.

Deres Excellenciers gunstige Skrivelse af 26 Novemb. er ingtend
8 decemb af Capitain Lieutenanten paa Kongl: Maj:ts Fregat Snaren Wend
Jörgen Lieben dantz udi Rönne paa Bornholm Wel Leveret, tillige
med = 16 Skippund Salted Klöd, og 200 potter Win Ediche, Som paa
dend til 27 octob. 90. Ordonerede Provission Resterede, Item
af Amptsforwalteren paa Bornholm Anders Wognsen Annamid
1000 Rd. Mondt, Huorfore, Saavelsom for forne Provission
Sampt = 12 Sabler med gamble Leder gehengsom til Guarnissons
Compagniet er ordinerit og her Leveret, Jeg bemelte Amptsforwalter Hauer quiteret, formedelst at hand der paa Sin
quitering udi Kiöbenhaun til Weed kommende Sal have udgivid
Mensom H. Commendanten fornemmer af den hannem til hende
komne Skrivelse, at end et bref af 21 Novemb: huor ledes
med Betalingen Sal forholdes: til hannem og mig Sal Vere
udsted, Hvilched mand er udi Thanke om, at Amptsforwal-
teren paa Bornholm endnu Sal hos sig have, Som end og af
auditeuren pfleser Leredes at de hannem Sulle Were med given
Og som mand ey udi Ververende Sterche storm, Land der fra
Bekomme nogen budsab. Altsaa Lader H. Commendanten med

Wden hans minde. Da Naar deres Excell.tes Naadigst behager
Indlagde document at efterse, formoder jeg at min Vestyldig-
hed nochsom deraf skal fornemmis, Og at sligt alene beroer
paa de Wende Soldater som Weed afslagtningen bruges, deris
forseelse, Saasom koen ej Goldtes ihegt, Mens daglig gich om-
kring paa festningen. hvor den kunde giöre skade, Saavel paa
treerne Gulche Hr. Commendanten ad Stellige steder lader plante
Som uden Gunsene hvor den sig kunde indtrenge. Ogsom den
da efter Sedvane Wor indgaaen uden en Hyde Ved Proviant-
huused at ade fra Swinen, Gaver den Eene Soldat bleven den
Wor. at staa uden bemelte Gyde döhe, og derfor sagt til sin
Cammerat, Ger staar quien, I meening saa at Vere, som skal
slagtes, efter som den ej Geller Vor störe end en liden quie
og lige saadan paa farven, Gnor paa de den samme tog og
slog, uden kochens saavel som min og mine Folches Videnskab,
thi jeg den samme tid noget Gaf de at forrette Goes H. Commen-
danten. Og da det blef mig til kiende gived at en frem mid
koe som stulde til höre Lieutenant Meerheim wor miss tagen
Og slagted lodig strax bere Lieutenanten Sex Stede de Reede
penge /: End dog at koen ej Vor fire Hd Werd :/ Med til
bud, enten at annamme penge. eller sin koe at legge i salt
eller og min egen koe som jeg er böed mig til hannem at
afstaa, paa ded hand kunde were til fred. Mens bemelte
Leutenant og hans konne gaf mig til igien vor at de ej leved
nogen til Villie etc: Med flere u=sömmelige ord de mig Ved
tieneren lod berette som ej agtes fornöden deres Excell.tes
at melde. Gnor over jeg maatte nödes til at begiere af

Her Commendanten fire mend som kom kunde wurdere, som alt
widere af hos fojede min begiering: Commendantens Examen og
Ordre samt mendenis strifflig wurdering: gunstigst kand for
„negnis, med underdanigst formoding at af aldt dede min
„uskyldighed kand erfaris, og Lieutenantens u=raisonabelheed
imod tilbörlig tilbud, muligt fordi at hand meere maa
have löst af, medslig u=beuisslig og u=fornöden andgiuende
ut in commodere deris Excell:, endtil fredelig Naeboe skab,
Huorfore ieg haaber at hand bliver tilredelig at,
Dend 1 Conciolede baad Gauer eller siden hans andkomst fra Kiöben„
„haun giort tuende reisser til Bornholm. Nemblig dend 20de
Novemb fra gudium af hendt Huorfore ampts forwalteren blifer
Quitered Nemblig = 8 trauger langholm. 9 Sneeß baand„
„Stoger, og 80 stöcher kooste, Siden igien til Boring„
„holm afgaaen dend: 22 Dito. og igien kommen dend 4 Decemb.
Inde haff fra ampts forwalteren anders wogensen 30 ℔ roug
„33 ℔ 5 ℔ schmalt. 18 tönder grön og 4 trauger langholm for
Guarnisonen til byl Gecheinsstopning; Med
Bemelte Conciolede baad bekomid efferretning fra ampts
forwalterens fuldmegtig. angaaende den Soldat Nro 56
Laurs andersen /: huor om ieg eenist af 16 Novemb meldede
at hans forpfegning paa Bornholm skal begynde dend 12
Octobr nest af uigt med beregnid, Item efferretning
Om en Soldat Naunlig Hans andersen Lindroed som udi een
af de bortrömbtes steed er undverbed, og Enroulerit I
steden for Christian hansen under Nro 73. Hans Tracta
ment

Lager begyndelse paa Boringholm dend = 13 Novemb: — Paa stall
og en Soldat Nro 76 Svend Laurssen buch dend = 21 Novemb Sidst
afvigt paa Boringholm Weed döden were afgangen,
Undgaaende denne Guarnissons tilstand, da er ochsen Soldat
af Guarnissons Compagniet. Nummero: 82 Raßmus Raßmussen
dend = 10 Kuyus Weed döden afgangen, Og er endnu Ode
Soldater noged Singe, Dendanden Guarnisson er fraß
og i godstand Som endnu daglig medsteen til Riffets for-
bedring arbeider Naar det u-stadige Weirlig det Wall tillade,
Det Gar eller i disse dage Were en sterch og grueligstorm af
Sydvest. som regnis for den farligste Wind der Riffed skulle
kunde bestadige, Huilched dog ej endnu Nogen stade er Waaren
tilføjed, Imidertid har Wandet paa nogle dagis tid
Waaren flux udløben af Gauven, da det heele Mand skab
medsteen og gruß at opkaste haver arbeided.
Hvad H. Commendanten den under Constabel som sig for tømer
mand: Item de Wende Soldater som sig for muurmester
Wene Laderbruge for deris flyttighed til discretion hoker
belastind, behager deris Excellencier af indføjede Copie
af den til ing Ergangne Ordre og paa tegnede attestat
forvelme, Efter huilchen Jeg formoder at pengene
Kemblig Sexpriskoller mig udi mit allerunderdanigste
Regen skab til udgifft Passerer

Ad det öfrige

Recommenderer mig uch deres Excellenciers stedwarende gunst, Og forbliver

Deres Excellenciers
og
Wellhærers

underdanige og troe=
=pligtige Thiener
Lorentz Abrahams

Christians=oe d. 14 Decemb
Ao 1689

Deris Excellencier

De Høj Edelagtbarne herre. Hans Kongl. Maj:ts
Høj betroede mend og deputerede Ved Siøe og Land
Estaten, Mine Højgunstige herre

Pröbenhavn

Underdanigst

89 - 24/12

Soldater igien bleuen nogen ledes friste. de andre
6 er endnu syge, Med denne leilighed
følger Et kyde fad med levendes Horst som er saa mange
som af Loedsmanden og fisterne nu en tid lang er
worden fanget; I de döfrige ej noget
videre for anderlig hafft at melde, Mens slutter
og recommenderer mig endnu som tilforn i sedvanlig
gunst, som forbliver

Deres Excellenciers

underdanige og troe=
pligtige thiener

Lorentz Åbrer

Christiansoe d. 24 Decemb.
Ao 1689.

Dennis Excellencier. de

Høj Ede og Wellbaarne Herrer. Hans Kongl.

Maj:ts til Danmark og Norge, Høj Be-

troede Mend og deputerede Ved Siøe

og Land Estaten.

General Commissariatet, Underdanigst

89 – 24/12

Hoch- und Wohlgebohrne Herren,
Hochgebietende Herren, Mächtige Patroni

1. Eurer Excellences Großgeneigte Schreiben, eins vom 21. Novembr. das andre vom 26. ejusdem, habe beyderseits, dieses den 10. Decembr. mit der Barquelonge dem Suaren Suen, jenes den 16. desselben von dem Amptsverwalter Wogensen, wohl erhalten. Wir bedancken uns allerseits unterthänigst, vor die mit übergemachte 1000. Rthr. undt vor die beyverfügte gütigste Anstalt, nachwelcher Sie den Amptsverwalter beordret haben, den Rest bis den 21. Novembr. nach undt nach herbey zuschaffen, welcher massen wir uns, in bißhreiger grossen Geldbedrängnüß, endlich retten könnten, sofern nur mehrgemeldter Amptsverwalter diese E. Excellences gütige Anstalt in gebührende Observance nehmen mögte.

2. Gleichsfalls bedancke gegen E. Excellences ich mich insonderheit vor die gnädige Bewilligung des unterthänig gesuchten Anbaues der jenigen Fache an meine Wohnung zum Keller undt Speise-Kammer; auch daß selbige meine intercession vor den Auditeur Pflesser bey Dero etwas haben gelten lassen wollen. Gott belohne alle Dero Güte mit 1000. Segen.

3. Der Commendeur von gedachten Suaren Suen hat sonsten das neue Fock-Segel auf den 2. tieligen Boot, die 16. Schippunde Fleisch, die 200. Tolle Wein-Essig, 2. neue Brau-Küben, undt die 12. Säbels mit Gehängen, wohl geliefert, welches alles der Proviantverwalter Abroe empfangen hat, undt davon mit mehren unterthänig melden wirdt.

4. Wz̃ gestand allhier belangend, so sindt wir bishanno, Gott Lob! noch immer ziemlich frisch vnd gesund gewäsen, mit haben, sonderbar offtgemelter maßen, mehre arbeit fortgetrieben, welches wir, bey gegenwertigem Wetter, auch annoch thun. So bey aber das Wetter so gegenwärtig als es wolle, so verursachet doch die stätige harte Arbeit, mit die fortificirte Oerther allzeit eine mercmaine mit viel gefährlicher Kälte, als anderwerts. Dahero die armee ab Abgang ganz abgerichteter Leute numehro mehr zu tausenden beginne, Massen dann anitzo 6. Soldaten, 4. von denen Cavalieren, mit 3. von denen Artigleric. Officirern (sindt Ver- hoffentlich nicht Todt, gefährlich) darnieder liegen; Wie auch Vor ein Soldat, mit Nahmen Conrad Lemmlein, in der Compagnie, Rolle sub nro 82. befindlich, am Vorgestrigen 10. December. das Mittag, gestorben ist.

5. Dann mäglich wäre, dass die armee nachste Zukunfft, E. Excellences gütiger Vorsichtigkeit nach, mit nothdürfftiger Kleidung, oder, Vor ausgang, zum wenigsten mit Röcken, gehalten werden könnte, wäre es fürtrefflich! sehr nöthig.

6. In denen Baracquen sindt die Kessel, Stand vnter das Dach, planum aufgeschlagen, welche nicht allein nicht so beqväm zum Kochen, = sondern auch immerwehrender Brandgefährlich sindt, mit das wenige mehre Kessel auch schwach, als Wägen, das sie gäbe können, Zugeschweigen, das sie, über dis, alle Jahr neues beschlagen werden müssen, mit also viel Dach planum vergeuden; Wäre demnach dienlich, das die Baracques, denen Vor die Artigleric. Officirs, Vor die Soldaten, Compagnie, mit Vor die Matrosen, Zusammen 8. sindt, mit so vielen nicht allzugroßen Kessen Ofen, so die Lagerend Zeug nöthig, Versehen wären.

7. Ich habe die Nothwendigkeit dieses nöthigen Stücks, wie auch einiger Stücke, deren wegen ich in Magazinum Commun albereit reiterirtem gethan, in dem Anschlag, jüngsthin übergebener copey Vorbey, an Ihro Königl. Mayte allerunterthänigst gelangen lassen, bitte gehorsamst, Euer Excellences gütigst gemeinen wollen, das selbige, das Stücke alle mit nächster Gelegenheit anhero kommen mögen.

8. Von dem Proviant-Generalen Aberge Vernehmen ich, das der Unter-Lieutenant Marsen E. Excellences mit einer Klage wegen seiner Person, die aus Verdrüßlichkeit des Rosses mit seiner Leute, jüngsthin geschlagen worden, molestirt hat. Die eigentliche mit ersater Beschaffenheit der Sache wird gedachter Proviant-Generalter mit mehrer Vor klahren. Unterdessen ist aber gedachter Lieutenants comporte- ment gegen mich abzunehmen, da er E. Excellences mit der Sache behelliget, mit mich, der ihn darinnen zu Recht zu verhelffen schuldig, Verächtlich vorbey gehet; Gestalt ich dann mit Warheit sagen kann, das er mich nicht ein Wort darumb gefraget hat.

9. Die annotation derer Schiffe, so unterweilen verursachet werden, Hafen alhier zusuchen, soll E. Excellences Befehl zu gehorsamster Folge, wie ieder Zeit bißhero geschähen, also auch hinführo, fleißigst observiret werden. Zeit meines jüngsten ist keins hier gewäßen; Verwichenen 16. dieses aber langete des Nachmittags eine Galiote von Libau aus Kuhrland alhier an, mit Leinsaat, Flachs, undt etwas Fleisch beladen, denen Gebrüdern, Friedrich, undt Niels Müllern auf Christianshafen zugehörig; Will naher Koppenhagen, undt von dar naher Frankreich, sofern die Fahrt dahin frey seyn mögte. Der Schiffer darvon heißt Jetze Reiners, ein Hollander, in Kopenhagen wohnhafft; hat 6. Tage aneinander unter Dornholm vor Sandwig gelägen, undt wahr froh, daß er sich anhero salviren können; wirdt sobald der Wind fugen wirdt, mit dem Suaren Suen, welcher heut albereit 14. Tage alhier still liegen müßen, fortgehen.

10. Gestern, des Nachts zwischen Sonn- undt Mond-tag, starb der hiesige Feuerwercker Christian Dyring, nachdem er in den 5ten Tag kranck gelägen.

Nächst herzlichem Wuntsch eines Fried-, Freud-, undt Glückgesegneten Nauen Jahrs verbleibe hiermit, wie ich allzeit bin,

Hoch- undt Wohlgebohrne Herren
Euer Excellences

Christiansöe
den 24. Decembr:
1689.

unterthäing- gehorsamster Knecht

Heinrich Hoffmann

Copie.

Allerdurchläuchtigster Großmächtigster Erb König,
Allergnädigster König und Herr,

Bey gegenwärtiger Gelegenheit mit der Garnyelonge, den Ewrer Königl. Majt. Depechirte zum Land und See Etat, auch den Standt meiner Volcker den 6. Februarij hero, mit 1000. Rtr übermanst, erwehre, als mir Allergnädigste Conservirung meines bißhero[igen] Dienstes, welche hiermit allerunterthänigst Dancksagen, Ewrer Königl. Majtt in allerdienstfertigster Unterthänigkeit den annoch guten Zustand auch Dero Ost See Festung Christianspör;

Und weilen darbey allerunterthänigst zu melden gestalt ich bißhero mehr gemeldet, daß der Knall Ewrer allhier bißweilen fallender Cohnigl. Pfeiffe auch denen gewechselten Stücken auff den Grodtag Festung Stuns Neuen Werck gelägenen Häusern, als Vätern nicht sonsten, gros den Schaden gethan, welches zu verhüten ist Vor Nöthlich erachte, daß die gewöhnliche Cohnigs hinführo Von dem kleinen Stuns gegeben werden. Wie aber, gleich ich hiebevor allezeit allerunterthänigst berichtet habe, gedachter kleine Stuns mit Stücken nicht versehen ist; Do bitte allerunterthänigst, E. K. M. Dero Allergnädigst gefallen lassen wollen, wo nicht bey gemeldes hiesigen Stück Lieutenants vorbringen abgegebenen allerunterthänigsten Memorial nach, dem wenigsten das etwa Vier 6 oder 8 pfündige eisserne Stücke auff meine gedachten kleinen Stuns, mit Vier 8 oder 12 pfündige auff Lucherons Batterie, von welchen die bißhero Vorrath stehende Vorge nur kleine Falkonette nicht Stuns können, anhero benigst schicken.

Wie weiter, übrigens, auch zu Befördernung der Anstellung des Holtz, mit endlicher fertigung des Risses darvor, bey bequemer Wetter, die Arbeit nach immer mit fortgetrieben; Welche Wetters Bequemlichkeit aber, bey Winters Zeitten, an diesen Orth selten zu beobachten ist, das die fast stätige grosse Stürme Winde, mit die See nicht nur ungemein hefftiges Eis, als andere Orthes, Vorzudrücken selten, wordey die armen an Kleidern ganz abgerissene Leute alhier anitzo sehr Frohnarbeit beginnen; Und dann die nur Von Dag zu Dag planmes auffge-

aufgesetzte Kachel-ofens denen Baracques, darinnen sie logiren, nicht sowohl die behüfige Wärme, als den ungesunden Rauch undt Schmauch geben können; So bitte allerunterthänigst, E. K. M. allergnädigst geruhen wollen, die Baracques solcher Gestalt mit eisernen Ofens, deren überall 8. seyn müßten, versehen zulaßen.

Nächst allerträulichster Entfehlnüß E. K. M. ꝛ ꝛ.

Christians-öe, den 15. Decembr:
1689.

Denen Hochwohl- und Wohlgebohrnen Herren,
Dero Königl. Majtten zu Danmarken, Norwegen,
Hochbetrauten Herren Deputirten zum Land- und
See-Estat,
Meinen Höchstgünstigsten Hochgebietenden Herren,
und Mächtigen Patronis.

unterthänigst.

Kopenhagen.

25/12-89

Hoch Wohlgebohrner
Herr Ober Rentmeister
großer Patron

Ew. Hochwollgebohr. Excell. habe bey dieser Gelegenheit unterthänigst bitten sollen mier gnädigst zu erlauben künfftigen Frühling hinüber nach Copenhagen zu kommen, umb mein bey dieser Vestungs Bau allerunterthänigst gehaltenes Journal auf der Königl. Rent Cammer einzulieffern, bey der hiesigen Vestung ist im verwichenen Sommer wenig gearbeitet, der Thurm ist auch noch nicht fertig, jedoch wird an dessen deckung tägl. fleisig gear-

beytet, sonsten ist alhie noch alles Gott sey
danck in gutem stande; die Materialien
und was sonsten der vorige Ambtschrei-
ber Augustus Dechner unter händen ge-
habt, sind alle dem Ambts Verwalter Wo-
gensen nebst ein richtiges Inventarium
über die auff dem Material Hoffe alhie
im vorrath sich befindende Materialien
geliefert worden, so daß alles damit
zur richtigkeit gekommen. Bey dieser
Jahrs wexlung erinnere mich der unverdien-
ten Gnade und hohen Gunsten, so Ihr Excell.
dero geringsten diener wiederfahren laßen,
und weile mich incapabel befinde mein
danckbahres Gemüht in der that erkennen
zu laßen, alß wünsche von hertzen der
grundgütige Gott, wolle es Ewr Excell.
tausendt fältig wieder ersetzen, und Sie

nebst Ihrem gantzen hohen Hause dieß
künfftige und viele folgende Jahre, bey
aller selbst erwehlenden vergnügung
erhalten, damit daß Glück haben
möge mich stets zu nennen

Ihrer Hoch Wohlgebohrnen
Excellence

Rönne d. 25 December
1669.

unterthänigster Knecht
[illegible]

25/12-89

Høyfødde og Welbaarne Herrer, Land Rentemr: Maj:
Deputerede til de Høy-Estaten
Naadige Herrer og gunstige Patroner

Efter at Jeg Søndagen den 1 Decemb: Persons Ordre
Ballering, endelig maatte gaa ombord, da kom jeg først til Kiøge den 6 Dito, og Vaar
Vind stor ester ad ætting ind i Sund Termini, Jeg sandt Pro-
viant for Patronen Sig: Cornets Skiøn for i Kiøge, og anden dagen
talte ham de 1000 Rixdr: Paa resten betrente ham det Tiid,
Min Ordre og Befalning, som efter gunstig Ordre ind i Fregatten var Ind-
skibet, Hvilket at Landet skiedig, og derfor ikke Quitterede
Penge nu Tilbage med Sand Landgilde Korn og skatter af Øe,
Item Restantzerne betalling til sandrig enden bequemme sig til,
Min Underdanig Tieneste og Forb: Kiøge ved den Første Posten bonde,
nu derom advare, og ikke til Møtte, Jeg maa: Formedst
Enden Corr: paa mit høyre Ben at celebrere med Execution Jnde,
skolde for at Jeg betage Enden sin Devotion, naar de dage er Lude
skal hand ej efter Ordre videre forfaret.
Jeg er ved 450 Pers:
Landgilde Penge, og 550 Tønder haure ind kommen, Mand Jeg-
Tiobmand formedst grue mangel Præsenterer sig i dag for
maader, saa at med Skib videre ind kommer, paa tie for aarsag
at ligge, da at søge de beste ud dem med, Imidlertid skulde Jeg
Forbinder høy Eydende Herrer Formelder om ikke i for aarsag til Fiebbrom
Jeg maatte befrygter, som en Parti Enden Officer, Knegte til
Tiobmesser eller Commende Ordre, at forsande, Ej for er ikke en
Tiobmand mehr nu eller da, der 100 Tønder tager imod, formedst
de ton beste Tiobmend nu i Huus ristrøst for mist 4 eller 5 Fiebbrom
Jeg under Landet, der de daar Tiesperdig med dette Cadingre at gaa tie
Tydskland, Hvilke tienne Tiobmand altid pleier at giøre enden
for dreschning, og ellers Grumrulig om Parti at Landgilde Korned Ind,
Tiobes, andre Tiobmend Kiendt ikke som 100 Td: Land brøed, det
Verste vil blifue for prøye tie Kristians-øe, og er inden Casa
Jeg toldrom i aar at bekomme, saasom Land Hvid ind Commen
er, alt tie Enden: skaber og forige Embdskrifter Deckner efter de
gode Herrers Ordre har brøet.
Jeg forbeden Jar Jeg fra
Sig: Augustus Deckner bekommit mit Specification, efter de

ved Christians-ved Garnisons under officerer og Soldater, som
her ved denne fortification i sommer har arbeidet, og ad bondrene
i landet for skyds hielpen forskrevne andrager = 500 Rixdr:
som nu ved forr Vaarnde Borgercaring, bondrene skal gotgiøres,
og Jeg allerede tie andre Longl. Regninger kunde føre bruge, som paa
Landet forr mig skiøl.

I Søndags hid paa Arsenen mig ikke feert Vrijer, som Vinden har Contra-
rie, I Mandags fulde Jeg fare Carring, at ride tvert ned
for Christians-øe Parad, Men Vorte Borg mig modte Bar
for hannem, i det samme Jeg ville Ride tiilbage og ovsdagen om
Natten i denne haarde Sydkuers Storm paa en 10 Skibe nær
grunden var ind dreffuen, Hvorfor Jeg om Tuesday Morgen
tiilligt søgte Stranden, at see paa Sølv tie samt Ordning, som Jeg i
Fast med Gevalt: lod tage Borgerskabet Skibbaad, med deres
Vaaben og Tonger, som ved samt Straf ville fra grunden, disse
Sølv var = 6 Mand, som jeg med liden Fare bekom og den Forst
betalte = 3 Rixdr:, Denne Storm Continuerede tie den 15 Juni
Juor da Hand Forr predikem jn Carring kom og freigede samme
Dag Vesterne med gode Vinde og Vrijer, og reiste vel sig paa Arsenen
Forr Byen ikke ancker og tomg at det borgerskabet tiilforne
Forr betalte Sølvfure som ikke oprog 1 Rdr: Og er at det
forrørende tie Christians-øe, ad Regnskab, Byen = 66 tr: Mr: 66 Sk:
Malt = 158 Rdr: 1 Vinr = 15 tr: Resten er ikke brende skab, og
skal ved Eders Fiery, om Vinde og Vejrlig tie skeje, indentiendre
I Vinteren nu ikke Vinr: efter Kommer, saa mine Vaadige
Herrer skal forrummer ej negen Forsommelse Job mig skall
findes.

Ved Forretning angaaende det Mels
Vesigtigelse refferer Jeg til Ordre af 5 Novemb følger Inclos, og
Vie ydmygest for Vinde Arrenere Ordre huor ledes dermed Vide
skal forholdes. Sagerne Mester Fr. Mark pr Arsenen
er Ingl K: tolmodig efter samt Kraftrende Sage ved Decknert tiid.
Og Vilde Jeg ydmygest forspørge, om negen Forandring skal være
ved Etallingen afsnig, Eller Land samt K: mueligt Krone beviis

Anno 1689: Den 27 9bris Hafver Jeg under-
skrefne paa Kongl. Maj:ts og Rettens vegne med
fire Mend, Nemlig Uiels Ibsen bager Stefen
Pedersen: Uiels Mortensen og Morten Rasmussens
Ofververelse, Efter Ampts forvalterens fuld-
megtiges begiering veret ofververende og besigtiget
Øyensiufulig En deel Meel, som udi Bagerens
Mester Siuerdt pedersens beuaring var beligende,
paa Styck Hopmandens Haagen Michelsens i boende
Huus som ermelte bager Mester Siuerdt Pedersen
Angaf og beretted at schulle vere omtrent 110
tønder Rug Meel, Brug Meel ungefer 200 tlr,
som udi fade dersammestedz er bestaaende,
Hvilket vi ey anderledes om kand, schiøne End som
samme Meel io vel kand forbages Enten udi
hart Eller blot brød, Naar dertil Aduenant af
Iver Nag blifver taged, og igiennem sold slaged
Hvilket da for got og døgtig Mel vel kand Passere,

Dernest Hafver vi og Efter ermelte
Ampt forvalters fuldmegtiges begiering veret
ofververende og besigtiget En deel Rug Meel som ligger
i samme Huus loss paa it lofft: udi en dröse
som udi forige Ampt Schrifvers Augustus Dechners
forvaring, Er og os af forige Ampt Schrifvers
Thienerbeef Vist: Som meenis schal vere om-
trent, Efter Ermelte tienerens beretning 100 tlr:

Hj at faa Bagnd hos Borgerschabed Will ej angaa, de for-
nemmeste Vil det ihe antage, og de andre kand mand det
ihe betroe, saa fattis og Ildebrand som ihe kand bekom-
mis til Kiöbs.

Mens dette Vilde Jeg allerne ydmygeligst ombede, at
efter hans Excell^ce: Welbaarne Hr Ober Rentemesters
Gunstl: tilsagn, maatte Erlange Kongl. Maj:^ts Allernaadigste
Resolution paa min allerunderdanigste Suppliq: An-
gaaende de mig allernaadigste for alle bestillingerne Pro-
mitterte = 500 Rd^r aarlig Gage, saavelsom min Schwiger-
sons Succession efter mig i Bestillingen, efter Hvilcht
En min Tienner paa Welbem^te Hr Ober Rentemesters be-
falling, mens paa min Store bekostning, blef udi Kiöbenhafn,
som mine Naadige Herrer, efter deris höye formuenhed
tage udi Consideration, til Endelig Hielp, saa at Jeg tien
som daglig saunes, med Allernaadigste Resolution
til mit Sinds lettelse Snarist muuligt maatte hidkomme,
Jeg igien lefuer til Döden

Mine Naadige Herrers
og gunstige Patroners

Ydmygeligste og
pligtschyldigste

Rönne paa Boringholm
d^ro 25. Decemb: A^o 1689 p:

Tienner

Di. Wagen

P. S. Den Tou Kölleder er alt
i affen her paa Redden igien
ankommen. Adieu.

Hans Kongl. Mayts. til Danmarcs.
og Norge etc. Deputerede ved
Land= og Söe= Estaten, Mine
höj gunstige Herre og Patroner

Jdmygel

Kiöbenhavn

89 — 25/12

Hochwohlgebohrner herr Geheimber Raht,
Hochgebiethender herr undt Grosser patron

Ewer Excellenz werden aus meinen lezeren
Schreiben von 5 tg. des verlichen monats 9bris.
daß mir 6. Mann bey der Compagnie manquiren,
daraus ersehen haben, es ist aber seithero aus
Numro 76. Schwen larsen Dockh zue Porcholem
den 20. 9bris, undt so dan Rasmus Rasmussen
aus Numro 82. den 10. Decembris alhier gestorben,
dagegen hab ich wider einen Nahmens Hanns
Andressen den 12. 9bris. geworben, daß also bey
der Compagnie anjezo 7. Mann manquiren undt
seindt bey derselben 6. Mann Kranckh, weil wie
es dan meine schuldigkeit erfordert mir äusserst
angelegen sein lassen, daß die Compagnie wider
complet würdt, mein lieutenant bericht mich von
Porcholem, daß ein Soldat Nahmens Olla Erichsen
Trondtheimb mit der bösen Kranckheit behafft sein
soll, von welchen ich alhier niemahls nichts gehört od
vernomen, was deswegen zuthun beruhet auff
Ewer Excellenz befelch, Indessen Ewer Excellenz
dem Machtschuz Gottes mich aber zue dero Wohlge=
wogenheit gehorsambst empfehlle.

Christiansöhe den 25
Decembris Anno
1689.

Ewer Excellenz

Gehorsambster

Diener

[illegible]

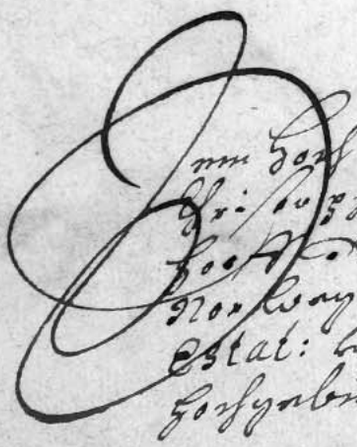

Jnn Hochwohlgebohrnen herrn, herrn
Christopher von Seehstatt auff Nesslaff
Hoff Ritteren, dero zu Dannemarckh
Norwegen Königliche Mayll Geheimen:
Estat: undt Admiralitets Raht, Meinem
Hochgebiethenden herrn undt Grossen
patronen.

Copenhagen.